

• ရွှေခြင် ဂျာများ •

K 82170
2



ပုဂ္ဂနိုဒ် မြို့ကာလာ
တန်လှေပြင်

1947

ଶ୍ରୀକୃତ୍ସନ୍ଧାନ

მომქმედნი პირნი

ს ვი მ ონ ლ ი ღ ნ ი ძ ე
ქ ე თ ე ვ ა ნ, ი მი სი ც ო ლ ი
ლ ე ვ ა ნ ხ ი მ შ ი ა შ ვ ი ლ ი
დ ი მ ი ტ რ ი დ ა დ ი ა ნ ი, მ თ ა ვ რ ი ს შ ვ ი ლ ი
გ ა გ ი ა, დ ი ა ქ ვ ა ნ ი
ზ ა ზ ა ს თ ლ ი ღ ა შ ვ ი ლ ი
რ ი ი ნ ა მ ი რ ა ჯ ი ბ ი } ქ ა რ თ ვ ე ლ ნ ი შ ე თ ქ მ უ ლ ნ ი
ე ს ტ ა ტ ე ც ი ც ი შ ვ ი ლ ი
დ ე დ ა კ ა ც ი
პ ა ტ ა რ ა ბ ი ჭ ი
ბ ე რ ი
მ ო ა ხ ლ ე დ ა მ ო ს ა მ ს ა ხ უ რ ე ლ ი ღ ნ ი ძ ი ს ა
შ ა ჭ ი ა ბ ა ს ი
ფ ა ი ხ თ შ, ი მი სი ქ ა ლ ი
ი რ ა ფ ი ლ - ხ ა ნ } შ ა ჭ ი ს მ ს ა ჯ უ ლ ნ ი
ი ს მ ა ი ლ - ბ ე გ }
ა ლ ლ ა ვ ე რ დ ი
ი ს კ ა ნ დ ე რ - ბ ე გ }
დ ა უ დ - ბ ე გ } შ ა ჭ ი ს მ ხ ლ ე ბ ე ლ ნ ი
მ ა ჭ მ ე დ - ბ ე გ }
ჯ ა ლ ა თ ი
ჯ ა შ უ შ ი
ჯ ა რ ი, ხ ა ლ ს ი დ ა ს ხ ვ ა ნ ი

მ ო ქ მ ე დ ე ბ ა ს წ ა რ მ ი ე ბ ს მ ე ჩ ვ ი დ მ ე ტ ე ს ა უ კ უ ნ ე შ ი თ ბ ი ლ ი ს ს

მოქმედება პირველი

სცენა წარმოადგენს დიდ მოედანს თბილისში, ზამთარია და თოვეს. მოედანზე დაბანაკებულია სპარსეთის ჯარი; რამდენსამე ალა-გას უნთიათ ცეცხლი და გვერდით უსხედან. შორი-ახლოს მოსჩანს სპარსული ურმები, გავსილი ავეჯეულობით; რამდენსამე ალაგას ყრია ბარჯი-ბარხანა—სპარსელთა ნადავლი. მოისმის შორიდან ნა-ლარის ხმა და თოვის სროლა.

გამოსვდა პირველი

ისკანდერ, დაუდ, მაჰმედ (წამოწოლილი ცეცხლ-პირას) და ჯარისკაცი.

ი ს კან დ ე რ—ეს რა ამბავია?

დ ა უ დ—(გაიხედავს ქუჩისაკენ) ტყვეები მოჰყავთ!

ი ს კან დ ე რ—რა ღმერთი გაუწყრათ! დღეს, მგონი, მეოცედ მოჰყავთ!.. ახლა სად დავტიო მაგდენი ხალხი?..

მ ა ჰ მ ე დ—აი, აქ ახლოს, მგონი, ბოსელია, იქ შევრე-კოთ!..

ი ს კან დ ე რ—(ადგება) აბა, ერთი ვნახოთ!.. თქვენ, ჰეი! პატარა შეშა შეუკეთეთ ამ ცეცხლს!.. საშინელი ყინ-ვა!.. (გავა მარცხნივ).

მ ა ჰ მ ე დ—(მეომარს) შეშა მოიტანე, ვერა ხედავ, ლაშის გავიყინოთ!

ჯ ა რ ი ს კა ც ი—შეშა აღარ გახლავს!..

მ ა ჰ მ ე დ—აღარ გახლავს რას მიქვიან!.. ახლავ იშოვნე!.. წალი, სახლი დააქციე სადმე და მოიტანე!..

ი ს კან დ ე რ—(შემოდის) აი, კიდევ მოჰყავთ ტყვეები!.. დაუდ-ბეგ, მე მივდივარ და შენ რაც გინდა, ის უყავ ამ გიაურებს! (გავა)

გამოსვდა მეორე

იგინივე, სეიმონ და დადიანი

დ ა უ დ—(ჯარის-ქაცო) აბა, მოიყვანეთ ტყვეები!.. (დადა-ანი და სვიმონ შემოჰყავთ მარჯვნივ; ორსავი გვერდით ჯარის-ქაცნი მოსდევენ)

უ ფ რ. მ ე ო მ ა რ ი—გამოიარეთ ჩქარა!

დ ა დ ი ა ნ ი—(შესდგება და მშვიდობიანად) მოიცა, ძმაო!..
თუმცა ხმალი ამხსნეს, ეს ჯოხი ხელში მიჭირავს და
თუ კიდევ ჩემთვის ხელი გიხლია, ღმერთს გეფიცები,
ზედ ზურგზე დაგამტვრევ!

ჯ ა რ ი ს კ ა ც ი—(ამოიღებს ხმალს) შენ როგორ ბედავ!
(უნდა დაჰკრას)

დ ა დ ი ა ნ ი—(ჯოხს გაარტყამს მქლავში, ხმალს გააგდებინებს
და მერე ჯოხითა სცემს) აი, როგორა ვბედავ! ხომ შე-
იტყე!.. (ჯარისკაცი უნდა მივარდეს დადიანს, ამ დროს მაჰმედ
და დაუდ მივარდებიან და გააშველებენ)

დ ა უ დ — (დადიანს) ლუქმა-ლუქმა ხომ არ გინდა, რომ
დაგქუწონ! რას შერები?

დ ა დ ი ა ნ ი—თქვენ ვინა ბრძანდებით?

დ ა უ დ — დაუდ-ბეგ, დიდებული შაჰის მხლებელი!..

დ ა დ ი ა ნ ი—მე დადიანი გახლავარ, მთავრის შვილი და
მეგობარი ქართლის მეფისა... და თუმცა ტყვე ვარ,
მაგრამ ხორციელ კაცს ნებას არ მივცემ, რომ ხელი
მახლოს!.. ეს იცოდეთ, ბატონო!.. არა გაქვთ-რა
რომ ჩამოვჯდე, დაღალული ვარ!..

დ ა უ დ — უკაცრავად, ბატონიშვილო, თქვენი ვინაობა
არ ვიცოდით!.. აი, ბატონო, ამ გოდორზედ ჩამოჯე-
ჟით...

დ ა დ ი ა ნ ი—ჰო, ეგ კარგი მოგონებაა! (უნდა გოდორი
აიღოს, ამ დროს სვიმონსაც უნდა აღება და ორივენი შესდგე-
ბიან) უკაცრავად, ბატონო!..

ს ვ ი მ თ ნ — (თავს დაჰკრავს) ინებეთ, შენი ჭირიმე!..

დ ა დ ი ა ნ ი—თქვენს შემდეგ!..

ს ვ ი მ თ ნ — თქვენ, ბატონო, როგორც მეგრელი, აქ სტუ-
მარი ბრძანდებით და მე კი აქაური ვარ, მაშასადამე,
მე აქ მასპინძელი გახლავართ!

დ ა დ ი ა ნ ი—კითხვა არ უნდა, კეთილშობილი ბრძანე-
ბულხართ!

ს ვ ი მ თ ნ — მე გახლავარ თავადი სვიმონ ლიონიძე—
თქვენი უმორჩილესი მონა!

დ ა დ ი ა ნ ი—მთავარ დადიანის შეილი დიმიტრი—აგ-
რეთვე თქვენი უმორჩილესი მონა!.. მაშ, ბატონო

ჩემო, თუ აქაური ბრძანდებით, ერთი მიბრძანეთ, სადა ვართ? მე ამის მეტად არა ვყოფილვარ ქართლში! ს ვიმონ — თქვენ ბრძანდებით თბილის ქალაქში, ქალაქის მოედანზე, რომელიც აოხრებულია შაჰ-აბასისაგან...

და დიანი — წარმოიდგინეთ, სამეგრელოდგან მოვდიოდი ბატონიშვილ დავითთან, სანადიროდ მომიწვია, და ქალაქს რომ მოვუახლოვდი, დამეცა თათრის ჯარი და დამიჭირა ტყველ!.. მე არ ვიცოდი, რომ შაჰ-აბასს საქართველოზე გამოელაშქრა...

ს ვიმონ — ვერ წარმოიდგენთ, ბატონიშვილი, როგორ ააოხრა ამ ურჯულომ საცოდივი საქართველო! სადაც ამისმა ჯარმა გაიარა, მტკრად აქცია, დედამიწასთან გაასწორა! სოფლები სულ ცეცხლით გადაბუგა, ქვა ქვაზე არ დატოვა!.. ყოველ სახლის წინ სისხლის შორევი სდგას და შიგ ქრისტიანები იღრჩვებიან უპატრონოდ, მგლების კერძად!.. ყოველ ხეზე იმდენი ჩამოხრჩობილია, რომ ხეებს ტოტები ზედ ატყდებათ!.. შაჰმა გასცა ბრძანება, ქრისტიანი არავინ დაინდოთო: კაცი, დედაკაცი თუ ბავშვიო. მგონი, ამ ურჯულოს ადამიანისა სახის მეტი არა აქვს-რა!.. მაგრამ არა... წარმოიდგინეთ, რომ მამაბით კი ძალიან გულჩვილი მამა და გაგიჟებით უყვარს თავისი ქალი!.. ვეად არის... გული სტკივა და მამა თავისაგან არ იშორებს, გვერდით ჰყავს... ქს საშინელი ყინვა ძალიან სწყენს. თვით მამა — ალბათ ლვთის განგებაა! — თავის ქალს დღეს უმოკლებს: ამდენ საცოდაობას რომ ხედავს, გული უკვდება... დაინახავს თუ არა ხანჯალს, ქრისტეანზე მოქნეულს, საწყალ ქალს თავისი ემართება, თითქო ხანჯალს თვითონ იმას სცემენ გულშიო.

და დიანი — ღმერთო ღიღებულო!.. განა გაღურჩა კი-დევ ვინმე?.. აგრე ხომ ამოსწყვიტა მთლად ქართველები?

ს ვიმონ — არა, ბატონიშვილო... ქართველები აგრე მალე არ ამოიწყვიტებიან!.. ქართველები აგრე ადვი-

ლად როდი დასთმობენ თავის სამშობლოს!.. ბევრი ამისთანა შავი დღე უნახავს საქართველოს, მაგრა ისევ ისე ფეხზე დამდგარა, ისევ გამობრუნებულა, ისევ ისე ამალლებულა!.. ცოტა ხანს დაიცადეთ... ერთი ბატონიშვილი დავით მოგვეშველოს და მერე ჩვენ ვიცით, როგორც გადავუხდით ამ ურჯულოს ჩვენს აოხრებას!.. მაგრამ ვინ იცის, მოგვესწრები ამ დღეს თუ არა?.. (ისმის შორით ნაღარის ხმა) მგონი, ეს ხმა ისრაფილ-ხანის მოახლოვებასა ნიშნავს!

დადიანი—მაგ ხანმა უნდა გადასწყვიტოს ჩვენი ბეჭი? სკიმონ—დიახ!.. შაპ-აბასს ძალიან უყვარს! (ნაღარის ხმა მოახლოვდება) აი, ბატონიშვილო, მოახლოვდნენ. იქნება ეს უკანასკნელი წამი იყოს ჩვენთვის და ნებას მიბოძებთ, ერთი რჩევა მოგცეთ?..

დადიანი—ბრძანეთ, ბატონო!..

სკიმონ—თუ რჯულზე გკითხონ რამე... ნუ ეტყვით... რომ ქრისტიანი ბრძანდებით... უსათუოდ თავს მოგკვეთენ...

დადიანი—ბატონო ჩემო, მე რომ თქვენთვის ეგ მერჩია, განა დასრულებდით?

სკიმონ—არა...

დადიანი—მაშ, დარწმუნებული ბრძანდებოდეთ, რომ ყოველთვის თქვენ იქნებით ჩემი მაგალითი... და მია ავასრულებ ჩემს მოვალეობას!

სკიმონ—(გადაეცვევა) იქნება მართალი ბრძანდებოდეთ... ღმერთი იყოს თქვენი მფარველი!

დადიანი—აყრეთვე თქვენი! (დადგება მარჯვნივ)

გამოსვდა მესამე

იგინივე და ისრაფილ-ხან, ისმაილ, ალლავერდი, თან ჯარისკაცნი მოსდევენ

ისრაფილ—(სასტიკად) ეს რა სიცივეა აქა!.. შეშა!.. ჯარი—(შორიდან) შეშა! შეშა!..

ისმაილ—მაშხალები აანთეთ! საცაა კაცი ვეღარას დაინახავს!..

დაუ—მაშხალები!..

ა ლ ლ ა ვ ე რ დ ი -- ა ბ ა , ჩ ქ ა რ ა ს ა ქ შ ე ს მ ი ვ ყ ო თ ხ ე ლ ი ! .
(შემოეხვევიან ცეცხლს . ა ლ ლ ა ვ ე რ დი ა მ ი ღ ე ბ ს ს ი ე ბ ს და ს ა წ ე რ .
კ ა ლ ა მ ს)

ი ს რ ა ფ ი ლ — (ფ ე ხ ე ბ ს ი თ მ ი ბ ს) ი ს კ ა ნ დ ე რ -ბ ე ვ ი ს ა დ ა რ ი ს ?
დ ა უ დ - ბ ე ვ რ ი ტ ყ ვ ე ე ბ ი დ ა უ ჭ ე რ ი ა თ დ ა ი ა რ ა ლ ი ს ა ს ა ხ ს -
ნ ე ლ ა ღ წ ა ვ ი დ ა !

ი ს რ ა ფ ი ლ — კ ა რ გ ი ... მ ა რ თ ლ ა , ლ ე ვ ა ნ ხ ი შ ი ა შ ე ი ღ ლ ი
ი პ ა ვ ნ ე ს თ უ ვ ე რ ა ?

ს ვ ი მ ო ნ — (შ ე მ კ რ თ ა ლ ი , თ ა ვ ი ს თ ვ ი ს) ლ ე ვ ა ნ ! ლ მ ე რ თ ი ა ჩ ე მ ი ,
რ ა უ ნ დ ა თ ი მ ს ს ა ც ი ღ დ ა გ ი ს ა გ ა ნ ? (ყ უ რ ს უ გ დ ე ბ ს ს უ ლ გ ა ნ ა -
ბ უ ლ ი)

დ ა უ დ - შ ი ნ ვ ე რ მ ო ვ ა ს წ ა რ ი თ , ბ ა ტ რ ნ ი !

ი ს მ ა ი ლ — ე ი ნ ა რ ი ს ე გ ლ ე ვ ა ნ ?

ი ს რ ა ფ ი ლ — შ ე თ ქ მ უ ლ თ ა მ თ ა ვ ე ა . მ თ ე ლ ი ჯ ა რ ი შ ე -
ე ყ ა რ ა ... ქ ა ლ ა ქ ი რ ო მ ღ ა ვ ი ჭ ი რ ე თ , ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა მ ი ვ ე ც ი თ ,
ი ა რ ა ლ ი ა პ ყ ა რ ი ს ჯ ა რ ს ა დ ა ჩ ე ნ თ ა ნ მ ი ა ტ ა ნ ი ს , მ ა გ -
რ ა მ ჯ ე რ ა ც ა რ ა უ ს რ უ ლ ე ბ ი ა ჩ ე ნ ი ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა ! მ ი კ ვ ი რ ს ,
რ ა ტ რ მ ა ქ ა მ დ ი ს ა რ ა ჩ ა მ ი ღ ი ს ა რ ა ჩ ა მ ი ღ ი ს ტ ა რ ი თ ! ..

ი ს მ ა ი ლ — უ ფ რ ო ც უ დ ი ი ქ ნ ე ბ ო ლ ა ! .. უ ი შ ი ს ი ღ დ მ ი ს ი
ჯ ა რ ი ი ა რ ა ლ ს რ ო დ ი დ ა გ ვ ა ნ ე ბ ე ბ ს ... ს უ ლ ე რ თ ი ა ,
დ რ რ მ კ ი დ ე ვ წ ი ნ ა გ ვ ა ქ ვ ს , ი მ ი ს ჩ ა მ ი ღ ი რ ი ბ ა ა დ ვ ი ლ ი ა ...
ს ვ ი მ ო ნ — (ს ი ხ ა რ უ ლ ი თ) გ ა დ ა რ ჩ ა !

დ ა ღ ი ა ნ ი — (დ ა ბ ლ ა) ხ ე ლ ა მ დ ი ს ...

ს ვ ი მ ო ნ — (დ ა ბ ლ ა , ი მ ე დ ი ა ნ ა დ) ო ჰ , ო ღ მ ნ დ ხ ე ლ ი ნ დ ე ლ ი
დ ღ ე გ ა გ ვ ი თ ე ნ დ ე ს დ ა ...

დ ა ღ ი ა ნ ი — თ ქ ვ ე ნ , ბ ა ტ რ ნ ი , ი მ ი ს თ ვ ი ს უ ფ რ ო ზ რ უ -
ნ ა ვ თ , ვ ი ღ რ ე თ ქ ე ნ თ ვ ი ს ! ..

ს ვ ი მ ო ნ — მ ა რ თ ა ლ ს ა ბ რ ძ ა ნ ე ბ თ ! .. ლ ე ვ ა ნ მ ი ყ ვ ა რ ს , რ ო -
გ ო რ ც ლ ვ ი ძ მ ა ... თ ი თ ქ მ ი ს რ ო გ ო რ ც შ ვ ი ლ ი ...

ი ს რ ა ფ ი ლ — ა ბ ა , დ ა უ დ -ბ ე გ , დ ა ვ ი წ ყ ი თ ! .. ო ა მ დ ე ნ ი ა
ტ ყ ვ ე ?

დ ა უ დ — ა ს ი რ მ ი ღ დ ა თ ი , დ ი ღ ე ბ უ ლ ი ხ ა ნ ი !

ი ს რ ა ფ ი ლ — მ ა შ , ა ბ ა , მ ი ღ ვ ა ნ ე თ ! (ჯ ა რ ი კ ა ც ნ ი მ ს ა ჯ უ ლ თ
გ ა რ ს შ ე მ ი ღ ხ ვ ე ვ ი ა ნ ; თ ა ვ ე ბ ი ს მ ე ტ ი ა რ ა ჩ ა ნ ს -რ ა . დ ა მ დ ე ბ ა დ ა
ს ც ე ნ ა ც ე ც ხ ლ ი თ დ ა მ ა შ ხ ა ლ ე ბ ი თ ა რ ი ს გ ა ნ ა თ ე ბ უ ლ ი ; წ ე მ ი ღ ყ ა ვ თ
ხ ე ლ -გ ა კ რ უ ლ ი ბ ე რ ი)

დ ა უ დ — ვ ი ნ ა ხ ა რ ?

ბერი—ბერი გახლავარ... (მოისმის ჯარისკაცთა უსიაშოვნების ხეა)

ისრაფილ—მაშ, ბევრი ლაპარაკი საჭირო არ არის,
წაიყვანეთ!

ჯარისკაცნი—მოჰკალით!.. მოჰკალით!..

დაუდ—დაგხვრიტოთ?

ისრაფილ—არა, ჩამოახრჩეთ!..

დაუდ—ბატონო, თოკი აღარ გახლავს!..

ალლავერდი—მაშ, დახვრიტეთ!..

ისმაილ—აბა, ტყუილად წამდლს რად აფუჭებთ? ამაზე უკეთესებისათვის გამოგვადგება!.. ცეცხლს შეუკეთეთ, ისა სჯობია!..

ისრაფილ—მართალს ამბობ!.. მაშ, გაიყვანეთ!.. (მეომართ ბერი მიჰყავთ)

დაუდ—აბა, ეხლა სხვა მოიყვანეთ! (შემოჰყავთ 14 წლის ბავშვი)

ისმაილ—ამ ბავშვს რა დაუშავებია?

დაუდ—მოლა შეხვედრია და თავი არ დაუკრავს!..

ყმაწვილი—(ტირის) მაპატიეთ... არა მესმის-რა...
ჯერ ყმაწვილი ვარ!..

ისრაფილ—ეგ უფრო ცუდი! შენისთანები რომ გაიზრდებიან, ქვეყანას ამოაგდებენ... (ჯარისკაცთ) წაიყვანეთ!..

ყმაწვილი—(მუხლებზე ეხვევა ჯარისკაცთ) მაპატიეთ...
შემიბრალეთ...

ისრაფილ—წაიყვანეთ-მეთქი!.. მაგათ რომ ყური უგდოთ, დამნაშავე არავინ იქნება!.. არ გესმით, წაათრიეთ-მეთქი!..

ყმაწვილი—(რომელიც ძალად მიჰყავთ) მაპატიეთ... შემიბრალეთ... არ წამოგალ!.. გამიშვით!.. ვაიმე, დედავ, მიშველეთ!.. (გაიყვანენ)

დადიანი—(სვიმონს) საზარელი სანახავია!..

სვიმონ—საწყალი ბავშვი!.. ვინ იცის; ეხლა დედა როგორ მიელის!..

ისრაფილ—აბა, კიდევ მოიყვანეთ! (შემოჰყავთ დედაკაცი)
დაუდ—დედაკაცია!

¤ ლ ლ ა ვ ე რ დ ი — (ნახავს სიაში) ჩვენი კაცები დაუხოცნია...

(ჯარისკაცთა გაჯავრებული ხმა მოისმის)

ი ს რ ა ფ ი ლ — მართლა ჩვენი ჯარისკაცები დაგიხოცნია?

დ ე დ ა კ ა ც ი — დიახ! ათი კაცი მოვკალი!

ჯ ა რ ი ს კ ა ც ნ ი — (ყვირიან) მოჰკალით!.. კულიანი!.. შამ-
ფურზე ააგეთ!..

ი ს რ ა ფ ი ლ — გაჩქმდით!.. (დედაკაცს) რად დაგიხოცნია
მაგდენი ხალხი?

დ ე დ ა კ ა ც ი — კიდევ მყითხავთ, რად დამიხოცნია?.. მაშ,
მოგახსენებთ!.. მე სოფლელი გახლავარ... თქვენი ჯა-
რი შემოგვეხია, სუყველაფერი ააოხრეს... ჩემი ქმარი
ჯოხით მოჰკლეს... შეილი თორჩეში დამიწვეს... ესეც
არ მაკმარეს!.. ჩემი ქალი, ჩემი უმანკო თქვესმეტი
წლის ქალი გააუპატიურეს, ნამუსი ახადეს და იქამ-
დის აწვალეს, სანამ სირცხვილით სული არ ამოუვი-
და!.. მე ამ ღროს ღმერთს ვევეღრებოდი... ღმერთს
ვიწვევდი საშეელად, მაგრამ არ გამიგონა!.. განა
ჩვენთვის ღმერთია?.. (ისმის გაკვირვების ხმა ჯარისკაცთა)
ოჳ! მართალს გამიბობ, თქვე შეჩვენებულებო!.. თუ
ღმერთი ჩვენზე მწყალობელი იყოს, განა გაგიშვებ-
დათ, რომ ეგრე გეწვალებინათ ქრისტიანები?.. მაგ-
რამ კარგად კი ამოვიყარე თქვენი ჯავრი!.. როცა
სახლში შემომიცვივდნენ, მე გარედ გამოვვარდი, კა-
რები გამოვიდეტე და სახლს ცეცხლი წაუკიდე!..
ცოცხლები დავწვი, გესმით თუ არა, თქვე შეჩვენე-
ბულებო!.. მე სიამოვნებით ყურს ვუგდებდი, რო-
დესაც ისინი იხრაკებოდნენ და იმათის კვნესით გუ-
ლი დავიმშვიდე! მე მიხაროდა, ვიციროდი და მწო-
ლოდ ისა მქონდა სამწუხარო, რომ მალე დაიწვნენ!..
ეხლა იმას ვწუხეარ, რომ არ შემიძლია თქვენ სუყვე-
ლის ერთად ამ ფრჩხილებით გული დაგიკაწროთ და
ამ კბილებით ლუკმა-ლუკმა გაქციოთ!..

ჯ ა რ ი ს კ ა ც ნ ი — (გაჯავრებული) მოჰკალით ეგ კულია-
ნი!.. მოჰკალით!..

ი ს რ ა ფ ი ლ — (ალლაგერდისა და ისმაილს) მოდი, ეს დედა-
კაცი ამ მეომართ ვაჩქმოთ, რაც უნდა, უყონ!..

ის მაილ—კარგი იქნება!..

ის რაფილ—მეომარნო, ეს დედაკაცი თქვენთვის მიჩუქებია!.. რაც გინდათ, ის უყავით!.. (მოისმის სიხარულის ხმა და დედაკაცს გაიყვანენ) აბა, დავაჩქაროთ, თორემ ძალიან დაღამდა! (დაინახავს სვიმონს) ეს ვინ არის? დაუდ—აქაური მცხოვრებელია, ჯაშუშის სიტყვით დაჭრილი...

ის რაფილ—რა ჰქვია?

სვიმონ—(მიუახლოვდება) მე სვიმონ ლიონიძე გახლავარ!

ის მაილ—შენ გაბრალებენ, რომ შეთქმული ხარ დაბატონიშვილ დაეითს ატყობინებ აქაურ ამბავს... შენ კარგად იცი, რომ შაპის ბრძანებაა, ქალაქის გალავნის გარეთ არავის შეუძლია გასვლა, შენ კი ოთხი დღეა ქალაქიდან გასულხარ, მაშასადამე, უთუოდ ბატონიშვილის სანახავად იქნებოდი!..

სვიმონ—მერე, მაგას ვინ ამბობს?

ის მაილ—(უჩვენებს ჯაშუშზე, რომელიც მოახლოვდება) აი ეს კაცი... აბა, სთქვი, რა იცი!..

ჯაშუში—მე სწორედ ვიცი, რომ ეს ბატონი შაბათს საჟილს უკან წავიდა სხვაგან და დღეს, სამშაბათს საღამოზე დაბრუნდა...

სვიმონ—ეს კაცი ჩემი მეჯინიბეა; მე იგ ქურდობის გამო გავაგლე სახლიდან... ჯაშუშიბის ხელობისთვის ათი ფარა აქვს დღეში და მე ახლა ოცი რომ მივცე, სახარებაზე დაიფიცებს, რომ მე შინიდან ფეხი არსად გამიღებაში!.. (ჯარისკაცი იცინიან და ამბობენ: მართალია)

ჯაშუში—არა, ბატონო...

ის რაფილ—გაჩუმდი!.. (ჯაშუში გაქრება) კიდევ სხვა საბუთია!.. გუშინ შენთან შაპის მხლებელი იყო და შინ არ დახვედროდი!..

სვიმონ--დიახ, იმ დროს შინ არ ვიყავი!..

ის რაფილ—ეგ კარგი, მაგრამ უნდა დაამტკიცო, რომ მინამ დაბინდდებოდა, შინ მოხვედი!.. შენი შინ ყოფნა შეუძლია დაამტკიცოს მხოლოდ ისკანდერ·ბეგს, რომელიც შენს სახლშია დაყენებული...

ს ვ ი მონ—ბატონი ბრძანდებით, ჰეითხეთ!..

ი ს რ ა ფ ი ლ—ისკანდერ-ბეგს დაუძახეთ!.. (ჯარისკაცია მირბიან დასაძახებლად) შეგიძლია დაჯდე! თუ ისკანდერ-ბეგმა დაამტკიცა, რომ შინ არ ყოფილხარ, მაშინ აშკარაა, რომ ქალაქიდან გასულხარ ბატონიშვილის სანახავად... დანარჩენს ჯალათი გათქმევინებს!

ს ვ ი მონ—აღსრულდეს ნება ღვთისა! (მიღის თავის ალაგას) დადიანი—მოგილოცავთ, კარგად გადარჩით!..

ს ვ ი მონ—(დაბლა) თუ დავიღუპე, ბატონიშვილო, ეხლა დავიღუპე!

დადიანი—ღმერთო ჩემო! მაშ, მართალია, ქალაქიდან გასულხართ?..

ს ვ ი მონ—ოთხი დღით... ისკანდერ-ბეგ იტყვის ჩემს წასვლას და, მგონი, ერთი წანი აღარ მაცოცხლონ!... ვავკალნიერდები, ბატონიშვილო, და სიკვდილის უამს ერთ სამსახურსა გთხოვთ...

დადიანი—ბრძანე!

ს ვ ი მონ—თუ ამ შეჩენებულების ხელიდან დაიხსენით თავი—რაზედაც მე დარწმუნებული ვარ—გაისარჯეთ, ბატონო ჩემო, იპოვნეთ ჩემი სახლი, იქ იკითხეთ ჩემი მეუღლე და აუწყეთ, რასაც მიზმენ ეს ღვთის მგმობელნი...

დადიანი — პატიოსნებას გეფიცებით, ავასრულებ თქვენს თხოვნას!..

ს ვ ი მონ—ბატონიშვილო... ერთბაშად კი არ უბრძანოთ... ჯერ მოამზადეთ... ხომ მოგეხსენებათ... სასაცილო კია ამ ჭალარა თმის პატრონისათვის, მაგრამ უნდა გაგიტყდეთ, ჩემი მეუღლე მიყვარს, როგორც ოცი წლის ჭაბუკს!.. და თუ ეხლა აქ სიკვდილი მიმძიმეს, მიმძიმეს ისე კი არა, როგორც მამულიშვილსა, არამედ როგორც ქმარს, რომელიც შორდება თავის საყვარელს და არა რცხვენის მისთვის ცრემლი დალგაროს!..

დადიანი—დარწმუნებული იყავით ჩემზე, პატიოსანო გვამო!

დაუდ—ისკანდერ-ბეგ გეახლათ!

გამოსვდა მეოთხე

იგინივე და ისკანდერ-ბეგ

- ი ს რ ა ფ ი ლ — წინ წამოდექი!.. შენ ამ ლიონიძის სახლში
სდგეხარ?
- ი ს კ ა ნ დ ე რ — დიახ, ბატონო...
- ი ს რ ა ფ ი ლ — რამდენი ხანია?
- ი ს კ ა ნ დ ე რ — ორი კვირა მეტი იქნება...
- ი ს მ ა ი ლ — კეთილი! შეგიძლია სთქვა, რომ ეს უკანასკ-
ნელი ოთხი დღე ლიონიძე შინ იყო და არსად წასუ-
ლა? მაგალითად, გუშინ ხომ არ გინახავს?
- ი ს კ ა ნ დ ე რ — გუშინ დილით არ მინახავს...
- კველ ანი — ოპო!
- ი ს კ ა ნ დ ე რ — მაგრამ... გუშინ-ლამ კი ვნახე...
- ს ა მ ი ვ ე — (გავირვებით) გუშინ-ლამ!.. (სვიმინ შეკროება)
- ი ს კ ა ნ დ ე რ — დიახ, ბატონებო, გუშინ-ლამ ვნახე შინა!
- ი ს მ ა ი ლ — კარგად დაფიქრდი! დარწმუნებული ხარ,
რასაც ამბობ?.. სწორედ გუშინ-ლამ ნახე ლიონიძე?..
- ი ს კ ა ნ დ ე რ — დარწმუნებული ვარ, ჩეუბიც მომივიდა
ამასთან!..
- ს ვ ი მ ო ნ — (თავისთვის გავირვებული) ჩემთან?..
- ი ს რ ა ფ ი ლ — გვიამბე, როგორ იყო?
- ი ს კ ა ნ დ ე რ — გუშინ-ლამ, ბატონებო, დუქანში ვახშამი
გიახელით და ცოტა ხაშიშიც ზედ დავატანე... თითქ-
მის დარეტიანებული ვიყავ... მივეღი სახლში, ბნე-
ლოდა... კიბეზე ავდიოდი, ხმალი მეჭირა და იმით
ვიგნებდი გზასა... ვნახოთ, ზევიდინ, საზაც ამათი
საწოლია, კარი გაიღო, ვიღაც გამოვიდა და ერთი
ქალი გამოჰყა სანთლით!.. ის კაცი უეცრად დამე-
ტაკა. „ვინა ხარ-მეთქი“, დაგუყვირე? — „შენ თვითონ
ვინა ხარო? სახლშიაც არ მასვენებთ, თქვე ურჯუ-
ლოებოო?..“ წამომწვდა, ხმალი წამართვა, ძირს გად-
მომიგდო და შემომიტია, დაიკარგეო... იმდენი ძალა
აღარა მქონდა, რომ ჩამოესულიყავ და იქვე, კიბეზე
დამეძინა...

ი ს მ ა ი ლ — გაიგონე, ლიონიძევ? ..
დ ა დ ი ა ნ ი — (სვიმონს) თქვენ გელაპარაკებიან! ..
ს ვ ი მ ო ნ — (ძალდატანებით) ღიახ, ბატონო, გავიგონე,
მესმის...
ი ს რ ა ფ ი ლ — მართალს ამბობს?
ს ვ ი მ ო ნ — (ცდილობს, რომ მდელვარება დამალოს) მართალს
მოგახსენებთ!
ი ს მ ა ი ლ — მაშ, შენ იყავი რაღა?
ს ვ ი მ ო ნ — (ფერწასული) მაშ, იმ დროს ჩემი საწოლიდან
ვინ გამოვიდოდა, თუ არა მე? განა თვით ისკანდერ-
ბეგს ეჭვი აქვს?
ი ს კ ა ნ დ ე რ — სრულიადაც არა!
ს ვ ი მ ო ნ — ხომ დარწმუნდით, ბატონებო, რომ გუშინ-
ლამ შინა ვყოფილვარ?
ა ლ ლ ა ვ ე რ დ ი — უნდა დავიჯეროთ, მეტი ღონე არ
არის...
ი ს რ ა ფ ი ლ — ისმაილ, რას ფიქრობ?
ი ს მ ა ი ლ — (დაბლა) გავანთავისუფლოთ, კიდევ გაებმის
რამები და დავიჭეროთ, ნუ გეშინიათ! ..
ა ლ ლ ა ვ ე რ დ ი — წავიდეთ, ვახშამი ვჭამოთ! ..
ი ს რ ა ფ ი ლ — დღეს გვეყოფა! .. ლიონიძე შენ თავისუ-
ფალი ხარ? ..
დ ა დ ი ა ნ ი — (გახარებული, მაღლა) მაღლობა უფალსა, გა-
დარჩით! ..
ს ვ ი მ ო ნ — (დაღონებული შეხედავს და არას იტყვის)
ი ს რ ა ფ ტ ლ — (დაინახავს დადიანს) ეს გილაა?
დ ა დ ი ა ნ ი — ნუ სწუხდებით, ბატონო, ჩემთვის! ისა
სჯობია, ვახშამი მიირთვათ...
ი ს რ ა ფ ი ლ — მაინც, ვინა ხარ?
დ ა დ ი ა ნ ი — არავინ... მთავარ დადიანის შვილი ვარ!
ი ს მ ა ი ლ — დადიანი! .. (სამივენი მდაბლად თავს დაუკრავენ)
ი ს რ ა ფ ი ლ — მერე, ტყვედ დაგიჭირეს?
დ ა დ ი ა ნ ი — როგორცა ხედავთ! ..
ი ს რ ა ფ ი ლ — მერე, ხომ თავს მოგჭრიან! ..
დ ა დ ი ა ნ ი — (მხიარულად) დარწმუნებული ვარ, რომ მა-
გას არა იქთ!

ი ს რა ფილ—ვითომ რატოშაო?
და დიანი—გეუბნებით, რომ მაგას არა იქთ!.. აი
გეტყვით: მე ახლა ათას ოქროთა ვლირვარ—ასე და.
მაფასეს. თავი რომ მომჭრათ, ერთ ფარათაც არ ვე-
ლირები... დარწმუნებული ვარ, შავშია თვლა იცის და
ათას ოქროს ერთ ფარაზე არ გასცვლის!..

ი ს მა ილ—მართალს ამბობს, აი!..

და დიანი—მაშ, მიბრძანდით და ვახშამს შეექეცით,
ჩემს მაგიერ შაპს მოკითხვა მოახსენეთ!..

ი ს რა ფილ—ისა სჯობია, მოკითხვა თქვენ თვითონ
მოახსენოთ!.. აი, გამოგვყევით, დარბაზში მივდი-
გართ!..

და დიანი—წამოვალ, მაგრამ ერთის პირობით: მე კი
არა, თქვენ გამომყევით! მე გაგიძლვებით წინ!..

ი ს მა ილ—თქვენი ნება გახლდეს!..

და დიანი—(მივა სვიმონან) მშვიდობით, პატიოსანო
გვამო!.. ღმერთმა ინებოს, რომ ერთმანეთს კიდევ
შევხვდეთ!.. (მსაჯულებს) აბა, ბატონებო, გამომყევით!..
(წინ მიუძღვის; ისმის ნაღარის ხმა; ჯარისგაცნი ცეცხლთან
მიღიან)

გამოსვდა მეხუთე

სვიმონ და ისკანდერ-ბეგ:

ს ვიმონ—(ერთბაშად გამოერკვევა ღრმა ფიქრებისაგან და
ისკანდერ-ბეგს, რომელიც მიდის) ბატონო ჩემო, ერთ წამს
მოითმინე!..

ი ს კანდერ—დიდის სიამოვნებით...

ს ვიმონ—შენ ეხლა სიკვდილისაგან დამიხსენ, მაგრამ...
მაგრამ გამოტყდი, რომ სულგრძელობით ცოტა
იმტყუნე...

ი ს კანდერ—ვიმტყუნე? განა შენ თითონ არ იცი,
როგორც იყო?

ს ვიმონ—(სევდიანად) არა, არ ვიცი... უკაცრავად, ბა-
ტონო ჩემო, ისე გადარეული ვარ ამ ტყვეობის გამო,
რომ არა მესმის-რა... არა, კარგად მოიგონე... რო-
გორც ამბობ, ხაშიშ ნაჭამი იყავი... პნელოდა... და
სიბნელეში ბევრი რამ ეჩვენება კაცს... აი, მე თითონ
კარგად არ მახსოვს, გამოვეღი გუშინ-ღამ ოთახიდან
თუ არა?

- ი ს კ ა ნ დ ე რ — როგორ არ გამოხვედი!.. მე კარგად შახ-
სოვს, ხელი მკარი და კიბეზე დავგორდი... აი ზურგი
ეხლაცა მტკივა!
- ს ვ ი მ ო ნ — კარგად დაინახე, რომ ქალი მინათებდა სან-
თელს?
- ი ს კ ა ნ დ ე რ — დამცინი თუ რა არის? როგორც ეხლა
შენა გხედავ, ისე წუხელის შენი მეუღლე დავინახე
და მახსოვს, შენ უთხარი კიდეც: „ქალო, შინ შებრ-
ძანდი, არაფინ დაგინახოსო!“
- ს ვ ი მ ო ნ — ეგ მე ვთქვი?
- ი ს კ ა ნ დ ე რ — სწორედ ამ ლექსით!
- ს ვ ი მ ო ნ — მერე, კარები შეიხურა?
- ი ს კ ა ნ დ ე რ — იმ წამსვე... მოგაგონდა განა?
- ს ვ ი მ ო ნ — დიახ, დიახ!.. მადლობელი გახლავარ...
- ი ს კ ა ნ დ ე რ — ნუ სწუხდები... მართლა, ხელი როგორა
გაქვს?
- ს ვ ი მ ო ნ — ხელი?!?
- ი ს კ ა ნ დ ე რ — დიახ, ხელი საშინლად უნდა გაგეჭრა,
როდესაც ხმალი გამომტაცე...
- ს ვ ი მ ო ნ — დიახ... მე...
- ი ს კ ა ნ დ ე რ — დაიყვირე კიდეცა... დილაზე ჩემი ხმალი
მთლად სისხლიანი ვნახე...
- ს ვ ი მ ო ნ — დიახ... მართალია!.. (ხელს მალავს) არა უშავს-
რა, ერთ-ორ დღეზე მომირჩება...
- ი ს კ ა ნ დ ე რ — მართლა!.. სრულებით დაგვავიწყდა, რომ
მსაჯულებს ვერ უჩევნეთ ეგ ჭრილობა, როგორც და-
მამტკიცებელი საბუთი...
- ს ვ ი მ ო ნ — დიახ... (თავისთვის) ამ ნიშნით თუ ვიპოვნი!..
(ისკანდერს) მშვიდობით იმყოფებოდე, ბატონო ჩემო!
- ი ს კ ა ნ დ ე რ — ნულარ დაიგვიანებ, ბატონო! საცაა ქუ-
ჩაში აღარავის გაატარებენ, მიეშურე შინისკენ, ეხლა
ხომ მორჩი ტანჯვას!.. (გადის)
- ს ვ ი მ ო ნ — (ზარდაცემული). „მორჩი ტანჯვას“... განა
ტანჯვას ბოლო აქვს! მოვრჩი კი არა, ეხლა დაიწყო
ჩემი ტანჯვა!.. (მიდის ნელა)

მოქმედება მეორე

სცენა წარმოადგენს ოთახს სციმონის სახლში

გამოსვდა პირველი

ქეთევან და მოახლე

ქეთევან—(მოახლეს რომელიც შემოდის) ლევან ხომ არ
მოსულა?

მოახლე—არა, ბატონი! ვახშამს ხომ არ ინებებთ?

ქეთევან—არა... ჯერ მოიცადე...

მოახლე—(გაიხედავს) აი, ლევანიც მობრძანდება... (გავა)

გამოსვდა მეორე

ქეთევან—ლევან (სახე-გაფითრებული და დაღონებული)

ქეთევან—რა დაგმართნია, ყმაწვილო? ხელი ხომ არ
გაწუხებს?

ლევან—არა, არაფერია...

ქეთევან—აბა, მაჩვენე... გეტყობა თუ არა?

ლევან—(აჩვენებს ხელს) ცოტა მეტყობა, მაგრამ არა
უშავს რა, ვინ რას შემატყობს...

ქეთევან—იმ თათარმა რომ გნახოს?..

ლევან—აბა, რა ეხსომება! არც კი იცის, დამჭრა თუ
არა!..

ქეთევან—მაშ, რა არის, რადა ხარ ეგრე დაღონე-
ბული?

ლევან—(ძალ-დატანებით) სციმონ დაბრუნებულა...

ქეთევან—შეუძლებელია!

ლევან—სწორედ! თითონ როინს უნახავს...

ქეთევან—შინ კი არ მოსულა!

ლევან—არ მოსულა, მაგრამ სწორედ ვიცი, რომ ქა-
ლაქშია!..(ტახტზე დაუშვება)

ქეთევან—(ფერ-წასული) მოვიდოდა, მაშ, რას იქმოდა!..

ლევან—ოჰ, ქეთევან, ისე ამბობ მაგ სიტყვებს, თითქო
იმედი გქონიყო, რომ ვეღარ დაბრუნდებოდა!..

ქეთევან—შენ კი გქონდა იმედი?
ლევან—(სიჩარით) ოჰ, ღმერთმა დამიცაროს შაგ ფიქ-
რისაგან!

ქეთევან—მაშ, თუ ეგრეა, გაგიტყვდები და გეტყვი,
რომ იმისი დაბრუნება ყოველ იმედს მართმევს და
მაშტოთებს! თათრებს მაინც დაეჭირათ... მაშინ თა-
ვისუფალი მაინც ვიქნებოდი!..

ლევან—ქეთევან, შენ მაძრწუნებ მაგისთანა ლაპა-
რაკით!..

ქეთევან—მაშ რა ვქნა?! თვით ჩვენი ცხოვრება შე-
მაძრწუნებელი და გაუთაყებელი ტანჯვაა!..

ლევან—მართალს ამბობ!..

ქეთევან—უნდა გადავწყვიტოთ რამე... ესეთი ცხოვ-
რება შეუძლებელია..! რა ვქნათ?

ლევან—რაც აქამდე გვიჭნია: ვიტყუოთ, ვითვალითაქ-
ცოთ...

ქეთევან—ნუთუ ამისთანა ყოფა შენ არ გაშტო-
თებს?.. საძაგლობა არ არის, დღისით ერთმანეთის-
თვის ხმა ვერ გავიცია შიშით, ვაი, თუ ეჭვი აიღოს
ვინმემო! საშინელებაა ჩემთვის, თუ ის კაცი ისევ შინ
დაბრუნდა! წარმოიდგინე, შენ მიყვარხარ და იმისი
კი ვარ!..

ლევან—ქეთევან!

ქეთევან—შენ რა გიჭირს! შენ რა გენალელება, ის
თუნდ დაბრუნდეს, თუნდ არა! შენ არაფრად მიგაჩ-
ნია იმის გაღახვევნა, მაგრამ ზოგი მეც მკითხე!.. უკა-
ნასკნელად გეუბნები, ლევან, ამისთანა ცხოვრება მე
ალარ შემიძლია!.. დავიღალე, ველარ ავიტან!..

ლევან—ოჰ, ღმერთო ჩემო!.. შენ შენს ტანჯვაზე
ლაპარაკობ... განა, მოტყუება ტანჯვა არ არის?.. ყო-
ველი შეხედვა, ყოველი ლაპარაკი, ყოველი ჩემი ნა-
ბიჯი—სულ მოტყუებაა!.. სწორედ რომ მეც დავიღა-
ლე და ალარ შემიძლია ამისთანა: ცხოვრება!..

ქეთევან—მე არ მესმის შენი ტანჯვა!.. შენის სიყვა-
რულის გულისათვის მე ვერვალები სააჭაოს და დავი-
ტანჯები საიჭიოს... მის მაგიერ შენ რას მიხდი?

ლევან—როგორ თუ რას გიხდი?... შენ ის შემოვწირე, რაც კი კაცს ქვეყნად სადიდებელად აქვს—ჩემი პატიოსნება და ლირსება!.. შენ შემოვწირე ჩემის სინიდისის მშვიდობიანობა, ჩემი ამპარტავნობა!.. ჩემი ნუგეში... ის ნუგეში, რომლითაც აღამიანს შეუძლია უთხრას თავის თავს, „მე პატიოსანი კაცი ვარ და ჩემს მოვალეობას გასრულებო!“ შენ საიქიოს ტანჯვაზე ლაპარაკობ, მეკი აქ ვიტანჯები!.. ამ სოფლად მე ჩემი ტანჯვა გულში დამაქვს, იგი არა მშორდება... ეს ტანჯვა თვით ჩემის თავის სიძულვილია!..

ქეთევან—ლევან!..

ლევან—დაფიქტდი, როგორ ვიქცევი მე ამ სახლში!.. იმ კაცს, რომელიც მეგობარს მეძახის, რომელსაც ძმურად ვუყვარვარ, რომელსაც სული და გული ჩემთვისა აქვს შემოწირული... იმ პატიოსანს და დიდსულოვანს კაცს ვატყუებ, უნამუსოდ ვღალატობ!.. მერე, ნეტავი ყოველის ლირსებით სავსე მაინც არ იყოს და თვით მე თაყვანს არა ვცემდე იმის კაცურს სიკეთეს... ოპ, საშინელებაა ამისი წარმოთქმა, სიგიჟესა ჰგავს, მაგრამ მართალი კია!.. იმ კაცს ჩემის ხელით დავაღრჩობდი, რომელიც გაბედავდა მის მოტყუებას, როგორც მე ვატყუებ!.. და მე კი შენი საყვარელი ვარ!.. ოპ, ნეტავი შენსავით მძულდეს იგი, მაშინ აღარ ვინალვლიდი! შენ ბედნიერი ხარ, რომ გძულს, მაგრამ მე მიყვარს!.. ლიახ, მიყვარს და ეს ყველაზე უფრო საშინელია!.. მიყვარს და ვატყუებ. მიყვარს და ვღალატობ!..

ქეთევან—(შეშინებული) ოპ, ღმერთო ჩემო!.. აღარ გიყვარვარ? სწორედ მითხარი, ლევან?

ლევან—ნეტავი კი შემეძლოს!..

ქეთევან—აი, ხედავ!..

ლევან—ვხედავ, ვხედავ, რომ უძლური ვარ, ამოვიგლიჯო ამ გულიდან ის დაწყევლილი სიყვარული, რომელიც ქურდულად შემომეპარა!.. შენ მომწამლე, მომაჯადოე შენის სიყვარულით და მე უნებლიერ დაგნებდი!.. შეგიყვარე, მიყვარხარ და მეყვარები!.. და

ის წუთი, როდესაც მე ვწყევლი შენს სიყვარულს,
ის წუთია—როცა ფეხ-ქვეშ გივარდები, როგორადაც
შენი მონა, და რაოდენადაც მინდა შეგიძულო, იმო-
დენად უფრო მემატება სიყვარული! (ქეთევანის ფეხქვეშ
დაუცემა)

ქეთევან—(გახარებული) ოპ, სთქვი კიდევ ეგ სიტყვა!..
მაშ, გინდა შენზე მეტი გამბედაობა გამოვიჩინო?..
გინდა, გაგანთავისუფლო?

ლევან—ქეთევან!..

ქეთევან—მაშ, კარგი... მშვიდობით!.. დამეკარგე!..
აღარ მინდიხარ!

ლევან—(ადგება) აბა, გაპბედე და მერე ცოცხალილა
დარჩები!..

ქეთევან—(გახარებული მოეხვევა) მაშ, გიყვარგარ?.. გეგედ-
რები, დამიხსენ იმ კაცის ხელიდან, მომიტაცე... წა-
მიყვანე!..

ლევან—სად წაგიყვანო?

ქეთევან—საცა იყოს!.. წავიდეთ, მარტო ორნი, თა-
ვისუფალნი... ამაღამ, თუნდ ეხლავ... წამო!..

ლევან—ეგ ყოვლად შეუძლებელია!..

ქეთევან—რატომ?

ლევან—იმიტომ, რომ ქალაქის კარი დაკეტილია და
არავის უშვებენ! (კარი გაიდება)

ქეთევან—მართალს ამბობ... მაშ, ხვალ!..

ლევან—დაჩუმდი ვიღაც მოდის!

გამოსვდა მესამე

მსახური, შემდეგ გოგია

მ ს ა ხ უ რ ი—ბატონო, გოგია გიახლათ... ცუდი ამბავი
შოიტანა.

ლევან—ცუდი ამბავი?!

გოგია—(საჩქაროდ, ჟეწუხებული) ბატონი წარ დაბრუ-
ნებულა?

ქეთევან—არა.

გოგია—მაშ, უბედურება რამ იქნება იმის თავს... დღეს
შუადღის შემდეგ დაიჭირეს!..

ლ ე ვ ა ნ — დაიჭირეს?!.
 გ ო გ ი ა — დიახ, ბატონო!..
 ლ ე ვ ა ნ — მაშ, წავალ!..
 ქ ე თ ე ვ ა ნ — რისთვის?
 ლ ე ვ ა ნ — საშველად, თუ შესაძლებელია...
 ქ ე თ ე ვ ა ნ — როგორ?! შენ იმას უნდა უშველო?
 ლ ე ვ ა ნ — დიახ, მე... მე უნდა ვუშველო!.. აბა, გოგია,
 წავიდეთ!.. (გოგია საჩქაროდ გადის)
 ქ ე თ ე ვ ა ნ — (გზაზე დაუდგება) როგორ?.. შენ იმას უნდა
 უშველო? გაგიუბულხარ! მე ნებას არ გაძლევ!
 ლ ე ვ ა ნ — რომ დაიღუპოს?
 ქ ე თ ე ვ ა ნ — მერე რა?
 ლ ე ვ ა ნ — (შეშინებული უკან დაიწევს) ოჰ, ქეთევან, მაში-
 ნებ...
 ქ ე თ ე ვ ა ნ — უბედურო, ვითომ გიყვარეარ!.. ჩემი და-
 ხსნის მაგივრად, შენ შენს მეტოქეს იხსნი!..
 ლ ე ვ ა ნ — ახლა მეტოქე არ არის... მე ვიხსნი პატი-
 ოსან კაცს, ვასრულებ ჩემს მოვალეობას და შენსა-
 საც!..
 ქ ე თ ე ვ ა ნ — მართალია!... წალი დაიხსენ... ჩემი ქმარი,
 ჩემი ბატონი...
 ლ ე ვ ა ნ — ოჰ, ქეთევან, შენ დედაკაცი კი არა, ქაჯი-
 ხარ!..
 ქ ე თ ე ვ ა ნ — (უნდა გადაეხვიოს) ლევან!.. ჩემო საყვარე-
 ლო!..
 მ ს ა ხ უ რ ი — (შემოვა შრიარულად) ბატონია მობრძანდა!..

გამოსვდა მეოთხე

იგინივე და სვიმონ.

ლ ე ვ ა ნ — (მიეგებება და გადაეხვევა) მადლობა ღმერთს!..
 როგორ მორჩი იმ მტანჯველებს?
 ს ვ ი მ ო ნ — განა იცოდი ჩემი დაჭერა?
 ქ ე თ ე ვ ა ნ — ეს არის ეხლა გოგიამ გვითხრა, საშინლად
 შეგვეშინდა...

ს ვ ი მ ო ნ — (გამოართმევს ორივე ხელს, შუბლზე აკოცებს და დალონებული თვალებში უყურებს) მართლა... მთლად კანკალებ, ქეთევან!

ქ ე თ ე ვ ა ნ — გონზე ვერ მოვსულვარ... მერე უეცრად შემობრძანდი... (დაეშვება ტახტზე).

ს ვ ი მ ო ნ — დამშვიდდი, ჩემო კარგო!.. ხომ მოვედი შინა, ჩემს საყვარელთ შუა ვარ... რა არის, ნამცეცი ფერი არ გაძევს?

ქ ე თ ე ვ ა ნ — (ძალად იღიმება) არა, არაფერია..!

ლ ე ვ ა ნ — შიშისაგან...

ქ ე თ ე ვ ა ნ — არა, უფრო სიხარულისაგან...

ს ვ ი მ ო ნ — (თავისითვის, ხმალს იხსნის) ნეტავი ეგრე იყოს!..

ლ ე ვ ა ნ — (დაბლა ქეთევანს) ოჳ, რა სიმდაბლეა, რასაც ჩაგდივართ!..

ქ ე თ ე ვ ა ნ — (დაბლავე) ამაზე უარესი კიდევ წინა გვაქვს!.. (სვიმონს) ბატონო ჩემო... ვახშამი არა გნებავთ? მშიერი იქნებით...

ს ვ ი მ ო ნ — ჯერ ცოტა დამაცადე, ლევანთან საქმე მაქვს! უბძანე, არავინ შემოვიდეს!...

ქ ე თ ე ვ ა ნ — ბატონი ბრძანდები! (გავა)

გამოსვლა მეხუთე

ლევან, სვიმონ, გოგია.

ს ვ ი მ ო ნ — გოგია, კარები მოიხურე და დადექ, არავინ შემოვიდეს!

გ ო გ ი ა — ეხლავ, ბატონო!..

ს ვ ი მ ო ნ — (ლევანს) პა, ჩქარა... როინი ნახე და იმან გითხრა ჩემი დაბრუნება?

ლ ე ვ ა ნ — გოგია გამოეგზავნათ ესტატესა და ზაზას და იძან მითხრა.

ს ვ ი მ ო ნ — რაც ამბავია, ხომ ისიც შეიტყე?

ლ ე ვ ა ნ — ყველაფერი... ბატონიშვილი დავით მოლის ქაჯის დასახსნელად, ამაღამ შემოვა...

ს ვიმონ—ეხლა, ჩემო ლევან, ბატონიშვილი დავით და-
მალულია თავის ჯარით დიღმის ტყეში... და რომ
დაბინდება, ქალაქს მოახლოვდება...

ლევან—ძლიერ!.. მაშ, ამაღამ რაღა?

ს ვიმონ—სწორედ ამაღამ!..

ლევან—ღმერთო დიდებულო, შენ იყავ შემწე და დამ-
ხსნელი საქართველოსი!..

ს ვიმონ—აგრე, ჩემო ლევან!..

ლევან—რომ იცოდე, სვიმონ, რა რიგად მოველი იმ
სანატრელ დროს, როდესაც მომეცემა შემთხვევა სამ-
შობლოს დახსნისათვის სისხლი დავლვარო...

ს ვიმონ—ეგ დროც ახლოა! ხომ ყველაფერი მზად
არის?

ლევან—ყველაფერი, თათრებმა მიბრძანეს, შენს ჯარს
იარაღი აჰყარეო. მე ამაღამ მოვითხოვ, რომ დარა-
ჯები აღარ იდგნენ გალავნის კარებთან, რადგან კა-
ცები დამჭირდება-მეთქი იარაღის მოსატანად... მა-
შასადამე, ქალაქში შემოსვლა შესაძლებელი იქნება...
მე აქ ჩემი ჯარით მზად ვიქნები!..

ს ვიმონ—მაშ, შუალამისას მეტეხში მოხვალ?

ლევან—სწორედ იქ გავჩნდები!..

ს ვიმონ—გოგია!

გოგია—ბატონო, შენი ჭირიმე!

ს ვიმონ—როინშა ხომ მოგცა დარიგება?

გოგია—დიახ, ბატონო!

ს ვიმონ—მაშ, ეგრე, ჩემო გოგია!.. როცა დრო იქნე-
ბა, გეტყვიან და მაშინვე დარეკე ზარი... არ შეგცდეს
კია!.. თუ უბედურება მოხდა რამე და გაგვიგეს, გლო-
ვის ზარი დარეკე, ტყუილად ბატონიშვილი დავით არ
შემოვიდეს... გესმის თუ არა; გლოვის ზარი თუ
გავცეცა გინმემ... წალი და ხმა არ ამოიღო, ცე-
ტადრე შენს დედაკაცთან!..

გოგია—აბა, რას მიბრძანებ!.. (გავა)

ს ვიმონ—მე პატარა ხანს შემდეგ წავალ; ქალაქის
ხევში შევიყრებით ზაზა, როინ, ესტატე და იქ უკა-
ნასკნელად მოვილაპარაკებთ... შენც ხომ მოხვალ?

ლევან—დიახ...

ს ვი მონ—წადი, ლევან, წადი!.. მოდი, გადამეხვიყ... მე
მინდა ჩემს გულთან მივიკრა შენი პატიოსანი და მხნე
გული.

ლევან—(შერცხვენილი) მაშ, ამაღამ გნახავ!..
ს ვი მონ—ამაღამ!..

ლევან—(კარებთან) ოპ, ჯოჯოხეთის ტანჯვავ!.. ამას კი
გავექცევი, მაგრამ ჩემ თავს როგორ გავექცე?!. (გავა)
ს ვი მონ—(მარტო) საყვარელო სამშობლოვ!.. ვერას და-
მაყველრებ... ჩემს საქმეზე შენი საქმე წინ გავარიგე!..

გამოსვდა მეექვსე

სვიმონ, ქეთევან.

ქეთევან—(შემოდგა) ეხლა, ბატონო ჩემო... (დადგება)
ლევან აქ აღარ არის?

ს ვი მონ—არა, წავიდა... მოსამსახურებსა სძინავთ?

ქეთევან—დიახ...

ს ვი მონ—კარგი... მე მინდა, სრულიად მარტო ვიყვ-
ნეთ, რადგან რაც მინდა გითხრა, ღიღი საიდუმ-
ლოა!..

ქეთევან—(შეშინებული) საიდუმლო?.. მე?.. რა ამბავია?
როგორლაც აღელვებული ბრძანდები!..

ს ვი მონ—(მტკიცედ უყურებს) ქეთევან!.. ერთი საქმე მო-
მხდარა ჩენს სახლში ჩემს შინ არ ყოფნის დროს...
ხომ არა გაგიგონია რა, ვითომ წუხელის გიღაც კაცი
ენახოთ, შენი საწოლიდან გამოსული?..

ქეთევან—(საჩაროდ) ჩემი საწოლიდან?!

ს ვი მონ—დიახ!..

ქეთევან—არა, ტყუილია!..

ს ვი მონ—ტყუილი კი არა, მართალია!.. მაშ, აჟიარე
და მითხარი, როგორ გაჩნდა ის კაცი შენს საწოლში?

ქეთევან—მე რა ვიცი!..

ს ვი მონ—აბა, ვიფიქროთ... გავიბსენოთ...

ქეთევან—იქნება ჩემს მოახლესთან იყო ვინმე...

ს ვი მონ—მოახლე რომ ყოფილიყო, ის კაცი რად ეტ-
ყოდა—„შებრძანდი, ქალოო!“ (ქეთევან შეკრთება) სწო-
რედ ვიცი, რომ „შებრძანდი“ უთქვაშის!..

ქეთევან—(თაგზარდაცემული) ტყუილია!..

ს ვი მონ—ტყუილი კი არა, სწორედ არის ეს სრტყვე-
ბი გაგონილი!..

ქეთევან—(უნებლიერ აღმოხდება) არას დროს... იმ თა-
თარს უტყუენია!..

ს ვი მონ—(აღშფოთდება) მაშ, რა იცი, რომ თათარი
იყო?

ქეთევან—(შერცხვენილი) აპ!

ს ვი მონ—(განრისხებული) მაშ, მართალია, შე შეჩერებუ-
ლო?.. შენი საყვარელი იყო?..

ქეთევან—ბატონო ჩემო...

ს ვი მონ—აბა, გაბედე უარის თქმა!.. საყვარელი იყო?

ქეთევან—დიახ!..

ს ვი მონ—ლმერთო დიდებულო!..

ქეთევან—შენვე მათქმევინე და /გეუბნები...

ს ვი მონ—მერე აგრე შეუნახებლოვ... ურცხვად... ალარც
კი შალავ, შე სულმდაბალო!

ქეთევან—რა ვქნა, შეტი აღარ შემიძლია... მოტყუ-
ებას პირში თქმა სჯობდა... დიახ, ჩემი საყვარელი
იყო და მე დამნაშაფე გარ!..

ს ვი მონ—დამნაშაფე?!

ქეთევან—დიახ, დამნაშაფე გარ და ნურც შემიბრა-
ლებ... მომკალი, აი მზადა ვარ, შენ ნება გაქვს!..
არა, შეტი წოტყუება აღარ შემიძლია, ლონე აღარა
შაქვს, აღარ შემიძლია თვალთმაქულბა!.. ეხლა ყვე-
ლაჭერი იცი, მომკალ, გამსრისე და მორჩი!..

ს ვი მონ—(მორბილებული) მერე, შენ მეუბნები მაგას?

ქეთევან—ოპ, რომ იცოდე, რა მღვმარეობაში ვარ...
ლმერის გეფიცები, რომ ეხლა სიკვდილი ჩემთვის
დასწრა იქნება!.. სიკვდილი დამიხსნის ორპირობისაგან
და ჩემი სახე სიძულვილის მაგივრად სიყვარულს აღარ
გრჩვენებს!..

ს ვი მონ—სიძულვილისაო!..

ქ ე თ ე ვ ა ნ — დიახ!

ს ვ ი მ ო ნ — მე გძულვარ?

ქ ე თ ე ვ ა ნ — დიახ, მძულხარ!..

ს ვ ი მ ო ნ — ოჯ, შე სულმდაბალო, უმადურო, უპატიურო ქმნილებავ!.. მერე ეგ მადლობის მაგიერია? რის-თვის დაგიხსენ, შენ და მამაშენიც ტყვეობიდან, რისთვის მოგანათვლინე, რისთვის გაგზარდე?.. მე რომ არა ვყოფილიყავ, უბრალო თათრის ბოშა გამოხვიდოდი; ლუკმა პური არ გექნებოდა საჭმელად!.. მაშ, რისთვის მოგეცი ჩემი სიმდიდრე, ჩემი ხარისხი, ჩემი სახელი?.. იმიტომ, რომ შემიძულო?.. განა ცუდი ქმარი ვიყავ? შენის ბედნიერების მეტი ქვეყანაზე არა მახსოვდარა, ისე ვიფრთხილდებოდი, როგორც თვალის სინათლეს... შენზე ვლოცულობდი, შენზე ვიბრუნებდი სულს, შენთვის მიცემდა გული... რის-თვის, რადა, რა დავიშავე?.. იქნება თქვა, რომ მე ვიყო დამნაშავე?!

ქ ე თ ე ვ ა ნ — დიახ.. შენა ხარ...

ს ვ ი მ ო ნ — როგორ? პე?..

ქ ე თ ე ვ ა ნ — დიახ, შენ... მართალია, ჩემთვის სიკეთის მეტი არა გიქნია. რა, და ეს ათი წელიწადია, რაც მაგიერს გიხდიდი... ღმერთი ხომ მოწამეა, რომ შენს სახლში უმანკო შემოვედი იმ განზრაზვით, რომ შენი ერთგული მეულე ვყოფილიყავ... მერე, რასა ვხედავდი შენგან! განა ფიქრობდი ჩემზე? შენდამი მადლობა სევდად გადამექცა და სიყვარული მძულვარებად...

ს ვ ი მ ო ნ — განა ვერა ხედავდი ჩემს სიყვარულს?

ქ ე თ ე ვ ა ნ — შენს სიყვარულს... ჰო, კარგი, მაშ, შენ სიყვარულზე ვილაპარაკოთ!.. გგონია, რომ არ ვიცოდე, ვინც ჩემზე მეტად გიყვარს? მე კარგად ვიცი, ვინც არის ჩემი მეტოქე, შენი საყვარელი!.. ის არის საქართველო... შენი სამშობლო, როგორც ამბობ ხოლმე, ის არის ნამდვილი შენი სატრფიალო! შენ იმისთვის ვიცემს გული, ის არის და არა მე!..

ს ვ ი მ ო ნ — ისლა გაკლია, რომ შეურაცხვეყო ერთადერთი წმინდა საგანი, რომელიც მე დამრჩენია!..

ქეთევან—დაფიქრდი, რა სიცოცხლე მომანიჭე ამ ათწელიწადში? შენი ფიქრი, გონება, შენი სიცოცხლე შესწირე რაღაც თავისუფლებას... სამშობლოს დახსნას... და მე კი ყურს არ მიგდებდი!.. მე ვიყავ შენგან განდევნილი, თავ-დანებებული და მარტოობამ აღძრა ჩემში მხოლოდ შური!.. „ის იმაზე ფიქრობს-მეთქი“, ვამბობდი ჩემს გულში... შენ არ გინახავს, არ დაგითვლია ჩემგან ცრემლით გათენებული ლამე-ები... შენ არც კი გაგონდებოდა, რომ გვერდით გყავ-და საცოდავი ქალი, რომელსაც თანაგრძნობა ეჭირვებოდა, რომელიც გთხოვდა სიყვარულს და სიყვარულის მაგივრად ს ა მ შობლო ესმოდა!.. რაში მეჭირვება შენი სამშობლოს თავისუფლება?.. მე ქალი ვარ და სამშობლო ჩემი სიყვარულია!.. ერთი მეასედიც რომ გეზრუნა ჩემთვის, რამდენსაც სამშობლოსთვის ზრუნავდი, მაშინ ამ მდგომარეობაში არ ჩავიარდებოდი... მე პირდაპირ გეუბნები, რომ არ მესმის შენი სამშობლოსადმი სიყვარული!..

ს ვიმონ—ეხლა დავრწმუნდი, რომ შენ ძარღვებში დაწყევლილი თათრის სისხლი არ გამშრალა!..

ქეთევან—მართალსა ბრძანებ! სპარსეთი და საქართველო თავის დღეში ვერ შეერთდებიან! გამოცდილი კაცი იყავი და ეს უნდა გქონდა მხედველობაში, როდესაც მირთავდი... კარგია, გავათავოთ... მომკალი, გეუბნები, მზადა ვარ!..

ს ვიმონ—არა, მე სიკვდილით არ დაგსჯი!..

ქეთევან—მაშ, რა გნებავს?

ს ვიმონ—მაშინ გეტყვი, როდესაც შენი საყვარლის სახელი მეცოდინება, რომელიც ეხლავ უნდა მითხრა!..

ქეთევან—(ლიმილით) ტყუილად ირჯები, იმის სახელს ვერ გაიგებ!..

ს ვიმონ—ვინ არის-მეთქი?

ქეთევან—არ ვეტყვი!..

ს ვიმონ—(მივარდება და ხელებს დაუჭერს) მითხარი-მეთქი, ეხლავ!..

ქ ე თ ე ვ ა ნ — (ციფად) მარტო თათრებს არა სცოდნიათ
დელაკაცის წვალება!..

ს ვ ი მ ო ნ — (გაუშვებს ხელს) მართლა!.. უკადრისი საქმეა
მამაკაცისათვის!.. უშენოდაც ვიპოვნი, ისეთი ნიშანი
აქვს (ხელზე უჩვენებს და მიდის ხმლის ასალებად)

ქ ე თ ე ვ ა ნ — (შეშინებული) ხელი!..

ს ვ ი მ ო ნ — (სიტყვაზე დაიჭერს) დიახ, ხელი, მართალი
ბრძანეთ!..

ქ ე თ ე ვ ა ნ — (შეშინებული) ღმერთო ჩემო, სცოდნია!..
დაჭრილია, იპოვნის და მოკლავს!..

ს ვ ი მ ო ნ — მაგაზე კი დარწმუნებული იყავ, რომ მოვ-
კლავ!..

ქ ე თ ე ვ ა ნ — არა, მე მომკალ, იმას ნუ! მე წინ ავეთა-
რები... .

ს ვ ი მ ო ნ — (ისმის ნაღარის სმა, ერთბაშად მოაგონდება) ღმერ-
თო ჩემო!.. დრო არის წასვლისა!.. საყვარელო სამ-
შობლოვ!.. ჩემს საქმეს თავს ვანებებ... ამას მოვესწ-
რები... და მივდივარ ჩემი ვალის შესასრულებლად!
(მიდის) მაშ, ხვალამდის, ქალბატონო, როცა შენს საყ-
ვარელს მოვკლავ!

ქ ე თ ე ვ ა ნ — მოჰკლავს! ჩემს ლევანს?!. დროს კი მოგ-
ცემ!.. (ჩადრს იხურავს და საჩქაროდ გადის)

ფ ა რ დ ა

მოქანდაკა მესამე

სურათი პირველი

დარბაზი შაჰის სალგომში

გამოსვდა პირველი

შაჰი, ისმაილ, ალლავერდი, ჯალათი (შაჰი ზის ტახტზე, ღრმად ჩაფიქრებულია; ისმაილ და ალლავერდი შორი-ახლოს დგანან; ჯალათი კარებთან დგას)

ა ლ ლ ა ვ ე რ დ ი—(ისმაილ) რადა ბრძანდება ეგრე მოწ-
ყენილი დიდებული შაჰი?

ი ს მ ა ი ლ —საბრალო ქალის ავადმყოფობა აწუხებს..
სადილზე საშინელი ხველა აუტყდა, ასე რომ ვერა
მიირთვა-რა!

ა ლ ლ ა ვ ე რ დ ი—უიახ, დიდებულ შაჰს დიდი რჩევა
ჰქონდა მაგაზე ექიმებთან; მგონი, ექიმმა ურჩია, თე-
ირანში გაგზავნე, აქაური ჰაერი სწყენსო...

ი ს მ ა ი ლ —ძნელი კი იქნება შაჰისთვის ქალის მოშო-
რება, გაგიჟებით უყვარს!

შ ა ჰ ი—(თითქო გამოიღვიძებს) ჯალათი სად არის?

ჯ ა ლ ა თ ი—აქ გახლავარ, შენი ჭირიშე!

შ ა ჰ ი—რას მეუბნებოდი წელან?

ჯ ა ლ ქ თ ი—იმას მოგახსნებდათ, თქვენო დიდებულე-
ბავ, რომ თოკები შემოგვაკლდა...

შ ა ჰ ი—ისმაილ! უბრძანე, რომ ამაღავ თოკები დაგრი-
ხონ! მერე?

ჯ ა ლ ა თ ი—მერე, ბატონო, ქალაქში ადგილი აღარ
გახლავს, რომ მკვდრები დავთლათ...

შ ა ჰ ი—ქალაქს გარეთ გაიტანეთ და ხეეში ჩაჰყარეთ! •
სხვა?

ჯალიათი—სხვა აღარაფერი, ბატონო! ხომ აღარას
მიბრძანებთ?

შაჰი—უკი მოიცადე, იქნება დამჭირდე!.. (ადგება და ფან-
ჯარაში იხედება) ოჯ, რა სიბრძლე და დუმილია ამ ქა-
ლაქშა... სინათლე არსად მოსჩანს... ხმის ვერ გაი-
გონებ... არ მიყვარს ამისთანა სიჩუმე... (იყურება) ეს
დუქნები რად არის დაკეტილი?

ისმაილი—უნდა მოგახსენოთ, თქვენო დიდებულებიავ,
რომ თვრიამეტმა მედუქნემ პირობა შეჰქრეს, დუქანი
აღარ გაალონ...

შაჰი—თურამეტმა?

ისმაილი—დიახ!

შაჰი—მერე, რა განკარგულება მოახდინეთ?

ისმაილი—დრო მივეცით მოფიქრებისა და რომ არ
დათანხმდნენ, ორმოში ჩავყარეთ...

შაჰი—მაშ, ეგრე!.. ჯალათო, მოამზადე ახალი თოკები
და ხეალ გათენებისას ეგ თვრიამეტი მედუქნე თავი-
ანთ კარებ წინ ჩამოაღრიჩეთ... გესმის თუ არა... თა-
ვიანთ დუქნის წინ!.. წადი და უთუოდ აასრულე!..
(ალავერდის) რა ამბავი იცით?

ალლავერდი—საქმე კარგად მიდის... დაღესტენი-
დან ჯარი მალე მოგვეშველება...

შაჰი—ბატონიშვილის დავითის ამბავი ვერა შეიტყო რა?

ალლავერდი—როგორ არა, ბატონი... ერთმა ჯა-
შუშმა დამარწმუნა, რომ ბატონიშვილი ეს ორი კვი-
რაა, რაც კახეთს გაქცეულა თურმე...

შაჰი—კარგია!

ისმაილი—მე მეორე ჯაშუშმა მითხრა, რომ იმერეთი-
საკენ გაიქცა!

ალლავერდი—არა, კახეთისკენ!

ისმაილი—გეუბნები იმერეთისკენ!

შაჰი—(გაჯავრებული) ეს რა ამბავია! კარგი ჯაშუშები
გყოლიათ! დაგვცინიან, თუ რა არის!.. ერთ საათს
ვადას გაძლევთ, უთუოდ უნდა შემატყობინოთ, სად
არის ბატონიშვილი, თორემ თავებს დაგაყრევინებთ!..
იმის მეტისა არავისი მეშინია!..

გამოსვდა მეორე

იგინივე და ისრაფილ

ი ს რ ა ფ ი ლ — თუ ეგრეა, დამშვიდებული ბრძანდებო-
დეთ!

შ ა პ ი — როგორ?

ი ს რ ა ფ ი ლ — აი უკანასკნელი ამბავი: ეს ერთი კვირაა
კახეთისკენ წასულა თავის ჯარით; ალაზნის ხიდზე
რომ მისულა, ერთბაშად ხიდი ჩასტეხია, ჩაგარღნილა
წყალში და დამლრჩევალა...

შ ა პ ი — ბარაქალა! ეს კარგი ამბავი მომიტანე!.. სხვა
ხომ არა იცი-რა?

ი ს რ ა ფ ი ლ — მშვიდობა, ნურას შესწუხდებით და მშვი-
დობიანად მოისვენეთ!

შ ა პ ი — კეთილი... ღამე მშვიდობისა!... (უნდა წასვლა, ამ
დროს კარებში შეხვდება ფაიხოშს, რომელიც ორ შოახლეს
მკლავდაჭერილი შემოჰყავს)

გამოსვდა მესამე

იგინივე და ფაიხოშ

შ ა პ ი — როგორა ხარ, ჩემო საყვარელო?

ფ ა ი ხ ო შ — უკეთ, მამავ!

შ ა პ ი — კიდევ გახველებს?

ფ ა ი ხ ო შ — ცოტათი გადამივარდა... (ახველებს)

შ ა პ ი — ისმაილ, ფანჯარა მოხურე, სიცივე შემოდის!
დაჯექ, შვილო... ექიმი დამპირდა, დავაძინებო...

ფ ა ი ხ ო შ — ნუ სწუხდები, მამავ, დამეძინება!

შ ა პ ი — სიცხე კიდევა გაქვს... აი, ხელები ცხელი გაქვს!

ფ ა ი ხ ო შ — არა უშავს-რა, გაივლის, მამავ!.. გარწმუ-
ნებ, ეხლა უკეთა ვარ...

გამოსვდა მეოთხე

იგინივე და ისკანდერ

შ ა პ ი — (ჰკოცნის) ჩემო საყვარელო შვილო, ჩემო ნუგეშო!..
(ამ დროს შემოგა ისკანდერ; ყველანი ჩურჩულობენ და თითქო
რილაცის თქმა უნდათ და ვერ გაუბედნიათ; ბოლოს ისრაფილ
მიმართავს შაპს კრძალვით)

ა ს რ ა ფ ი ლ — თქვენო დიდებულებავ!

შ ა ჰ ი — კარგი, მე არა მინდა-რა, წადით!..

ი ს რ ა ფ ი ლ — ბატონო... საჭირო საქმეა...

შ ა ჰ ი — კიდევ!.. რა არის, ერთ წამს არ დამაცლით,
შვილის ყურებით დავსტკბე!.. რა არის, რა ამბა-
ვია?..

ი ს რ ა ფ ი ლ — ხიმშიაშვილი გიახლათ! ბრძანება მივეცით,
თავის ჯარს იარაღი აკყაროს და ამბობს, ვიდრე დი-
დებულ შაპს არა ვნახავ, არ შემიძლიაო...

შ ა ჰ ი — (ადგება) ჰო, კარგი, შემოვიდეს და გავათავოთ,
კმიარა!

გამოსვედა მეხუთე

იგინივე და ლევან

ი ს კ ა ნ დ ე რ — მობრძანდით!

ფ ა ი ხ ო შ — (თავისთვის) ის კაცი!..

შ ა ჰ ი — შენ როგორ გაჰპედე, რომ ჩემთან ხმლით შე-
მოხვედი?

ლ ე ვ ა ნ — როგორც ჯარის უფროსს, მე მეგონა...

შ ა ჰ ი — რა ჯარი? შენ ჯარი აღარა გყავს! მოიტა ეგ
ხმალი!.. (ლევან მდაბლად თავს დაუკრავს, შემოიხსნის ხმალს
და მისცემს ისრაფილს).

ფ ა ი ხ ო შ — მამავ... გთხოვთ, ნუ გაჯავრდებით... მე
რომ გაჯავრდებულსა გხედავთ, მწყინს...

შ ა ჰ ი — კარგი, შვილო, კარგი... (მშვიდობიანად ლევანს)
რა საქმე გაქვს?

ლ ე ვ ა ნ — ბრძანება მივიღე თქვენი დიდებულებისა,
რომ თუ ამაღამ ჩემს ჯარს იარაღი არ ავყარე, თავს
გამაგდებინებთ... (ფაიხოშს მამის ხელი უჭირავს; ამ სიტყ-
ვებზე კანკალს დაიწყებს)

შ ა ჰ ი — მერე?

ლ ე ვ ა ნ — მაგ ბრძანების აღსრულება ყოვლად შეუძლე-
ბელია, თუ ქალაქის გალავნის კარის დარაჯები არ

გადააყენეთ ამალამვე. იმდენი იარაღის შემოტანას
ვერ მოვასწრობთ... ყოველ წამს გზას გვიკრავენ..
თუ ქალაქიდან ამაღამ თავისუფალი გზა არ იქნება,
ვიმეორებ, თქვენო დიდებულებაც, თქვენს ბრძანებას
ვერ ავასრულებ...

ფაიხოშ—მართალს ამბობს!

შაჰი—მერე რომ არ გადავაყენო?

ლევან—მაშინ ისა სჯობია, ეხლავე თავი გამაგდები-
ნოთ!

ფაიხოშ—(მამას) სწორედ ლაპარაკობს!

შაჰი—ისრაფილ, დაბრკოლებას ჩასმეს ხომ არა ხედავ
დარაჯების გადაყენებისას?

ისრაფილ—ერთი ლამით არა უჭირს-რა!

შაჰი—მაშ, გადააყენეთ... და თავი დამანებეთ!.. (ლევან
თავს დაუკრავს და წასვლას დააპირებს)

ფაიხოშ—(საჩქაროდ) მამავ, ჯერ ნუ გაუშვებ...

შაჰი—მოიცადე! (ჩუმად ფაიხოშს) რა გინდა?

ფაიხოშ—გოთხოვ, მამავ, ხმალი დაუბრუნო... ვაუ-კა-
ცისათვის მაგისთანა სირცხვილი არა არის-რა!

შაჰი—მერე ეგ რა ვაუ-კაცია?

ფაიხოშ—როგორ, ვაუ-კაცი არ არის... მე თითონ
ვიცი...

შაჰი—საიდან?

ფაიხოშ—იმ დღეს, გახსოვს, ქალაქში სასეირნოდ
რომ წავედი, ხალხი დამეხვიდა და კინალამ ქვებით
ჩამქოლეს...

შაჰი (ცილების კრაჭუნით) ვიცი, მახსოვს!

ფაიხოშ—მაგან დამიხსნა...

შაჰი—ამან?

ფაიხოშ—დიახ, მაგან...

შაჰი— მერე, რატომ აქამდის არ მითხარ? (მაღლა ლევანს)
აქ მოახლოვდი, ყმაწვილო! ჩემი ქალი მაღლობას გიხ-
დის...

ლევან—სრულიად არა ვარ ღირსი, ბატონო ჩემო...
მე მხოლოდ ჩემი მოვალეობა ავასრულებ...

შაჰი—რაღვანაც მაგ ხმლის მოხმარება ეგრე კარგადა



გცოდნია... ამიტომ ნებას გაძლევ აიღო... და დასა-
ჯილდოვებლად გნიშნავ ჩემს ახლო მხლებელად...
იმედი მაქვს, ევ ხმალი ერთგულად მემსახურება.

ფაიხოშ—ოპ, მამავ, რა მაღლობელი გარ!
ლევან—ბოდაშს გიხდი, დიდებულო შავო, მაგრამ
ხმლის აღება არ შემიძლიან...

შავი რატომ?

ლევან—(იღებს ხმალს) იმიტომ, დიდებულო შავო, რომ...
რომ ეს ხმალი სულ სხვანაირად არის დაჩვეული... იგი
სჭრის და მუსრავს წრერს, იფარავს დაღუპულ საჭ-
შობლოს... ესარჩლება ბერსა, დეჟავუაცსა, ყმაშვილ-
სა... ამისთანა საქმეში თითონ ამოღას ხოლმე ქარქა-
შიდან და ბრწყინავს მზეზე... მხოლოდ თუ უბრძანეს
თავისიანებზე გალაშქრება... მაშინ, დიდებულო შავო,
მე კარგად ვიცნობ ჩემს ხმალს: იგი ამჯობინებს, რომ
ჩემს გულში გადატყდეს ვიდრე თავის მტერს ემსახუ-
როს... მე და ჩემი ხვალი ქართველები გახლავართ
დიდებულო შავო!.. (გადააგდებს ხმალს)

შავი—(ფერ-წასული დაიყვირებს) ისრაფილ!

ფაიხოშ—(საჩქაროდ) მამავ, დამშვიდდი...

შავი—(შეიმაგრებს თავს და ცოტა ხნის შემდეგ) ღმერთს
მადლობა შესწირე, რომ ჩემი ქალი დაგიხსნია, თო-
რემ აქედან ცოცხალი ვერ გახვიდოდი! გამეცალე!..
(ლევან თავს დაუკრავს ფაიხოშსა და მიღის)

ისრაფილ — დარაჯები გადავაყენოთ? (ლევან შედგება)

შავი—აკი ვთქვი, გადააყენეთ! (ლევან გახარებული გადის).

ფაიხოშ—ოპ, ღმერთო, რა უზედურებაა!..

შავი—აი, შენი გულ სთვის რას ჩავდივარ, საძაგელო...

ფაიხოშ—მე მინდოდა, რომ ერთი კაცი მაინც გვყო-
ლოდა მადლიერი... არავის ვუყვარვართ... ყველასა
ვძულვართ... (დაიწყებს ტირილს)

შავი—შვილო, ჩემო სულო, დამშვიდდი...

ფაიხოშ—მიშველეო, გამიყვანეთ... ვეღარა ვსუნთქავ...
ჰაერი...

შავი—(შეშინებული) ისმაილ, ჩქარა ექიმი!.. (მოახლეები

შემოვლენ და გაიყვანენ მტირალ ფაიხოშს, შავი თან მისდევს)

გამოსვდა მეექვსე

იგინიგე და ისკანდერ

ი ს რ ა ფ ი ლ — (რომელსაც ისკანდერმა ყურში რაღაც უთხრა)
ბატონო ჩემო... ერთი სიტყვა კიდევ უნდა მოგახსე-
ნოთ...

შ ა ჰ ი — არა, არას მოვიხსენებ! თავი დამანებეთ!

ი ს მ ა ი ლ — ძალიან საჭირო საჭმეა...

შ ა ჰ ი — (გაჯავრებული) ჩემს შვილზე უფრო საჭირო არა
იქნება რა...

ი ს რ ა ფ ი ლ — გევედრებით, ბატონო!

ი ს მ ა ი ლ — ერთ დედაკაცს უნდა თქვენი დიდებულების
ნახვა...

შ ა ჰ ი — მერე, რა უნდა?

ი ს რ ა ფ ი ლ — რაღაც საიდუმლო მაქვსო...

შ ა ჰ ი — გიური იქნება ვინმე, ხვალ იყოს!

ს ა მ ი ვ ე — დიდებულო შაპო...

შ ა ჰ ი — (გაჯავრებული) გეუბნებით, ხვალ იყოს-მეოქი!
(უნდა შევიდეს ფაიხოშის ოთახში)

გამოსვდა მეშვიდე

იგინიგე და ქეთევან

ქ ე თ ე ვ ა ნ — (შემოდის პირბადით უკანასკნელი სიტყვების დროს)
ხვალ? მერე დარწმუნებული ბრძანდებით, რომ ხვა-
ლინდელი დღე გაგითხნდებათ?

შ ა ჰ ი — ეს დედაკაცია?

ქ ე თ ე ვ ა ნ — დიახ, მე გახლავარ, დიდებულო შაპო! გე-
ვედრებით, მომისმინეთ...

შ ა ჰ ი — გამიფრთხილდი, თუ სისულელე მითხარი რა-
მე... ისა სჯობიან უკანვე წახვიდე, თორემ აქედან
ცოცხალი ველარ გახვალ!

ქ ე თ ე ვ ა ნ — გირჩევთ, ჩემო ბატონო, გამიგონოთ... იმი-
ტომ რომ თქვენი სიცოცხლე ჩემ ხელთ არის...

შ ა ჰ ი — (ცივად) მაშ, კარგი! (მხლებელთ) გაღით, როცა
დაგიძახოთ, მაშინ შემოდით... (ყველანი გადიან)

გამოსვდა მერვე

შაჰი, ქეთევან

შ ა ჰ ი—(დაჯდება ტახტზე) აბა, ახლა მოკლედ მითხარ რამ მოგიყვანა ჩემთან?

ქ ე თ ე ვ ა ნ—(ფერ-წასული) მოკლედ მოგახსენებ... ერთი კაცია, რომელიც ძალიან მძულს... წუხელ იმ კაცმა კინაღამ მომკლა... ეგ კიდევ არაფერი, უფრო უარესი უნდოდა... სხვა კაცი უნდა მოეკლა, რომელიც მე მიყვარს... ჩემი საყვარელი... აი, ამიტომ გიახელი...

შ ა ჰ ი—მერე?

ქ ე თ ე ვ ა ნ—ჯერ მათქმევინეთ...

შ ა ჰ ი—აკი გიახარ...

ქ ე თ ე ვ ა ნ—დამაცადეთ, ყველაფერი მოგახსენოთ... გგონიათ, რომ სრულ ჭკუაზე ვიყო? გონებაზე რომ მოვიდე ალარას ვიტყვი... გირჩევთ, ჩემს გიშურ ლაპარაკს ყური დაუგდოთ... იგი სიკვდილისაგან გიხსნით...

შ ა ჰ ი—(გაკვირვებული) ჰო... თქვი... მერე?

ქ ე თ ე ვ ა ნ—რას ვამბობდი... კიდეც დამავიწყდა... ჰო, დიახ, ჩემი მოკვლა უნდოდა... მერე სადღაც მიეშურებოდა... ჩემ გულში ვთქვი, ეს უთუოდ შეთქმული არის-მეთქი და გავყევი... თქვენა გგონიათ, ჯარი რომ დააყენეთ და უშლით ყრილობას, არსად იკრიბებიან? ათასი კაცი შეიარაღებული მზად არის, რომ დაგეცეთ თავს... შენ გინდა ჩემი საყვარელი მოკლა-მეთქი, ვთქვი ჩემ თავად... ვერ მოგაკვლევინებ, წავალ და გაგცემ-მეთქი...

შ ა ჰ ი—კარგი გიქნია...

ქ ე თ ე ვ ა ნ—არა, ვიცი, რომ კარგი არ მიქნია... ვიცი რასაც ჩავდივარ, სისაძაგლეა, მაგრამ ღმერთს გავცემ ამის პასუხს... ჯერ ჩემი საყვარელი გადავარჩინო... მერე მოვინანიებ ცოდვას...

შ ა ჰ ი—მერე იმ კაცს გაჰყევი?

ქ ე თ ე ვ ა ნ—დიახ, გავყევი... მიღის, მეც მივდევ, მირბის, მეც მივრბი... ვნახოთ, ერთ ხევთან მივედით... იქ კაცები იყვნენ დამალულნი...

შ ა ჰ ი—მერე?

ქ ე თ ე ვ ა ნ — რომ მიუახლოვდი, ვიღაცამ დამიძახა: „ვინა ხარო?“ მე სული გავკმინდე... არ გავიძარი... მთვარე ამოვიდა... გადვიხედე, არავინ იყო... ავდეჭი, პატარა ქედს რომ გადავცილდი, ერთბაშად დავინახე... იქ იყვნენ, ლაპარაკობდნენ...

შ ა ჰ ი — რას ლაპარაკობდნენ?

ქ ე თ ე ვ ა ნ — ჯერ მეგონა, სალოცავად შეყრილან-მეთქი... რადგან საყდარში ლოცვას უშლით... არა, მლოცველ-ნი კი არ იყვნენ, შეთქმულნი იყვნენ... ის კაცი, რო-ბელსაც გარს ეხვეოდნენ, ნლვდელი კი არა, იმათი წინამძღვალი იყო... განმათავისუფლებელი, როგორც ამბობდნენ... თქვენი მტერი — ბატონიშვილი დავით...

შ ა ჰ ი — დავით! შეუძლებელია! რას ამბობ, ქალო!?

ქ ე თ ე ვ ა ნ — შეუძლებელი კი არა, ჩემის თვალით დავი-ნახე...

შ ა ჰ ი — მე მითხრეს, ალაზანში დაიხრჩო!

ქ ე თ ე ვ ა ნ — რის დაიხრჩო... ქალაქის გალავანთან არის ეხლა!

შ ა ჰ ი — ღმერთო ჩემო, თუ მართალია... ისრაფილ, ის-მაილ!

გამოსვდა მეცხრე

იგინივე და ისრაფილ, ისმაილ, ალლავერდი

შ ა ჰ ი — ერთი აქ მოდით... იცით, რა შევიტყვე? ბატო-ნიშვილი დავით ქალაქის გალავანთან დგას, თურმე... ის მაილ — ბატონიშვილი?!?

ა ლ ლ ა ვ ე რ დ ი — მოუგონიათ... მერე, ვის უნახავს?

შ ა ჰ ი — აი, ამ ქალს უნახავს!

ი ს მ ა ი ლ — დაუჯერებელი საქმეა!

ა ლ ლ ა ვ ე რ დ ი — როგორ შეიძლება!

შ ა ჰ ი — კარგი, დაწყნარდით!.. ვთქვათ, ნახე შენის თვა-ლით, ქალო... მერე, გაიგონე რამე? არა ულაპარაკ-ნიათ-რა!

ქ ე თ ე ვ ა ნ — როგორ არა... (ყველანი გარს შემოეხვევიან ქა-
თევანს)

შ ა ჰ ი — მერე, რას აშშობდნენ?

ქ ე თ ე ვ ა ნ — ხედვით კი კარგა ვხედავდი, მოვარე იდგა...
მაგრამ გაგონებით ბევრი არა გამიგონია-რა... ორი-
ოდე სიტყვას მოვკარ ყური...

შ ა ჰ ი — აბა, რა სიტყვებს, მოიგონე!

ქ ე თ ე ვ ა ნ ... მეტეხი... დიახ, სულ მეტეხზე ლაპარა-
კობდნენ...

ი ს რ ა ფ ი ლ — შემოსვლის ნიშანზე ხომ არა უთქვამთ-რა?

ქ ე თ ე ვ ა ნ — როგორ არა... ზარს დარეკენო...

შ ა ჰ ი — მერე?

ქ ე თ ე ვ ა ნ — მთელი ქალაქი აღსღებაო...

ი ს მ ა ი ლ — იარალი სადა აქვთ?

ა ლ ლ ა ვ ე რ დ ი — მერე, ბატონიშვილი?

ქ ე თ ე ვ ა ნ — რა წამს ზარის ხმას გაიგონებს, იმ წამს
თავის ჯარით შემოვა...

შ ა ჰ ი — ბევრნი არიან?

ქ ე თ ე ვ ა ნ — რვა ათასი კაცია...

ყ ვ ე ლ ა ნ ი — (შეშინებულნი) რვა ათასი!!

ქ ე თ ე ვ ა ნ — დიახ, რვა ათასი, კარგად გავიგონე... დიდ
გალავნის კარებიდან შემოვლენ... დარაჯები ამაღლამ-
არ იქნებიან... ერთს იმათგანს უკისრნია — მე გადავა-
ყენებინებო. აქ უნდა მოსულიყო... განა, არ მოვიდა?

ი ს მ ა ი ლ — მოვიდა.

ქ ე თ ე ვ ა ნ — (გახარებული) ვერა ხედავთ, რომ მართალია?

ი ს რ ა ფ ი ლ — ეს არის ეხლა აქ იყო...

ქ ე თ ე ვ ა ნ — მერე, ვერ შეატყეთ სახეზე, რომ გატყუ-
ებდათ? (დაინახავს ხმალს) აი, ხმალს ვერა ხედავთ,
იმისი ხმალია!

შ ა ჰ ი — რითი იცნობ?

ქ ე თ ე ვ ა ნ — ვერა ხედავთ, ტარზე წითელი ძაფი აბია...

ეგ იმათი ნიშანია... ჩქარა ის კაცი დაიჭირეთ, თო-
რემ დაგლუბავთ, ის არის იმათი მოთავე...

შ ა ჰ ი — იმას მალე დავიჭერთ, ნუ გეშინია... კარგად

ვიცნობთ, ვინც არის... შენ სხვები გვითხარ, ხომ
იცნობდი

ქეთევან—სუყველას!

შაჲი—ალლავერდი, აბა, დასწერე იმათი სახელები!
(ალლავერდი საწერ-კალამს აიღებს)

ქეთევან—(შეშინებული) იმათი სახელები!..

შაჲი—დიახ!

ქეთევან—(შეშინებული შეხედას ყველას) განა უნდა და-
ვასახელო კიდევ?

შაჲი—სწორედ! პირველად იმ კაცის სახელი გვითხარ,
რომელიცა გძულს...

ქეთევან—ოჲ, იმის სახელს ადვილად ვიტყვი! იმასა
ჰქვიან...

ყველანი—რა?

ქეთევან—(ერთბაშად შესდგება) ოჲ, ღმერთო ჩემო, რას
ჩავდივარ!

ისმაილ—სთქვი!

ქეთევან—არა, არ შემიძლია... თავი დამანებეთ...
მეშინია...

შაჲი—მერე, შენი საყვარელი რომ მოჰკლას, ის ემჯო-
ბინება?

ისმაილ—იქნება სვიმონ ლიონიძე იყოს? (ქეთევან შეკ-
რთება).

შაჲი—უთუოდ შენი ქმარი იქნება!

ქეთევან—(თავზარდაცემული) მე ხომ არ მითქვამს...

შაჲი—არა, მე თვითონ მივხვდი! მაშ, შენი ქმარი ყო-
ფილა... ალლავერდი, ჩასწერე ლიონიძე!

ქეთევან—ოჲ, დიდებულო ხელმწიფევ, ჩემი სული
ხომ წაწყმდა!

შაჲი—სხვების სახელი!

ქეთევან—გინ სხვებისა?

ისმაილ—იმათ მომხრეებისა!

შაჲი—მათი სახელი... ჩქარა!

ქეთევან—იმათ ხომ არა დაუშაგებიათ-რა ჩემთვის?
იმათ სახელს რად გეტყვით!

შაჲი—გვეტყვი!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—არა, ვერ გეტყვით... მაგ სისაძაგლეს ვერა
ვიქ...იმათ არა დაუშავებიათ-რა ჩემთვის... არ ვიცი
იმათი სახელი!

შ ა ჰ ი—კარგად იცი... იმათი სახელი-მეთქი!
ქ ე თ ე ვ ა ნ—არა, ბატონო... გამიშვით... მინდა წავიდე...
გამიშვით...

შ ა ჰ ი—(დააყენებს და სასტიკად) აქედან ვერ გახვალ! ჯერ
დამისახელე!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—(შეშინებული) ბატონო ჩემო, შემიბრალეთ!
შ ა ჰ ი—სთქვი-მეთქი!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—არას დროს!

შ ა ჰ ი— (მივარდება. ხელსა სტაცებს და დააჩოქებს) სთქვი...
სთქვი, შე უბედურო, თორემ ეს არის ეხლავ გაწა-
შებ... ჯალათი აქ არის!..

გამოსვდა მეათე

იგინივე და ჯალათი

ქ ე თ ე ვ ა ნ—(დააჩოქილი, ჯალათს რომ დაინარავს, გიშივით) ოჰ,
ღმერთო ჩემო, მიშველე! რისთვის მოვედი!

შ ა ჰ ი—პირველი ვინ არის?

ქ ე თ ე ვ ა ნ—(ხმა დაბლა, შეშინებული) ზაზა სოლალაშვილი..

შ ა ჰ ი—(ისრაფილს) ზაზა სოლალაშვილი.

ი ს რ ა ფ ი ლ—(ალლავერდის) ზაზა სოლალაშვილი.

შ ა ჰ ი—მეორე?

ქ ე თ ე ვ ა ნ—როინ ამირაჯიბი... მე მგონია... დარწმუ-
ნებული კი არა ვარ...

შ ა ჰ ი—(ისრაფილს და ალლავერდის) როინ ამირაჯიბი. მერე?

ქ ე თ ე ვ ა ნ—(ღონე წასული) ალარავინ ვიცი!

შ ა ჰ ი—ჯალათო!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—(ტირილით) შემიბრალე, დიდებრ კო ხელ-
მწიფევ!

შ ა ჰ ი—ერთიცა და გაგიშვებ!

ქეთევან — დიაკვანი... გოგია... (ალლავერდი სწერს)
შაჲი — ესტატე ციციშვილიც იქნება?
ქეთევან — დია... მე მგონია... ოჲ, მოკველი! (დაეცემა
შაჲი — (ხელს გაუშვებს) კრარა! ეხლა თქვენ ხმა არ ამო-
ილოთ!

ისრაფილ — ბატონი ბრძანდები... დარაჯები?
შაჲი — როგორც ნათქვამია, გადაყენებულნი იყვნენ!
ისრაფილ — იმ კაცისას რას ბრძანებ?
შაჲი — მართლა, ან მკედარი, ან ცოცხალი ლეგან აქ-
უნდა შომგვაროთ!
ქეთევან — (ადგება) ლეგან?
ისრაფილ — მოყვლათ?
შაჲი — არა, მე თვითონ ჩაშოფალრჩობინებ!
ქეთევან — ჩამოყალრჩობინებო... ლეგანს?!
ისრაფილ — ხიმშიაშვილს!
ისმაილ — (უჩვენებს ხმალზე) დიას, ამ ხმლის პატრონს!
ქეთევან — (თავზარდაცემული) იმას? როგორ? ოჲ, ღვთის
განგებაგ! ჩემს ლეგანს... მერე, მე ვარ მიზეზი! არა,
მაგას ვერა ცქო, ვერა! (გაიქცევა კარტბისაკენ და ჭალათს
მიეხლება)

შაჲი — (მივა და მოიგვანს) უკაცრავად, ქალო... ჯერ ვერ
წახვალ!

ქეთევან — (უნდა ხელიდან გამოეცალოს) გამიშვით, რა გინ-
დათ ჩემგან?.. გამიშვით!..

შაჲი — (ყველას) თქვენ გადით და ყოველ კარებთან
მცველები დააყენეთ! (გადიან)

ქეთევან — ოჲ, თქვე ურჯულოებო, შეჩენებულნო,
დაწყევლილონ!

შაჲი — (მიიყვანს ახლო) ხეალაშდის აქედან ვერსად წახვალ!
ქეთევან — მერე, მანამ ხომ მოპელავ, შე შეჩენებუ-
ლო! არა, შემიბრალეთ, თქვენო დიდებულებავ...
მოეხევა მუხლებზე! შემიბრალეთ... აპატიეთ... მოწყა-
ლება მოიღეთ... ყველა დასაჯეთ, მაგრამ იშას ნუ...
ჩემს ლეგანს... მიყვარს... თქვენ მაგას არ იკადრებთ...
საშინელებაა... მე თვითონ როგორ ვიყო მიზეზი ჩემი
საყვარლის სიკვდილისა...

შ ა ჰ ი—(გამოეცლება) სჯობს ილოცო იმის სულისთვის! (გავა და კარებს დაიკეტს)
ქ ე თ ე ვ ა ნ—(მარტო დარბის სცენაზე) პატარა მოითმინეთ,
შატონო! აი, ამ კარებიდან გავალ... (ნახავს) დაკეტი-
ლია! (გახარებული) ამ ფანჯრიდან! (მივა ფანჯარას გა-
აღებს და რკინება დახვდება; კარებთან მივა და აბრახუნებს)
გამიღეთ! ვინა ხართ, მიშველეთ! მე მოვკალ, მე!
(ტირის) მე უბედურმა, მე მოვკალ ჩემი ლევან!..
(გონებაშინდილი დაეცემა)

ფ ა რ დ ა

სურათი მეორე

სცენა წარმოადგენს ოთახს მეტების ციხეში. ოთახში რამდენიმე
კარია; არის აგრეთვე კიბეები, მაღლა ასასვლელი ბნელა. ფანჯრი-
დან მთვარის შუქი შემოდის

გამოსვდა პირველი

გოგია და ოთინ

(გოგია წინ მოუძლევის და ფანარს უნათებს. ორი ხმალი შემოაქვს)
გ ო გ ი ა—აქეთკენ მობრძანდით, ბატონო!
რ ო ი ნ—სადა ვართ?

გ ო გ ი ა—მეტების დიდ დარბაზში... აქ უწინ ჩვენი წი-
ნამძღოლნი შეიყრებოლენ ხოლმე, ოოცა მტერი კარ-
ზე მოადგებოდათ. საქართველო ბევრჯერ განთავი-
სუფლებულა მტრისაგან, ა , ამ დარბაზილან...
რ ო ი ნ—ნუ გეშინია, ჩემო გოგია, ეხლაც ეგრე იქნება
პატარა დაგვაცალე!
გ ო გ ი ა—აი, ორი ხმალი ვიშოვნე; მთელი დღე ამას
გლესავდი!

როინ—ოჰ, გოგი, შენც უნდა იომო!
გოგია—მაშ, რა ვქნა, ბატონი, დავითის რომ აღარ,
მაკითხებენ!.. (ფანარს დასდგამს)

გამოსვდა მეორე

სვიმონ, როინ და შემდეგ ლევან

სვიმონ—შენა ჲარ, როინ?

როინ—მე ვარ.

სვიმონ—ლევან აქ არ არის?

ლევან—(შემოდის) აქა ვარ, ძმაო, აქა...

როინ—რა ამბავია?

ლევან—მშვიდობა!

როინ—თათრები?

ლევან—სრულიად არა იციან-რა... მე ეხლა შაპთან
ვიყავ, იქიდან მოვდივარ.

სვიმონ—დარაჯები?

ლევან—მე თვითონ გადავაყენე.

სვიმონ და როინ—(სიხარულით) კარგი ამბავია!

სვიმონ—მაშ, სრულებით ეჭვი არა აქვთ? გზაზე რაღა
ამბავია?

ლევან—არაფერი, საცა დარაჯები დგანან, ყველას
ჩასძინებაა...

სვიმონ—შენი ჰარი?

ლევან—მწად არის... რომ მოვდიოდი, გზაზე ყველას
ჩამოვუარე, კარი დავუკაუნე და მანიშნეს, მზადა
ვართო... ზაზა აქვე გვიცდის თავის კაცებით... ესტა-
ტეც მეორე მხრიდან მოვეშველება... მთელ ქალაქში
კაცი არ მოიპოვება, რომ შეიარაღებული არ იყოს
და ჩვენს ბრძანებას არ ელოდეს...

სვიმონ—მაშ, მოვემზადოთ, ძმანო, სანატრელი დრო
მოახლოვდა! როინ, წალი შეატყობინე ესტატეს და
სხვებს, რომელნიც გვიცდიან, რომ აქ შეგროვდნენ...
აქ შევიყაროთ, პირ-ჯვარი გადავიწეროთ და შეუდ-
გეთ სამშობლოს განთავისუფლაბას... (გადიან)

გამოსვდა მესამე

სვიმონ და ლევან

სვიმონ—აბა, ლევან, მოახლოვდა დრო და ნება მო-
მეც გითხრა, რასაც მოველი შენგან!

ლევან—სთქვი!

სვიმონ—იმიტომ შევყარე ჩვენი წინამძღოლნი ამ
ალაგას, ლევან, რომ ეს პირველი ციხეა საქართვე-
ლოსი... ციხე—აშენებული თვით ხალხისაგან თავის
არსებობისა და ლირსების დასაცემად... აქ, ჩემი
ლევან, ჩვენ წინაპართ სისხლით დაუცავთ საქართვე-
ლოს თავისუფლება, აქედან გამოსულა პირველი თა-
ვისუფალი ხმა, აქ უცემია საქართველოს ძარღვს—ეს
არის თვით გული საქართველოსი! და აწ ხომ ხედავ,
რა მდგომარეობაშიაც არის ჩვენი სამშობლო! იმის
ძარღვებში სისხლი შემდგარა, სამშობლო დღეს უძრავ
გვამად გადაგვეცევია... მაგრამ აღსდგეს ეს მკედარი!..
გამოიღვიძოს ამ შუალამისას ჩვენს ძახილზე, ჩვენის
ხმლის ტრიალზე, და დაიძახოს: „სიკვდილი მტერთა!“
მაშინ იმედ-დაკარგული ხალხი მიხვდება, რომ სა-
ქართველოს კიდევ შეუძლია თავისუფალი ცხოვრება.
იგი დაინახავს. თავის სანატრელ სამშობლოს გამო-
ღვიძებულს და თავს დასდებს მისდა საბედნიეროდ...
ლევან—(ეუდს მოიხდის და პირჯვარს დაიწერს) ამინ!

სვიმონ—როგორც გითხარ, ლევან, ეს ადგილი საქარ-
თველოს გულია... ეს ციხე უნდა გავამაგროთ როგორც
იყოს, სანამ ჩვენი განმათავისუფლებელი—ბატონი-
შვილი დავით მოგვეშველებოდეს... ამ ციხეს შენ გა-
ბარებ... შენ უნდა იყო უფროსი, წინამძღოლი!

ლევან—არა, სვიმონ, შენ უფრო შეგშვენის!

სვიმონ—მე, ჩემო ლევან, მოხუცებული ვარ... ჩემი
მკლავი აე მტკიცე იღარ არის, როგორც შენი. გას-
წი ლევან, წინ გაუძელ ჯარს... შენ გამარჯვება ას-
წავლე, მე სიკვდილს ვასწავლი!

ლევან—მაშ, შენი ნება იყოს. დამლოცე!

ს ვიმონ—ხმალი სადა გაქვს?

ლევან—შაჰმა ამხსნა...

ს ვიმონ—მაშ, აი ხმალი! (ხმალს აიღებს და უნდა მისცეს,

ამ დროს ლევან დაჭრალ ხელს გაუშვერს ხმლის გამოსართმევად)

ს ვიმონ—(ხელს გაუსინჯავს და შეპყვირებს) ოკ, ღმერთო!..

ლევან—(გაკვირვებული) რა არის?

ს ვიმონ—(ფერწასული უყურებს) ეს ხელი?

ლევან—მერე რა?

ს ვიმონ—გაჭრილი რადა გაქვს?

ლევან—არა უშავს-რა... ეს არ დამიშლის ჩემი მოვა-
ლეობის ალსრულებას... (გაუშვერს ხელს)

ს ვიმონ—მერე, შენ შეასრულე შენი მოვალეობა?

ლევან—რა გინდა მაგითა სთქვა?

ს ვიმონ—ეგ ხელი... სად გაიჭერი?

ლევან—(ენა ეპმის) იმ დღეს... ხმალს ცუდად მოვავლე
ხელი...

ს ვიმონ—თათრის ხმალსა?

ლევან—როგორ თუ თათრის ხმალს?

ს ვიმონ—წუხელის, ჩემს სახლში...

ლევან—(ავგარდაცემული) ოკ!..

ს ვიმონ—(ხრისხანედ) მაშ, შენა ყოფილხარ, უბედურო.

ლევან—სვიმონ...

ს ვიმონ—(ხმალს ამოიღებს) ოკ, შე უსირცხვილო კაცო,
ჩემი პატიოსნების ამხდელო! ეხლავ მოგკლავ!

ლევან—(დაეცემა იმის მუხლებთან) ოკ, მომკალ, მომკალ!

შენის ხელით სიკვდილი ჩემთვის შეება იქნება... მომ-
კალ! მართალი ხარ, უნდა მომკლა!..

ს ვიმონ—ოკ, შე სულმდაბალო, გინდა თავი შემაბ-
რალო!..

ლევან—თუ ღმერთი გწამს, სვიმონ, მომკალ, ჩქარა...

შენი სიტყვები ხანჯალზე უარესად გულს მიკოდავს!..

მართალია, სულ-მდაბალი, უპატიოსნო კაცი გარ...

და სისხლით მინდა ჩამოვიბანო ჩემი სირცხვილი...

აი, მუხლ-მოდრეკით გევედრები, სვიმონ, მომკალ!

ს ვიმონ—(ხმალი ხელიდან გაგრძება; უცქერის ლევანს თავის

წინ დაჩოქილს. ცრემლმორეული) ოკ, საცოდავო, რა რიგ

.მიყვარდი!.. მერე, იმ ქალის გულისთვის... იმისი ლალატი კი არ მეყოფოდა, რომ შენც არ გელალატნა? შენ, ჩემო ლევან, რომლის სულთან და გულთან ჩემი სული და გული გაერთიანებული იყო... შენ, რომელიც მცყვარდი, როგორც ძმა, როგორც ლვიძლი შვილი!.. ოპ, ღმერთო დიდებულო, რა საწამლავი უნდა იყოს იმ დაწყევლილ დედაკაცის სიყვარული, რომ ეს პატიოსანი, ყოვლის სიკეთით სავსე კაცი მოლალატედ გადააჭიოს! მარტო სამი სარწმენი-ლა მქონდა ქვეყანაზე: სამშობლო, ქეთევან და შენ... ხედავ, ეხლა რაღა მრჩება შენის მიზეზით? ერთი მითხარ, რა დაგიშავე, რომ ეგრე გადამიხადე?

ლევან—ოპ, ღმერთო! აღარ შემიძლია... მოქალ და გაათავე! შენს საყველურს სიკვდილი მირჩევნია...

სვიმონ—მერე, რა გამოვა, რომ მოგქლა, შე უბედურო? განა, შენი სიკვდილი შენგან დარღვეულ ბედნიერებას მომანიჭებს, ამ დაკოდილ გულს მოარჩენს?

ლევან—სვიმონ, გვევდრები!

სვიმონ—სიკვდილი? რას მარგებს შენი მოკვლა! შური ვიძიო? მერე, ჩვენი წმინდა მოვალეობა? მერე, ჩვენი სამშობლო? იმას რას შევმატებ? განა მკვდარი გაუძლვები ამდენ ხალხს საომრად?

ლევან—არა, სვიმონ, მე ეხლა ლირსი აღარა ვარ...

სვიმონ—ლირსი ხარ, თუ არა, ეხლა მაგას თავი დავანებოთ! მე რა უფლება მაქვს, რომ ჩემი გულისთვის სამშობლოს პირველი მეომარი და წინამძღვალი წაგართვა! მაშინ მე სამშობლოს წინაშე უფრო დამნაშავე ვიქნებოდი, ვიდრე შენ ჩემთან... მე არა მაქვს უფლება, რომ იმას მოვაკლო შენი მამაცობა, როგორც შენ არა გქონდა უფლება, ჩემთვის ბედნიერება წაგერთმია.

ლევან—მაშ, რა გინდა?

სვიმონ—ადექ და ეს ხმალი აიღე!

ლევან—როგორ, მე?!

სვიმონ—აი, მეოთქი ეს ხმალი და წალი საომრად! წალი, სადაც შენი მოვალეობა მიგიწვევს და ჩემი გამოცდილება გგზავნის... და თუ სიკვდილი შეგემთხვა...

მოკვდი, როგორც მეომარი სამშობლოსათვის, როგორც გმირი, მისთვის წამებული... მაგით მაინც მოინანიე შენი ცოდეა!

ლევან—(აიღებს ხმალს და აღტაცებით) გეფიცები, რომ ცოცხალს ვეღარა მნახავ!

სვიმონ—(სიჩქარით) არა, ცოცხალი იყავ, ცოცხალი... ოლონდ გამარჯვებული კი გნახო!

ლევან—ეგ შენდობის ნიშანია, სეიმონ!

სვიმონ—მაშ, წადი და მაგით ჯავრი ამომყარე! რადგან ბეღნიერება წამართვი—თავისუფლება მომანიჭე, ცოლი რომ მომტაცე—სამშობლო დამიბრუნე!

ლევან—მაშ, შემინდობ, სვიმონ? (ხმალს) მოდი, ჩემო ხმალო! ჩვენი კაცდამი შეცდომილება სამშობლოს სამსახურით გავასწოროთ!

გამოსვდა მეოთხე

იგინივე და ზაზა, როინ, ესტატე, გოგია და სხვანი შეიარაღებულნი

ზაზა—სეიმონ, ყველანი მზად არიან და ქვევით ჩვენს ნიშანს ელიან. დროც მოახლოვდა.

სვიმონ—(უჩვენებს ლევანზე) ლევანი იქნება თქვენი წინამძღოლი!

ლევან—ყველა შეიარაღებულია და მზად არის საომრად?

ყველანი—ყველანი!

ლევან—ომში სასიკვდილოდ მზადა ხართ?

ყველანი—მზადა ვართ!

სვიმონ—აბა, მაშ, ჩვენ წმინდა საქმეს შევუდგეთ! (ქუდს მოიხდის, დაიჩოქებს, ყველნი ქუდ-მოხდილნი დაიჩოქებენ. ლევან ამბობს „ლოცვას“ *).

„უნერთო მაღალო! ეს ქვეყანა შენი მხვედრია...

„შენს მეოხებას ნუ მოაკლებ ამ ტანჯულ ხალხსა!

* ეს „ლოცვა“ ილია ჭავჭავაძის პოემის „აჩრდილიდან“ არის ამოღებული.

„სამლოცვი მიიღე სისხლი, რომელ ამ ხალხს ულვრია;
„ჩაგრულთ სასოო, ნუ არიდებ მოწყალე თვალსა!

*

„ღმერთო ძლიერო! შენთვის ჰპრძოლნენ ქართლისა ძენი:
„დასაბამითვე არ იციან, რა არს მშვიდობა.

„იქმარე სამლოცვი მათ პატიუნი და სისხლის ძლვენი;
„თუ რომ შეგცოდეს, შეისყიდეს, ტანჯვით შენდობა!

*

„სახელოვანი განუახლე წარსულთ დღეთ ყოფა,
„მამაპაპური სული, გული მოჭმადლე შვილსა!
„რაცა ტანჯულა ეს ქვეყანა, ტანჯვად ეყოფა,
„მოეცი ძალი დავრდომილსა კვლავ აღდგომისა!“

(რა წამს ამ ლოცვას გაათვებს, მოისმის ნაღარის ხმა)

ს ვ ი მ ო ნ — ე ს რა ა მ ბ ა ვ ი ა ?

ლ ე ვ ო ნ — ნაღარის ხმა !

ს ვ ი მ ო ნ — განგაშს უკვრენ ... ვიღაცას გაუცივართ !

ყ ვ ე ლ ო ნ ი — თათრები მოდიან !

ლ ე ვ ო ნ — მეტი ღონე არ არის, უნდა დავხვდეთ ! (ნაღარის ხმა მოახლოვდება) ესტატე, შენ ამ კარზე დადექი !
როინ, შენ კიბე გაიმაგრე !

ზ ა ზ ო — აი, კიდეც კარზე მოგვადგნენ !

ლ ე ვ ო ნ — სციმონ, შენ ეს შუა კარი გაიმაგრე ... გოგია, ზარი, თორემ დავიღუპენით, შემოსვლის ზარი დარეკე ! (გოგია მაღლა კიბეზე ადის)

გამოსვდა მეხუთე

იგინივე და ისრაფილ, შემდეგ ისკანდერ, დაუდ და თათრის ჯარისკაცი (შუა კარს შემოამტვრევენ და შემოვლენ)

ი ს რ ა ფ ი ლ — დაგვემორჩილდით ! იარალი დაჰყარეთ !

ლ ე ვ ო ნ — არასდროს ! საქართველოს გაუმარჯოს !

ყ ვ ე ლ ო ნ ი — გაუმარჯოს საქართველოს !

ი ს რ ა ფ ი ლ — (მეომართ) ესროლეთ ! (თათრები თოფებს ისვრიან; რამდენიმე ქართველი წაიქცევა)

ს ვ ი მ ო ნ—ეხლა სიკვდილის მეტი არა დაგვრჩენია-რა! ლ ე ვ ა ნ—გვესროლეთ თოფი, თქვეურჯულობო! ვერა ხედავთ, რომ ცოცხლები არა გნებდებით? (ისრაფილ-ბეგ ხმალს ამოიღებს და იმ დროს, როცა ნიშანი უნდა მისცეს სროლისა, შუა კარიდან შემოდის შაპი, დიდრულად ჩაცმული თავის ამაღით)

გ ამოსვდა მეექვეს

შაპი, ისმაილ, ალლავერდი და სტვანი (რა წამს შაპი შემოვა, ნა-ლარისა და ბუკის ხმა შეწყდება)

შ ა პ ი—(სიჩუმის შემდეგ) ვინ არის, აქ მოთავე, თქვენი წინამძღვალი?

ლ ე ვ ა ნ—მე გახლავარ!

ს ვ ი მ ო ნ—ომში, დიახ, ეს არის და აქ მე გახლავარ, ლიონიძე!

შ ა პ ი—კეთილი... აი, მე თვითონ აქ ვეახელ ბატონი-შეცილ დავითს, რომ ვუმასპინძლო! მგონია, კარგად მივიღებთ, აქ რომ მობრძანდება!

ს ვ ი მ ო ნ—(ლევანს) თუ შემოვიდა, დალუპულია!

შ ა პ ი—მიბრძანეთ, რა ნიშანი გაქვთ იმის შემოსვლისა!

ს ვ ი მ ო ნ—(იმედიანალ) მადლობა ლმერთს, რომ არა გცოლნია, მტარვალო!

შ ა პ ი—ისკანდერ-ბეგ, გოგია დიაკვანი მომგვარე! (შე-მოჰყავთ გოგია ხელებ-შეკრული) შენ იცი შემოსვლის ნი-შანი?

გ ო გ ი ა—(კანკალებს) ვიცი, დიდებულო ხელმწიფევ!

შ ა პ ი—მაშ, ხელები გაუხსენით და ზარი დარეკოს! (ხელებს უხსნიან)

ლ ე ვ ა ნ—(საჩქაროდ) გოგია, არ დაგვლუპო!

ს ვ ი მ ო ნ—(აგრეთვე) არ დარეკო...

გ ო გ ი ა—(შეშინებული) რა ვქნა, თქვენი ჭირიმე... ერთი უბედური კაცი ვარ, ცოლი მყავს, შვილები...

ლ ე ვ ა ნ—(ეხვეწება) მთელის საქართველოს შვილები შენს ხელო არიან... ვანა, ისინიც შენები არ არიან?

ს ვ ი მ ო ნ—ბატონიშვილი დაგვიხსენი!



ლ ე ვ ა ნ – სამშობლო დაიხსენი!

ს ვ ი მ ო ნ – აი, მუხლ-მოდრეკით გევედრები, გოგია!
(გოგია ხელებ-გახსნილი ისკანდერს მიჰყავს ზევით).

შ ა ჭ ი ა – გაათავეთ!

**ქ ა რ თ ვ ე ლ ე ბ ი – (შემოეხვევიან გოგიას). გოგია, დაგვიხ-
სენ... არ დარეკო!**

**შ ა ჭ ი – მაშინვე გულში ხანჯალი დაეცით, თუ არ და-
რეკოს! (გაიყვანენ გოგიას) ისრათილ, ხომ ყველა გან-
კარგულება მიეცი?**

**ი ს რ ა ფ ი ლ – დიახ, დიდებულო შაპო! რა წამს ბატო-
ნიშვილი ვალავნის კარებს გამოსცილდება, ორთავ
ქმერივ ჯარი დახვდება და მთლად ამოელეტენ!**

შ ა ჭ ი – (გახარებული) ძლიერ ჯავრი არ ამოვიყარე!

**ს ვ ი მ ო ნ – ღმერთო დიდებულო, ნუ ინებებ საქართვე-
ლოს დაღუპეას! (დუბილი. ზარს ჩამოჰკრავნ. ყველანი ყურა
დაუგდებენ. ზარი უკრავს გლოვას ნიშანს. ქართველებს სახარუ-
ლი შეექნებათ)**

შ ა ჭ ი – (განცვიფრებული) ეს გლოპის ჯარია!

ი ს რ ა ფ ი ლ – დიახ, თქვენო დიდებულებავ!

შ ა ჭ ი – განა, ეს ნიშანია?

**ლ ე ვ ა ნ – დიახ, ბატონი! ეს ნიშანია... ეს ნიშანია,
რომელიც აცნობებს ბატონიშვილს, ნუ შემოხვალ,
თავს უშეველეო! ეს იმის დახსნისა და საქართველოს
თავისუფლებას ნიშანია!**

**შ ა ჭ ი – (გაანჩხლებული) დააყენეთ ზარი! დააყენეთ! მოჰ-
კალით ეგ კაცი, მოჰკალით! (გარეთ თოფი გავარდება; ზა-
რი შედგება)**

ი ს რ ა ფ ი ლ – მოჰკლეს!

**შ ა ჭ ი – გვიანლაა! მაგას რას ვაქნევ, ის გამექცა... ის!
(ოთხს კაცს შემოაქვს გოგიას გვამი)**

**ს ვ ი მ ო ნ – (ქუდი მოიხდის ცხედრის წინ და დაიხოქებს; აგრე-
თვე სხვა ქართველები) საცოდავო, შენ მოკვდი წამებუ-
ლი სამშობლოსათვის, და გაკურთხოს ღმერთმა! ერთმა
წამისა გაგზადა თითოთ საჩვენებელ გმირად!.. ჩვენთა
შეილთა დალოცონ შენი არსება და განთავისუფლე-
ბულმა საქართველომ მადლობით მოიხსენიოს საბრალო
დიაკვნის სახელი! (გააქვთ გოგიას გვამი)**

1383063510 000663

卷之三十一 二十
古今圖書集成

0238659161 35 39635845 II-6

L O A D M A C H I N E

५४३ अंग्रेज़ ने लिखा है कि वहाँ बड़ी संख्या में लोग रुका रहा है।

1. Dymo Label	1. C10000
2. Print, non print	2. B10000
3. Print, dot matrix	3. D10000
4. Print, thermal	4. E10000
5. Print, inkjet	5. F10000
6. Print, laser	6. G10000
7. Print, thermal transfer	7. H10000
8. Print, inkjet	8. I10000
9. Print, dot matrix	9. J10000
10. Print, thermal	10. K10000
11. Print, inkjet	11. L10000
12. Print, dot matrix	12. M10000
13. Print, thermal	13. N10000
14. Print, inkjet	14. O10000
15. Print, dot matrix	15. P10000
16. Print, thermal	16. Q10000
17. Print, inkjet	17. R10000
18. Print, dot matrix	18. S10000
19. Print, thermal	19. T10000
20. Print, inkjet	20. U10000
21. Print, dot matrix	21. V10000
22. Print, thermal	22. W10000
23. Print, inkjet	23. X10000
24. Print, dot matrix	24. Y10000
25. Print, thermal	25. Z10000

3360 12560 2363260

1941-83-69-
2000-00000000

2025 RELEASE UNDER E.O. 14176

—
—
—

3243 325000 325000, 325000

新之助の妻又新之助の娘の夫の新之助

შ ა ჰ ი—ჰ ი, გაიხარეთ, თქვე შეჩვენებულებო! თქვენზე
ამოვიყრი ჯავრს!

ლ ე ვ ა ნ—ბატონიშვილი დავით სამაგიეროს გადაგიხ-
დით!

შ ა ჰ ი—(განრისხებული) წაიყვანეთ ეს საძაგელი! ჩამოაღ-
რჩეთ ეხლავ! (ყველანი მისუვიფდებიან ქართველებს)

ს ვ ი მ ო ნ— მადლობა ლშერთს, რომ ჩვენს მეტი არავინ
დალუპულა! (შაჰს რომ დაინახავს, დაიყვირებს) საქართვე-
ლოს გაუმარჯოს!

ქ ა რ თ ვ ე ლ ე ბ ი—გაუმარჯოს! (თათრებს მიჰყავთ ქართვე-
ლები. ისმის ნალარისა და ბუკის ხმა. შაჰი თავჩალუნული გა-
დის)

ფ ა რ დ ა

მოქმედება მეოთხე

დარბაზი. მარჯვნივ კარგბი წამების ოთახისა, მარცხნივ შაჰის ოთახისა

გამოსვდა პირველი

შაჰი, ისრაფილ, ისმაილ და ისკანდერ

შაჰი—(წამების ოთახიდან გამოდის) მოედანზე ყველაფერი
მზად არის, ისრაფილ?

ისრაფილ—ყველაფერი, თქვენთვის დიდებულებავ!

შაჰი—ეგ ყველა კარგი, მაგრამ ეს როგორი საქმეა!
მთელი ქალაქი ყოფილა აჯანყებული და ჩვენ ხუთი
კაცის მეტი ვერავინ დავიჭიროთ! უნდა სახელები შე-
ვიტყოთ და ყველანი დავიჭიროთ!

ისრაფილ—ვაწამოთ ვინმე და ყველას შევიტყოთ!

შაჰი—მეც მაგის იმედი მაქვს... აი, ლიონიძე ვაწამოთ!
ის სული და გულია ქართველთ შეთქმულთა! წადი,
ჯალათს უთხარ, რომ მოემზადოს... მე მინდა, დახე-
ლოვნებულმა ხელმა აწამოს... მართლა, ის დედაკაცი,
იმისი ცოლი, სად არის?

ისმაილ—თქვენი დიდებულების ოთახში ვიპოვნეთ
იატაკზე დაცემული, როგორც მკვდარი... გვინდო-
და გამოგვეყანა, მაგრამ ისეთი ყვირილი შექმნა,
რომ თავი დავანებეთ. შეგვეშინდა, თქვენს ასულს

* * * არ გაეგონა...

შაჰი—ღმერთმა ნუ ქმნას! არ მინდა, რომ ჩემმა ქალ-
მა იცოდეს რამე!

ისმაილ—როგორ შეიძლება, ბატონო!

შაჰი—ხომ არა გაუგონია-რა წუხელის?

ისმაილ—არა შევინა... აი, ბატონო, თვით ექიმი მო-
ბრძანდება და იმას ეცოდინება!

შ ა ჰ ი—მოვიდეს, მოვიდეს! ის დედაკაციც შემოვიდეს!
ერთი მოვრჩე მაგასა და გავათავო!
ა ს მ ა ი ლ—ეხლავ, თქვენო დიდებულებავ!

გამოსვდა მეორე

შაჰი, ექიმი, ქეთევან (სანამ შაჰი და ექიმი ლაპარაკობენ, ქე-
თევან მეორე მხარესა სდგას და ფერწასული ყურს უკდებს)

შ ა ჰ ი—ოჰ, ექიმო, როგორ არის ავადმყოფი?
ე ქ ი მ ი—ლამე უკეთ გაატარა, გიდრე მოველოდი.
შ ა ჰ ი—გმადლობ, გმადლობ კარგ ამბავისთვის... ხომ
არა შეუტყვიარა წუხანდელის ამბისა?
ე ქ ი მ ი—არა, თქვენო დიდებულებავ! მაგრამ არ და-
გიმალავთ, რომ რასაც აპირებთ, მეშინია, თქვენმა
ქალმა არ გაიგოს... იმ მდგომარეობაშია, რომ ცოტა
მღელვარებაც ეყოფა. იმიტომ უფრო დამშვიდდა,—
მამა დამპირდა, ალარავის დავსჯიო. რომ გაიგოს ამ
დილით ხუთის კაცის დაწვა მოედანზე...

ქ ე თ ე ვ ა ნ—(იქით, შიშით) მაშ, დღესა...

შ ა ჰ ი—არ უნდა გავაგებინოთ!

ე ქ ი მ ი—რასაკვირველია! ხუმრობა არ არის, მოჰკ-
ლავთ...

შ ა ჰ ი—არა, ვერ გაიგებს... უთხარი, გაალვიძონ!

ე ქ ი მ ი—ლვიძავს, ბატონი!

შ ა ჰ ი—მაშ, ჩქარა ჩააცეან ტანთა... ტრახტრევანი მო-
უმზადონ და სასეირნოდ დილომს წაიყვანე!

ე ქ ი მ ი—ბატონი ბრძანდებით, ეხლავ გეახლები!

შ ა ჰ ი—(დაყენებს) მაშ, მომირჩენ რალა, ექიმბაშო?
სიტყვა მომეც, რომ მომირჩენ!

ე ქ ი მ ი—ლვთის მოწყალებით!

შ ა ჰ ი—ჰო, ჰო... უნდა მომირჩინო! სულ ოქროში ჩაგ-
სვამ... პირველი ექიმი იქნები ქვეყანაზე... წადი,
წადი... ხომ იცი, რომ მიყვარხარ! (ექიმი გადის)

გამოსვდა მესამე

შაჰი და ქეთევან

შაჰი—(მიიხედავს და, რა დაინახავს ქეთევანს, კილოს გამოიცვლის და სასტიკად) ახლა შენზე ვილაპარაკოთ! შენ გინდა, ლევანის სიცოცხლე გაჩუქო? არ შეიძლება!

ქეთევან—თქვენო დიდებულებავ!

შაჰი—არ შეიძლება-მეთქი! ის ჩემი მოღალატეა და უნდა მოკვდეს... შენი ხვეწნა და ცრემლები სულ უქმია!

ქეთევან—ცრემლები?! მე ცრემლები აღარა მაქვს... მთელი ლამე ვტირი...

• შაჰი—მერე, მე რა?

ქეთევან—ახლა რომ ვსოდეთ, კარგს საჭმეს ჩადინაროთ?

შაჰი—ქალბატონო!

ქეთევან—ეგ უპატიოსნებაა! წუბელის რომ მოველი თქვენთან, ხომ პირობა შევკარით, გამოტყდით! აღარ გახსოვთ, მე მოგახსენეთ: „ერთი კაცია, რომელიც მიყვარს-მეთქი, მეორეს უნდა, ისიც მოჰკლას-მეთქი და ოქვენცა... ჩემი საყვარელი დამიხსენით და მე თქვენ დაგიხსნით-მეთქი“. ვთქვი თუ არა ეს სიტყვები?

შაჰი—რაც მოხდა, ღვთის განგება იყო!

ქეთევან—სადაც მე და ოქვენა ვაროთ, იქ ღმერთი არ გაერევა... მე ჩემი პირობა ავასრულე... მე, დედა-კაცმა... ოქვენ, დიდებული შაჰი, მბრძანებელი მთელი სპარსეთისა და საქართველოსი... განა პატიოსნება არა გმართებოთ? მე ვითხოვ, რომ პირობა აასრულოთ!

შაჰი—გამიგონე, სხვას რომ ეთქვა ეგ სიტყვები, გეფი-ცები, აქედან ცოცხალი არ გავიდოდა, მაგრამ შენ სამსახური გამიწიო... და იმით გაჯილდოვებ, რომ ცოცხალს გიშვებ! მაში, რაღვან პატიოსნებაზე დაიწყე ლაპარაკი, რომელზედაც ადამიანს ხმას არ ამოვალებინებ, განვაგრძოთ... მე შენთვის იმ კაცის სიცოცხლე არ აღმითქვამს!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—მაში, აღთქმა არ იყო, რომ მოლალატე გამხადეთ იმის გულისათვის და სხვები გავეცი... პირ-ველაზ ისიც ვინა...

შ ა ჰ ი—საქმეც ეგ არის: კარგი სული რომ ყოფილიყავ, ქმრისათვის მოხვილოდი და არა საყვარლისთვის!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—ოჲ, ეგ საშინელებაა... მე თქვენზე უკუთ ვიცი... მაგრამ ამის მსაჯული თქვენ არა ხართ! მე ეს სიბოროტე რომ არ ჩამედინა, დღეს დილით ხე-ზე ეკიდებოდით ჩამოლრჩობილი... ხომ კარგად იცით, რაც მოგელოდათ... მაშასადამე, თქვენც ურე-ვიხართ ჩემს ცოდვაში... რომელმაც დაგიხსნათ... შე გიურ ვიყავ და თქვენ ჩემი სიგიურ თქვენოვის ჭამოა-ყენეთ... ოჲ, მე გავეცი უმარქო პირნი და თქვენ და-უნდობლად თავს დაეცით, მახეში გააბით და ისე დალიეთ მათი სისხლი! თქვენც ურევიხართ ჩემს ცოდ-ვაში, თქვენც!

შ ა ჰ ი—გამივინე-მეთქი!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—ააზა მეტს რაღას შიზამთ? დაფიქრდით ცოტათი... მე დავიხსენი მთელი თქვენი. ჯარი და თქვენ ერთი კაცის სიცოცხლე გშურთ! არა, თქვენ დიდებულებავ, თქვენ შეგას არა იქთ... იფიქრეთ... ერთი კაცი! ბაჩუქეთ მისი სიცოცხლე და გასწორე-ბულნი ვიქნებით!

შ ა ჰ ი—ჩვენ გასწორებულნი ვართ! იმას კი არ ვაჩუქე სიცოცხლე, შენ გაჩუქე!.. სხვა რომ ყოფილიყო და ეგრე კადნიერად ელაპარაკა ჩემთან, იქამდის სამჯერ თავს გავაგდებინებდი! (გაჯავრებული) დამეკარგე, და-მეკარგე-მეთქი! ის კაცი უნდა მოკვდეს... და თუ კი-დევ ხმა ამოგილია... (უჩვენებს) ხომ ხეჭავ ამ ოთახს, ეხლავ გაწამებინებ!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—(შეშინებული) ოჲ, თქვენო დიდებულებავ, შემიბრალეთ! ვითხოვ კი არა, მუხლ-მოდრეკით გევედ-რებით... (დაეცემა) თქვენი ქალის საღლეგრძელოდ, აპატიეთ იმ კაცს, რომელმაც თქვენი ქალი სიკვდი-ლისაგან დაიხსნა... თქვენო დიდებულებავ, უღმირთს შეხედეთ! მაგ წყალობას ღმერთი გადაგიხდით... განუ-

გრძელებს სიცოცხლეს თქვენს მშვენიერს ქალს, უმან-კო ანგელოზს...

შ ა ჰ ი—ისრაფილ!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—(იმედწარმეული) ოჰ, შე შეჩვენებულო! მე
ამის გულს ველაპარაკები... ამ ვეშაპს განა გული
აქვს?!

გამოსცდა მეოთხე

იგინივე, ექიმი, ისმაილ და შეჩენებული

შ ა ჰ ი—(ექიმი) რაო, რა ამბავია?

ე ქ ი მ ი—პატონო, თქვენი ქალი მზადა ბრძანდება...
აი, თვით გიახლებათ!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—(იმედიანად) აჲ! (გადავა მარჯვნივ)

შ ა ჰ ი—(საჩქაროდ) მოდის? აქ ნუ შემოვა! ეს დედაკაცი
გაიყვანეთ!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—არა, მე არ გავალ...

შ ა ჰ ი—ისმაილ!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—არა, არ გავალ! ხელს ნუ მახლებთ, თორევ
ან დავიყვირებ, ან სუყველას ვეტყვი!

შ ა ჰ ი—ხმას ამოილებ და სულიც ამოგხდება! (როდესაც
ისმაილი მიგა ქეთევანთან გასაყვანად, ამ დროს კარებში ფაიხოშ
გამოაჩნდება. ისმაილ უკანა დგება და ქეთევან რჩება)

შ ა ჰ ი—(მიეგებება ქალს, რომელიც მარტო მოდის. მხიარულად)
ოჰ, ჩემო მშვენიერო, მარტო მოდიხარ?

ფ ა ი ხ ო შ—როგორცა მხედავ, მამავ... დღეს დილით
კარგად ვარ... (ახველებს)

შ ა ჰ ი—ეგ ხველა?

ფ ა ი ხ ო შ—ეს დრაფერია. არა, ექიმო?

შ ა ჰ ი—გითხრა მავან?

ფ ა ი ხ ო შ—დიახ! გინდათ, რომ დილომს გიახლოთ?

შ ა ჰ ი—მგონია, სეირნობა გარგებს!

ფ ა ი ხ ო შ—ძალიან კარგი იქნება!

შ ა ჰ ი—სალამოზე ისევ მოხვალ... ექიმო! ხომ ყველა-
ფერი მზად არის?

ე ქ ი მ ი—ყველაფერი!

შ ა ჰ ი—მაშ, წალი, ჩემო კარგო! (ქეთევან შეკრთება)
ფ ა ი ხ ო შ—ნახვამდის, მამავ! (დაინახავს ქეთევანს და ხმა
დაბლა) ეს ქალი კინ არის?
შ ა ჰ ი—(ცდილობს კარებთან მიიყვანას) აქაური მცხოვრე-
ბელია!
ფ ა ი ხ ო შ—რა დაღონებულია, საწყალი... მგონია,
უტირნია...
შ ა ჰ ი—იქნება...
ფ ა ი ხ ო შ—უთუოდ მოწყალებას გთხოვს რასმეს?
შ ა ჰ ი—პო, კარგი, წალი!
ფ ა ი ხ ო შ—აი, მე თვითონ მივხვდი... მერე, ვერ შეუს-
რულებ, რასაცა გთხოვს?
შ ა ჰ ი—არა, არ შეიძლება! (ქეთევან მიზვლება, რომ იმაზე
ლაპარაკობენ და ყურს დაუგდებს)
ფ ა ი ხ ო შ—მე რომ გთხოვო?
შ ა ჰ ი—შენა?
ფ ა ი ხ ო შ—რომ იცოდე, რა კარგადა ვარ ამ დილით...
ხედავ, როგორ თავისუფლადა ვსუნთქავ... დიდი ხა-
ნია ეგრე არა ვყოფილვარ...
შ ა ჰ ი—ძალიან მიარია, შენმა გაზდამ...
ფ ა ი ხ ო შ—მაშ, ვიხარიან?
შ ა ჰ ი—რალა თქმა უნდა!
ფ ა ი ხ ო შ—მაშ, ღმერთს უნდა მაღლობა შევწიროთ და
კეთილი საქმე მოვახდინოთ რამე. მოდი, ამ ქალს
თხოვნა შეუსრულე...
შ ა ჰ ი—არა, არ შემიძლია! წალი... კარგი...
ფ ა ი ხ ო შ—განა, ეგეთი სამძიმო საქმეა?
შ ა ჰ ი—ძალიან!
ფ ა ი ხ ო შ—მაშ, უთუოდ მოხდებოდა რამე... მიმალავთ
განა?
შ ა ჰ ი—(სწრაფად) არა... არაფერია!
ფ ა ი ხ ო შ—წუხელის თოფის სროლა გავიგონე... ნაღა-
რის ხმა...
შ ა ჰ ი—არა ყოფილა-რა!
ფ ა ი ხ ო შ—ხომ სიტყვა მომეც, რომ აღარავის დასჯი?
შ ა ჰ ი—გეუბნები, არა ყოფილა-რა... (იქით) უჰ, ეს დე-
დაკაცი!

ფ ა ი ხ ო შ—თუ არა არის-რა, შეუსრულე თხოვნა! აი,
მე თვითონ გამოკითხავ... ბატონო! (ქეთევან მიუახლო-
დება)

შ ა ჰ ი—ფაიხოშ!

ფ ა ი ხ ო შ—(დაჯდება. მამას) ნახე, მე ყველაფერს მოვა-
ხერხებ! (ქეთევანს) გთხოვთ, მიბრძანოთ, რისთვის მობრ-
ძანებულხართ აქა? (შაჰი ფაიხოშის იქით დადგება და ქეთევანს
სასტიკად უყურებს)

ქ ე თ ე ვ ა ნ—სულ უბრალო საქმეზე გახლავარ... იმ
კაცის თაობაზედა ვარ, რომელსაც, მგონია, თქვენც
იცნობთ... ლევან ხიმშიაშვილს მოგახსენებთ!

ფ ა ი ხ ო შ—როგორ არა, ვიცნობ, მერე?

ქ ე თ ე ვ ა ნ—მერე, ისა, ბატონო, რომ წუხელის დაუ-
ჭრიათ... (შაჰი შეირყევა. ქეთევან უყურებს შაჰს, თამამალ)
სრულიად უბრალო საქმეზე... აი, თვითონ დიდებუ-
ლი შაჰიცა ბრძანებს!

ფ ა ი ხ ო შ—წუხანდელი სიტყვების გამო ხომ, არა?

ქ ე თ ე ვ ა ნ—ალბათ!

ფ ა ი ხ ო შ—(შაჰს) ოჰ, მამავ, ძალიან სასტიკალ შოქცე-
ვიხარ!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—მართალსა ბრძანებთ!

ფ ა ი ხ ო შ—იქნება სხვა მიშები იყო რაშე?

ქ ე თ ე ვ ა ნ—არა, ბატონო, არა ყოფილა-რა! აი, თვით
დიდებული შაჰიცა ბრძანებს!

ფ ა ი ხ ო შ—ეხლა იმასა სთხოვ, რომ...

ქ ე თ ე ვ ა ნ—გაანთავისუფლონ და ქალაქიდან გასვლის
ბარათი უბოძონ... ეს არის ჩემი ვეღრება!

ფ ა ი ხ ო შ—მართალს აშბობ! არა, მამაშ?

ქ ე თ ე ვ ა ნ—ოღონდ მამათქვენმა ინებოს და!

ფ ა ი ხ ო შ—როგორ არ იხებებს... ისე, განგებ გვიხვე-
წიებს... აი, ნახავ... ისმაილ გაანთავისუფლებს ლე-
ვანს, არა, მამავ? მაგაზე ადვილი რა არის!

შ ა ჰ ი—(დაცინვით) მაგას რა თქმა უნდა!

ფ ა ი ხ ო შ—დათანხმდი?

შ ა ჰ ი—არა-მეთქი!

ფ ა ი ხ ო შ—(ადგება, შეწუხებული). მაშ, უთუოდ მიმალავ
რასმეს... (ქეთევანს) შენ მაინც მითხარ, რა ამბავია?

შ ა ჰ ი—(საჩქაროდ იმათ შუა ჩადგება და გააშორებს) რა უნდა
გითხოს, რომ არაფერია!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—სხვა არა გახლავს-არა!

ფ ა ი ხ ო შ—(ტირის) მაშ, თუ ეგრეა, უარს რად მეუბ-
ნები... ოპ, მამავ, რა შეუბრალებელი ხარ!

შ ა ჰ ი—ფაიხოშ!

ფ ა ი ხ ო შ—რა ბედნიერი ვიყავ წელან... და ეხლა კი...
მერე, რა კარგი დღე გამითენდა! (დაეცემა სელზე, ექიმი
მიგარდება)

შ ა ჰ ი—(შეშინებული) ფაიხოშ, ჩემთ შვილო!.. ექიმო!..
ფაიხოშ, ჩემო კარგო, რა დაგემართა?

ფ ა ი ხ ო შ—(ახველებს) ოპ, რა კარგად ვიყავი წელან...

შ ა ჰ ი—არა გიშავს-რა, გაივლის... ჩემო ნუგეშო!

ფ ა ი ხ ო შ—(წყნარად) რომ შემისრულებდე, რასაცა
გთხოვ...

შ ა ჰ ი—რაც გინდა, შენ გენაცვალე!

ფ ა ი ხ ო შ—მართლა? არ შოშატყუებ?

შ ა ჰ ი—არა!

ფ ა ი ხ ო შ—მაშ, ის თავისუფალია?

შ ა ჰ ი—თავისუფალია!

ფ ა ი ხ ო შ—აბა, დაიფიცე!

შ ა ჰ ი—შენს სიცოცხლესა ვფიცავ!

ფ ა ი ხ ო შ—მაშ, ეხლავე დასწერე ბარათი!

შ ა ჰ ი—აპა! (მივა და დასწერს)

ქ ე თ ე ვ ა ნ—(მუსლებზე მოქვევა ფაიხოშს) ოპ, ჩემო ანგე-
ლოზო, ჩემო ანგელოზო! ღმერთი იყოს ოქვენი შემწე!

ფ ა ი ხ ო შ—მაგ უბრალო საქმეზე როგორა სტირი!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—იმაზედა ვსტირი, თქვენ რომ ეგრე გხე-
დავთ.

ფ ა ი ხ ო შ—(ქეთევანს ყურში) სუ, ცოტა განგებ თავი
მოვიავაღმდებე!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—(ხელებზე კოცნის) ოპ, ანგელოზო, ანგე-
ლოზო!

შ ა ჰ ი—ისმაილ, აი, ბრძანება ლევანის განთავისუფლები-
სა და ბარათი ქალაქიდან გასცლისა!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—ოპ, თქვენ დიდებულებავ!

ჭ ა პ ი—(ელაპარაკება, სანამ ექიმი ფაიხოშს ადგომასა შველის)

ტყუილად მადლობას ნუ მეუბნები იმ მოწყალებისათვის, რომელიც ძალათი გამომგლიჯე! (ზაღლა) დღეს საღამომდის უთუოდ ქალაქიდან უნდა გახვიდეთ შენ და ის კაცი! შენთვისაც დავწერე ბარათი... აბა, ფაიხოშ, წავიდეთ! მე თვითონ ჩაგსვამ ტახტრევანში!

ფ ა ი ხ ო შ—(ქეთევანს) მშვიდობით, ჩემო ბატონო! (ზაჲს)

ჰელიავ, რა ადვილად სრულდება კეთილი საქმე! მე რომ მიგონებდე და ყოველთვის შენს ახლოს ვიყო... (გადიან)

გამოსვდა მეხუთე

ქეთევან და ისმაილ.

ქ ე თ ე ვ ა ნ—(მივარდება მავიდას და ჯიბეში ჩაიჯებს ბარათებს) ეხლა თუნდა მთელი ქვეყანა გასწყვიტე! ის ხომ გადავარჩინე!.. (ისმაილს) შეიძლება ვნახო?

ი ს მ ა ი ლ—ლევან? არა, აქ არ შეიძლება... ალაყაფის კარებში დაგხვდება!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—კარგი! (უნდა მარცხნივ გაფიდეს და შედგება) ეს ვინ მოდიან?

ი ს მ ა ი ლ—შეთქმულნი, რომელნიც სასამართლოს ოთახიდან გამოდიან.

ქ ე თ ე ვ ა ნ—(დაიყვირებს) არა, მე იმათი ნახვა არ შემიძლია! (მიდის მარჯვნივ)

ი ს მ ა ი ლ—მანდეთ სად მიხვალ, მანდ წამების ოთახია!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—(შეშინებული უკან დაიშევს) ოპ!

ი ს მ ა ი ლ—(სხვა კარებს უჩვენებს) აი, აქეთ მოდი!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—გამიშვით, ჩქარა წავიდე! (შედგება) ეს კაცი ვინ მოდის?

ი ს მ ა ი ლ—სვიმონ ლიონიძეა!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—(გიუივით, შეშინებული) არ მინდა მაგის ნახვა! მეშინია... გამიშვით... ამაცდინეთ როგორმე მაგკაცს... მეშინიან... გევედრებით, გამიყვანეთ! მოდის ოპ, ღმერთო ჩემო, ამ სახლიდან არ გაისცლება!?

ი ს მ ა ი ლ—(მარჯვნივ უჩვენებს) აი, აქედან გადი, მხოლოდ გირჩევ, შაჲს არ შეხვდე!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—შაპს, მტარვალს, ჯოჯოხეთს... ოლონდ
მაგ კაცს ნუ შეეხედები... (გადის და თვალები იქით რჩება,
საიდანაც სვიმონ შემოდის, რომელიც მოჰყავთ ისკანდერს და ორ
ჯარისკაცს)

გამოსვდა მეექვსე

სვიმონ, ისკანდერ და ჯარის-კაცნი კარებთან

ს ვ ი მ ო ნ—სად მიგყევართ, ან სხვებს რად მომაშო -
რეთ?

ი ს კ ა ნ დ ე რ—იმიტომ, რომ სხვებისთვის ყველაფერი
გათავებულია და შენოვის... უნდა გაგიმულავნო...
ჯერ ყველაფერი არ გათავებულა!

ს ვ ი მ ო ნ--ხომ უნდა დამწვან, სხვა რაღა უნდა იყოს?

ი ს კ ა ნ დ ე რ—ეჭ, ბევრი რამ არის კიდევ! აი, ამ წამე-
ბის ოთახსა ხედავ?

ს ვ ი მ ო ნ—წამება! მართლა, ეგ კი სულ დამავიწყდა... მაშ,
იმედი აქვთ, რომ ვიტყვი რასმე?

ი ს კ ა ნ დ ე რ—დარწმუნებული არიან... მგონია, ფერი
გეცვალა, ბატონო?

ს ვ ი მ ო ნ—დიახ... მაგრამ ღმერთია მოწამე, რომ
ტანჯვისა არ მეშინია... მე კარგადა მაქვს იგი შე-
თვისებული! მაგრამ ვინ იტყვის დარწმუნებით, რომ
იშისი ხორცი სულზე მდაბალი არ იყოს... და ტანჯ-
ვამ არ გამოგლიჯოს რაიმე სახელი, რაიმე საიდუმ-
ლო... მე მხოლოდ ის მაძრწუნებს, რომ ტანჯვამ მა-
ბეზლარი არ გამხადოს... მოლალატე არ შემქმნას!..
აი, ეს მიცვლის ფერს...

ი ს კ ა ნ დ ე რ—(ჩუმად) მაშ, გირჩევნია, რომ შენ თითონ-
ვე შენს თავს ბოლო მოულო?

ს ვ ი მ ო ნ—ოჭ, მაგის შეძლება რომ მქონდეს!

ი ს კ ა ნ დ ე რ—მაშ, თუ ეგრეა... აი, რას მოგახსენებ...
მხოლოდ გაჩუმდი, ხმა არ ამოილო, გვიყურებენ...
დადიანმა დამარიგა, წამების ოთახში რომ შეიყვა-
ნოთ... კარებში ჩუმად ხანჯალი მიაწოდეო...

ს ვიმონ—(სიამოვნებით) ოპ, ბატონო ჩემო, რა მადლო-
ბელი ვარ!

ი ს კანდერ—მღვდელი ხომ არ დაგჭირდებათ?

ს ვიმონ—არა, ბატონო... ღმერთი მეუოფა...

გამოსვლა მეშეიღე

ს ვიმონ, ლევან, ისკანდერ, დაუდ, მაჟმედ, ჯარისკაცი და შემდგა
ისრაფილ (ლევან, შემოჰყავს დაუდსა და ორ ჯარისკაცს)

ს ვიმონ—ოპ, ლევან! (ჩუმად ისკანდერს, შეშინებული, წა-
მების ოთახზე უჩვენებს) ესეცა?

ი ს მაილ—(ჯარისკაცთ) ლევან ხიშშიაშვილი განთავი-
სუფლებულია!

ს ვიმონ—(სიხარულით) განთავისუფლებულია?!

ლევან—მე? (ისმაილს) მე რადა ვარ განთავისუფლებუ-
ლი, როდესაც ესენი არ არიან?

ი ს მაილ—დიდებულმა შავმა ინება თქვენი პატიება!

ლევან—მე არ მინდა იმისი პატიება!

ი ს მაილ—ბატონო ჩემო!

ლევან—მერე, ვინ ეხვეშებოდა ჩემს პატიებას?

ი ს მაილ—მათის ქალის თხოვნითა ხართ ნაპატიები!

ლევან—იმან რომ ითხოვა, მე ხომ არ მითხოვნია?

ი ს მაილ—შავმა ეგრე ინება!

ლევან—შავმა რომ ინება, მე არა მნებავს! მე ჩემს
ამხანაგებთან ერთად ვიყავი, ერთად გვიბრძოლნია,
ერთად თავი გაგვიწირავს... ყველას თანასწორი დას-
ჯა უნდა მოგველოდეს. მე უფლება მაქვს, რომ ჩემი
დასჯა მოვითხოვო! არ მივიღებ მაგ მოწყალებას შა-
ჰისაგან!

ი ს მაილ—ბატონო ჩემო!

ლევან—მე გთხოვთ, რომ დამწევათ! არ მინდა თქვენი
პატიება! წალით, მოახსენეთ შავსა, რომ მე არა მსურს
იმის წყალობის მიღება!

ი ს მაილ—თუ გნებავთ, თქვენ თითონ მოახსენეთ, მე
არ შემიძლია! (გადის მარცხნივ)

ლ ე ვ ა ნ — ძალიან კარგი, აბა, სად არის?
ს ვ ი მ ო ნ — (აყენებს) მართლა უნდა უთხრა?
ლ ე ვ ა ნ — რასაკვირველია, ვეტყვი!
ს ვ ი მ ო ნ — (გზაზე გადუდგება) ლევან!
ლ ე ვ ა ნ — სვიმონ, შენ მიშლი?
ს ვ ი მ ო ნ — დიახ, სწორედ მე გიშლი!
ლ ე ვ ა ნ — გამიშვი, სვიმონ!
ს ვ ი მ ო ნ — აქ დარჩი-მეთქი, გეუბნები!
ლ ე ვ ა ნ — თუ ღმერთი გწამს, გამიშვი! უნდა მოვკვდე...
ხედავ, მტარვალი შურს გიგებს!
ს ვ ი მ ო ნ — არ მინდა მტარვალის ხელით შურისგება,
შე საცოდავო! მე სრულიად არა მსურს შურისგება...
ლ ე ვ ა ნ — შენი შენდობა! მინამ არაფრით მოვინანიებ!
არა...
ს ვ ი მ ო ნ — მე ხომ უფლება მაქვს მაგ წყალობისა! შენ
— თვითონ არა სთქვი, რომ შენმა ცოდვამ შენი სიცო-
ცხლის უფალი გამხადა?
ლ ე ვ ა ნ — რასაკვირველია!
ს ვ ი მ ო ნ — მაშ, თუ ეგრეა... ეხლა სიცოცხლეს კი არა
გთხოვ, გიბრძანება...
ლ ე ვ ა ნ — ოპ, სვიმონ... შენი რისხვა მირჩევნია, მაგ
სიკეთეს, რომელიც მარცხვენს...
ს ვ ი მ ო ნ — (გამოართმევს ხელს) ჩემო ლევან... მე ეხლა
ისე ახლო ვარ სიკვდილზე, რომ ყოველი ქვეყნიური
უბედურება მიმაჩნია სიზმრად, რომელიც საცაა გაპ-
ქრება... დე, მოვკვდე იმ სიხარულით, რომ ყველა-
ფერი დავიწყებული მაქვს... ისე მოვკვდე, რომ სრუ-
ლიად არ ვიყო სასოწარკვეთილი და უკანასკნელი
გული, რომელსაც მივიყრავ ჩემს გულზე, იყოს გული
მეგობრისა... მით უფრო საყვარელი, რომ მეგონა
იგი დაკარგული და აწ გპოებ განწმენდილს სინანუ-
ლით და განბანილს ცრემლით!.. (გადაეხვევა ლევანს)
ლ ე ვ ა ნ — (კოცნის ხელზე) ოპ, ღმერთო ჩემო... სვიმონ!
ს ვ ი მ ო ნ — იცოცხლე, ჩემო ლევან. იცოცხლე, რომ
კიდევ ემსახურო ჩვენს წმინდა საქმეს, რომელსაც ეხ-
ლა უფრო ეჭირვება შენი ერთგულება! ამ დღიდან

მხოლოდ სამშობლო-ლა იყოს შენი საყვარელი! მისი სიყვარული აპატიოსნებს კაცს და, როგორცა ხედავ, შეუძლიან შეაერთოს ერთ წამს ორი კაცი, რომელ-ნიც სამუდამო მტულვარებით იყვნენ განშორებულნი... შენ ჯერ ყმაწვილი ხარ... შენ მოესწრები იმ დროს, როდესაც ჩვენი საყვარელი საქართველო განთავისუფ-ლებული იქნება ამ მტარვალებისაგან... იმ დღეს, ჩე-მო ლევან, რა დღესაც დაინახავ, რომ მეტეხის გალა-ვანზე ქარი აფრიალებს საქართველოს დროშა... მოიგონე მაშინ შენი ძველი მეგობარი, რომელსაც მისთვის თავი განუწირავს... და ჩემი სული ზეციო დაგლოცავს, როგორადაც ეხლა სიხარულით წარსულს ივიწყებს...

ლევან—ოჳ, სვიმონ, თუ ეგრეა... შენი შენდობა მარ-ტო ჩემზე ნუ შესდგება... იმასაც მიუტევე...

სვიმონ—შემინდვია მისთვის და ყველასთვის! (ერთბა-შად შესდგება) ყველასთვის? არა... მე ეგრე სულგრძელი არა ვარ... არა.. მე ყველას ვერ შევუნდობ... ამ გულში კიდევ დარჩა ერთი სევდა, რომელსაც შურის-ძიება ეჭირვება!

ლევან—შენ ამბობ მაგას, სვიმონ?

სვიმონ—არა, მე ჩემზე არა ვლაპარაკობ! ეხლა ჩემი შეურაცხყოფა კი არ არის, მთელი ხალხისაა... ამის დავიწყება, არა მგონია, თვით უფალმა მიბრძანოს!

ლევან—სოქვი რა არის?

სვიმონ—(ნელის ხმით) ლევან! ჩვენ ვიღამაც გვიღალა-ტა... ჩვენში ვიღაც წყეული, უპატიური გვამია, რო-მელმაც შეიტყო ყველაფერი და გაგვცა!

ლევან—ეგ შესაძლებელია!

სვიმონ—უბედურება ის არის, რომ არ ვიცით, ვინ არის... შეიძლება, ხვალ, დღეს, ეხლავე კიდევ განა-ახლოს თავისი ბოროტება... და ყოველი კეთილად დაწყებული საქმე დაიშლება... უმანქო სისხლი დაიღვ-რება და თვით ხალხი მიეცემა სასოწარკვეთილებას!..

ლევან—მერე, რა გინდა?

სვიმონ—რა მინდა? ეს ჩემი ანდერძი იქნება... კარ-

გად დამიგდე ყური, ლევან! მე შენ ერთ წმინდა მო-
გალეობასა გდებ!

ლევან—აბა, სთქიო!

სვიმონ—ის სამშობლოს გამცემი... ის ჩეენი სისხლის
გამყიდველი... გამოაშარავე... იპოვნე, ლევან, რო-
გორც უნდა დაგიჯდეს იმისი პოვნა! როდესაც ხელ-
ში გეყოლება... ვინც უნდა იყოს დამნაშავე... შენის
ხელითვე დააღრჩე, გასრისე შეუბრალებლად, დაუ-
დობლად... ეგ კაცის-კვლა კი არა—კანონიერი დაც-
ვაა; დანაშაული კი არა—თვით სამართალია... დაჰკა,
ლევან, მით სამშობლოს იცავ; გული გაუპე, მით სა-
ქართველოს იხსნი!

ლევან—ღმერთს გეფიცები, რომ ავასრულებ!

სვიმონ—გახსოვდეს... ეს ჩემი უკანასკნელი თხოვნა!..

ლევან—გეფიცები უოვლად შემძლებელ ღმერთსა!
(მოიხდის ქულსა და პირჯვარს დაიწერს)

სვიმონ—ვინც უნდა იყოს?

ლევან—თვით ჩემი ღვიძლი მამაც რომ იყოს... გეფი-
ცები, ჩემი მარჯვენით იმას გული გაუპო!..

სვიმონ—აი, ხომ ხედავ, მართალი ვიყავ, რომ სი-
ცოცხლე მოგანიჭე... გამომადგა იგი თუ არა? (წამე-
ბის ოთახი იღება და ისრაფილ გამოჩნდება)

ლევან—მგონი, ვიღაც მოდის!

სვიმონ—(დაინახავს მომავალ ისკანდერს) ჰო, ვიცი, რაც
არის...

ლევან—რა არის?

სვიმონ—(ღიმილით) შაპს უნდა მკითხოს რამე!

ლევან—ხომ კიდევ აქეთ გამოივლი? ხომ კიდევ გნა-
ხავ?

სვიმონ—(აღელვებული) რასაკვირველია... დროა, ჩემო
ლევან, განვშორდეთ!

ლევან—მე აქ დაგიცდი!

სვიმონ—არა, აქ ნულარ დადგები... შენს სიცოცხ-
ლეზე იფიქრე... აღთქმა არ დაგავიწყდეს...

ლევან—ისე მელაპარაკები, თითქმ მესალმებიო...

სვიმონ—გესალმები? არა... რას ამბობ... იმედი მაქვს,
რომ კიდევა გნახავ!

ი ს კ ა ნ დ ე რ—(მივა) მობრძანდით, ბატონო!
ს ვ ი მ ო ნ—აი, მზადა ვარ... (ლევანს კარებიძან) აღთქმა
არ დაგავიწყდეს, ლევან! აღთქმა გახსოვდეს! (ისრაფილ,
სვიმონ და ისკანდერ შედიან წამების ოთახში)

გამოსვდა მერვე

ლევან, დაუდ და ჯარისკაცი

ლევან—(უყურებს სვიმონის მხარეს) რა სხვანაირად მეუბ-
ნებოდა... ნეტავი ვიცოდე, შაჰს რა სურს... სად
წაიყვანეს? (უნდა იქითკვნ წავიდეს)

დ ა უ დ—(დაყენებს) მოითმინეთ, ბატონო, მანდ ვერ შე-
ხვალთ!

ლევან—კარგი, მაშ, აქ დავიცდი!

დ ა უ დ—როგორ იქნება, სულ ხომ აქ არ იქნებით...
უნდა წახვილეთ... აი, თქვენი ქალაქიდან გასვლის
ბარათი!

ლევან—(ართმევს) გთხოვთ, სანამ ის გამოვიდოდეს...

დ ა უ დ — თქვენი მეგობარი? მგონი, ბევრ ხანს შოუნდე-
ბით...

ლევან—ეგრე გვონიათ?

დ ა უ დ—დარწმუნებული ვარ... წამებაა...

ლევან—(აღშფოთებული) წამება? დიდებულო ღმერთო!..
მატყუებდა და ვერ მივხვდი... არა, უთუოდ უნდა
ვნახო! (უნდა შევიდეს, იჭერენ)

დ ა უ დ—ხომ არ გაგიქებულხართ! არ შეიძლება!

ლევან—გამიშვი, უნდა კიდევა ვნახო!

დ ა უ დ—გეუბნებით, არ შეიძლება-მეთქი! (კარი გაიღება
და ისრაფილ გამოჩნდება)

გამოსვდა მეცხრე

იგინივე, ისრაფილ და ისმაილ

ლევან—აი, მოდიან!

ი ს მ ა ი ლ—(შაჰის ოთახიდან გამოდის) რა ამბავია, ბატონო
ისრაფილ?

ი ს რ ა ფ ი ლ—გათავდა!

ლევან—ოჲ, ეგრე მალე?
 ისმაილ—სთქვა რამე?
 ისრაფილ—ერთი სიტყვა სთქვა, „სამშობლოო“, და
 მოკვდა!
 ლევან—მოკვდა?
 ისმაილ—(ისრაფილს) როგორ თუ მოკვდა?
 ისრაფილ—ზედ კარებთან... აი, ამ ხანჯალით, რომე-
 ლიც გულში დაიცა! (ხანჯალს მაგიდაზე დააგდებს).
 ლევან—(თავზარდაცემული, ტირილით) ოჲ, ღმერთო ჩემო,
 ღმერთო ჩემო!..
 ისრაფილ—(ჯარისკაცი) ყმაწვილებო, უნდა გასინჯოთ
 ხოლმე ტუსალები, როგორ შეიძლება!
 ისმაილ—შაპი გიბრძანებთ! (მიდიან)

გამოსვდა მეათე

იგინივე, ლევან, მაპმედ და ჯარისკაცი (ჯარისკაცი შემოეხევიან და გაკირვებით სინჯავენ ხანჯალს, თუმცა ხელს კი არ ახლებენ)

ლევან—(ფერწასული მიუახლოვდება) ბატონებო, ეს ხან-
 ჯალი ხომ არ დაგჭირდებათ?
 მაპმედ—არა, ბატონი!
 ლევან—მაშ, ნებას მიბოძებთ, წავილო?
 მაპმედ—ინებეთ!
 ლევან—გმილლობთ! (აიღებს ხანჯალს და გარბის გარეთ).

მოქადაგება განვითარების

სურათი პირველი

სცენა წარმოადგენს მოედანს. დეკორაცია პირველ მოქმედებისაა მხოლოდ შორს მოსჩანს ხიდი, მარცხნივ ღუჯანი. დღეა. შორიდან ისმის ნაღარის ხმა, რომელიც განგაშს უკრავს. მრავალი ხალხია მოგროვილი. ხმადაბლა და კრძალვით ლაპარაკობენ. სპარსეთის ჯარისკაცნი მიდიან და მოდიან

გამოსვდა პირველი

მედუჟნე, მოქალაქენი, დედაკაცნი, ყმაწვილნი და შემდეგ დაუდ-ბეგ
და ისკანდერ

მედუჟნე—(ერთ კაცს) გესმის, განგაშს უკრავენ! საცაა
საცოლავებს გამოატარებენ...

დედაკაცი—ავლაბრის მოედანი არ გინახავთ?

მედუჟნე—არა!

დედაკაცი—შუა მოედანზე საკირესავით ცეცხლი
ანთია... იქ უნდა დასწვანო!

ერთი კაცი—ქალაქის კარები დაკეტილია, არავის
უშვებენ გარეთ... ბრძანებაა, ხალხი უნდა შეიყაროს,
რომ ნახოს, როგორ დასწვავენო!

ბერი-კაცი—ბარემ მთელ ქალაქს ცეცხლი წაუკიდონ
და ყველანი ერთად ამოგვწვან, ის ემჯობინება... რით
ვერ გვეყო ამდენი ტანჯვა!

კაცი—გაიგონე, სვიმონს თავი მოუკლავს! ღმერთმა
აცხონოს! მაგისთანა კაცები რომ ბევრი ჰყოლოდა
საქართველოს, ეგრე ადვილად არ წახდებოდა...

ბერი-კაცი—ეჭ, ჩემო ძმაო, ღმერთი მოწყალეა! ისე
როგორ განრისხდება ჩვენზე ღმერთი, რომ მთლად
საქართველოს დაღუპვა მოინდომოს... იმედი უნდა
ვიქონიოთ, შვილო, ჩვენი ლოცვა ამაოდ არ ჩაიგ-
ლის...

გამოსვდა მეორე

იგინივე, ლევან და დადიანი

(ლევან შემოდის მარჯვნივ მარტო, ღრმად ჩაფიქრებული; ყველანი ერიდებიან და ვინც დაპარაკობდნენ, ნელა ლევანზე თითოთ უჩვენებენ. დადიანი იმის შემდეგ შემოდის, სამგზავროდ მომზადებული მათრახით ხელში. ლევანს შუა გზაზე დაუყენებს)

დადიანი—ბატონო ლევან! რამდენი ხანია უკან მოგდევთ... ბოდიშს ვიხდი, რომ მეგობრულად გელაპარაკებით! საით მიეჩქარებით ეგრე ფერწასული და შეწუხებული? დამიჯერეთ, ერთ ნაბიჯსაც ნუ გადასდგამო იქითკენ...

ლევან—დიდად გმადლობთ, მაგრამ ჩემი გზა აქეთ არის... ავლაბრის მოედანზე მივდივარ, ერთი კაცი უნდა ვნახო... .

დადიანი—იქ საზარელის სანახავის მეტს ვერასა ნახავთ... დამიჯერეთ, ბატონო ჩემო, ისა სჯობია, სხვა ქუჩაში საღმე მოვიცადოთ, სანამ ქალაქის კარებს გაალებენ! იქ ორი შეკაზმული ცხენი მელის...

ლევან—თქვენ ისე შელაპარაკებით, როგორც ოციწლის მეგობარი, რისთვისაც შადლობას გწირავთ, ბატონიშვილო! მაგრამ დიდადა ვწუხვარ, რომ არ შემიძლია აღსრულება თქვენი ბრძანებისა... სვიმონ, მოკვდა...

დადიანი—დიახ, ვიცი...

ლევან—იმისმა მეუღლემ ჯერ არ იცის... მე უნდა გავუმჟღავნო... კიდევ სხვა ბევრი საქმე მაქვს აქა...

დადიანი—დიდად ვწუხვარ, ბატონო ჩემო! მაშ, მშვიდობით იმყოფებოდეთ!

ლევან—მშვიდობით! (უნდა მარცხნივ გავიდეს).

დაუდ—(დაუყენებს ლევანს) საით მიღიხართ?

ლევან—ავლაბრის მოედანზე!

დაუდ—აქეთ არ გაისკლება!

ლევან—რატონ?

დაუდ—სანამ ტუსალებს არ გაატარებენ, არ შეიძლება!
დადიანი— (ლევანს, რომელიც დაბრუნდება) უნებლიერ
დარჩით ჩემთან, ბატონო!
ლევან—მეტი ლონე არ არის!

გამოსვდა მესამე

იგინივე, ექიმი, შემდეგ ფაიხოშ ქალების ამალით

კულისების იქით ხმა—აქეთ! აქეთ!
დადიანი—რა ამბავია?
ექიმი—(შემოდის მარჯვნივ და მიდის დაუდ და ისკანდერთან,
რომელიც შუაგულ სცენაზე არიან) დაუდ-ბეგ, ისკანდერ!
დადიანი—ოჳ, ექიმბაშო!
ექიმი—ბატონებო, ერთი მიშველეთ, თუ ღმერთი
გწამთ! შაპის ასული მიმყავდა დილომს... და ეს ხალ-
ხი რომ დაინახა, ისე შეშინდა, რომ უთუოდ მოინ-
დომა ნახვა, რა ამბავია? იი, აქეთ მოჰყავთ, უკანეე
ბრუნდება დარბაზში! ისკანდერ, მიშველე, სხვა გზა
მიჩვენე, რომ ხალხს არ შეხვდეს!
ისკანდერ—კარგი, ბატონი! უბრძანეთ, აქეთ მოიყვა-
ნონ! ჩქარა, თორემ საცაა ტუსალებს გამოატარებენ...
ექიმი—აქეთ, ბატონიშვილო, აქეთ! პირდაპირ არის
• გზა! (ფაიხოშ შემოყავთ ტახტრევანით; ქალების ახალა მოს-
დევს)
ისკანდერ—პირდაპირ! დაეჩქარეთ!
ფაიხოშ—დამაყენეთ! (დააყენებენ)
ექიმი—რად შესდევით, ბატონიშვილო? ისა სჯობიან,
ჩქარა წავიდეთ! (ისმის ნაღარის ხმა)
ფაიხოშ—ჯერ ცოტა მოგიცადოთ... უნდა შევიტყო,
რას ნიშნავს ამდენი ხალხი, ეს ჯარისკაცნი, ნაღა-
რის ხმა!
ისკანდერ—(რომელსაც ექიმი ხელით ანიშნებს) არაფერია
ბატონიშვილო... ჯარსა სინჯავს დიდებული შაპი!

ფაიხოშ—მართლა? (ისმის დოროტოტოს ხმა შემოდის შიკ-რიკი)

შიკრიკი—(შორიდან) დიდებული შაპის ბრძანებით, ვუცხადებ ქალაქის მცხოვრებლებს, რომ უნდა ქუდი მოიხადონ და დაიჩოქონ, როდესაც. შეჯმულებს გამოატარებენ დასაწყვავად! (ისმის ხალხის ძრწუნვის ხმა. შიკრიკი გადის)

ფაიხოშ—(ჟეწუხბული) რა თქვა მაგ კაცმა?

ექიმი—ის მოგახსენათ, რომ ჯარს გზა მიეცითო!

ფაიხოშ—არა, შეიქმულებზე სთქვა რაღაცა?

ექიმი—არა, მატონო, ვერ გაგიგონიათ! მართალს არ გამპობ, ჩატონებო?

დადიანი—არაფერია, ბატონიშვილი!

ექიმი—წავიდეთ!

ფაიხოშ—მინდა ჩამოვადე!

ექიმი—ბატონიშვილო!

ფაიხოშ—მინდა ჩამოვიდე-მეთქი!

ექიმი—მე ბრძანება ძაქვს... (ისმის ნაღარის ხმა)

ფაიხოშ—რომ მე გამიგონოთ ყველათერში! გეუბნე-ბით ჩამოსვლა მინდა! (ჩამოდის წვალებით, ქალები შველია)

დადიანი—თუ ფეხით გნებავთ სიარული, ნება მოტე-ცით წამოგყეთ!

ფაიხოშ—ჯერ არა... (დაინახავს ლევანს) ოჭ, ხიშიძა-შვილი! თქვენა ხართ, ბატონო? თქვენ მაინც მითხა-რით, რა ამჩავია? (შორიდან ისმის გლოვის ზარი)

ლევან—რაც მოგახსენეს, იმის მეტი არა არის-რა.. ჯარს ათვალიერებენ!

ფაიხოშ—მაშ, ეს გლოვის ზარი რაღაა? ეს მოწყენა-ლი ხალხი? თქვენც ნამცეცი ფერი არ გაძევთ!

ლევან—მე, ბატონიშვილო, ეს არის სატუსაღოდან გამოვედი... საიდანაც თქვენის წყალობით განმათავი-სუფლეს... და თუ მხიარული არავინ არის, ამისი მი-ზეზი აღვილი მისახვედრია!

ფაიხოშ—(იჭიოთ) არა... უთუოდ მიმალავენ რასმეს... (ხალხის მოძრაობა)

ექიმი—ბატონიშვილო, გვედრებით წავიდეთ... თორემ

საცაა იმდენი ხალხი შეიტრება, რომ ვეღარ გავალ-
წევთ!

ყველანი—(ხვეწით) ბატონიშვილი!

ფაიხოშ—(შეწუხებული) არა, ყველანი სტუიან... (და-
ნახავს პატარა ბავშვს; ხელს მოავლებს და თავისთან მიიფარა)
აქმო, პატარა ბიჭო... შენც ჯარის სანაჩიგად მო-
სულხან?

ბიჭი—დიახ, ბატონო... ტუსალები უნდა დასწვან მო-
ედანზე!

ფაიხოშ—(საზარლად შეჭყვირებს და დაშვება ქალების ხელზე:
ბიჭი მიჰყავთ) წამიყვანეთ... ოჭ, საშინელებაა!.. კიდევ!
აღარ ათავებენ! ოჭ, გკვდები!..

ლევან—(მივარდება და დაიჭირს) ბატონიშვილი! (ისმის
შორიდან გლოვის ზარი და ნაღარის ხმა)

ფაიხოშ—ღმერთო ჩემო!.. მიშველეთ! პაერი... პაერი...
გკვდები!.. (მოძრაობაა; ლევან ხელში აიყვანს ფაიხოშს და
დუქანთან მიჰყავს, სადაც საჩქაროდ სელს მიიტანენ)

ლევან—ბატონიშვილი, ნუ გეშინდათ...

ქალი—(ეტირის) ჩენი საწყალი ანგელოზი... (შემოეხვე-
ვიან ქალები ფაიხოშს)

ექიმი—(დასცემერის) ღმერთო ჩემო! გათავდა!.. (ქალები
შეჭყირებენ. ფაიხოშ ლევანის ხელში სულს დალევს)

ლევან—(გამოეცლება შეშინებული) სული განუტევა!

ექიმი—გარდაიცვალა!

ყველანი—გარდაიცვალა!

ექიმი—ღმერთი არავის გაუშურეს და შაჰთან არ წა-
მოგცდეთ... ჯერ უნდა მოგამზადოთ! (ფაიხოშ დუქანში
შეაჭვთ, ქალები შეჭყვებიან ტირილი)
დადიანი—ღვთის შურისგებაა!

გამოსვერა მეოთხე

ლიტანია

(კერ ჯარისკაცი შემოდიან; დაიწყება ლიტანია,—რელა მო-
დიან, როგორც დამარტვაზე. ისმის გლოვის ზარი. ხიდზე
გამოჩდებიან ისრაფილ, ისმაილ, ალლავერდი წითლად ჩაცმულნი.
შაჰი ბალდაზინის ქვეშ არის, იმის თავზე უჭირავთ ხმალი და ჯოში;

სისდევებს ამაღა. რა წამს სიღზე გამოჩენება, ყველანი დაიხოქებებს, ლევანის გარდა, რომელიც მარჯვნივ კედელზე არის მიუყდებული და იქიდან უყურებს. შაჰი შუაგულ სცენაზე რომ მივა, მოისმის ტურალების გალობას ხმა. ტუსაღები გამოჩენებიან მკლავებ გაკრულნი; ხელში კელაპტრები უჭირავთ. გალობას რომ გაიგონებენ ქალები ქვითინს მოჰყვებიან. შაჰი შესდგება და მიმართავს ისმაილს, რომელიც გვერდით დაუდგება)

შაჰი—ისმაილ, ეს დედაკაცები რათა სტირიან? მე ამიკრძალავს ტირილი! (ისმაილ დედაკაცების მხარეს გაიქცევა. ექიმი უჩვენებს მკვდარ ფაიხოშს. ისმაილ შეკრთება და დაიხოქებს)

ისმაილ—თქვენო დიდებულებავ... ამ სახლში მკვდარია... ახალგაზრდა ქალი...

შაჰი—(შეკრთება, თავისი ქალი აგონდება და დაიხოქებს) ახალგანრდა ქალი... ღმერთო დიდებულო, შენ უფრო სასტიკი დასჯა იცი, ვიდრე ჩვენ, ცოდვილთ! (ადგება) იტირონ, ისმაილ, იტირონ! საბრალო ქალი... (ნიშანს აძლევს და ლიტანია დაიტერება. ამ დროს შეთქმულნი შუა სცენაზე არიან და გალობენ. შუაში ჯალათი მისდევს დანით. შემდგვე ზაზა, რომ და ესტრე; თათოს თითო ჯარისკაცი შისდევს. შემდგე კაშუ ჯარისკაცი. როდესაც შეთქმულნი მარჯვნავ გაიკლარ, ლევანს დაინახავენ, რომელიც დაჩირქილია და ტარის)

შაჰი—(რომ დაინახავს, მიუახლოვდება და დაბალი ხმით) უნამუსო! თავისუფალი ხარ და ჩვენ კი ვიხოცებით!

როინ—(აგრეთვე) რა მოგცეს ჩვენ გაცემაში, შე მოლალატევ?

ლევან—(წაოხტება) მოლალატე! მეე?

ეს ტიატე—დაგწყევლოს ღმერთმა, შე იუდა!

კველანი—იუდა! იუდა! სამშობლოს გამყიდველო!..

ლევან—ღმერთო ჩეო, ეს რა შესმის? მე მაბრალებენ! მე, მე!... (უნდა გამოიდგას)

დადიანი—(დაიჭერს) თუ ღმერთი გწამს, დამშეიღდი!

ლევან—გატონიშვილო, შემიბრალეთ!.. გაიგონეთ! პატიოსნებას გეფიცებით, ტყუილია! მე არა ვარ დამნაშავე!..

დადიანი—თქვენ როგორ იქნებით, როდესაც დარწმუნებული ვარ, რომ ქალია დამნაშავე!

ლევან—ქალი? მეჩე, იმისი სახელი? ოკ, ბატონიშვილო, მიბრძანეთ, რა ჰქვიან?

დადიანი—სახელი არ ვიცი და არც მინახავს, მხოლოდ ეს ვიცი, რომ წუხელის შაპთან მოვიდა... და დღეს დილით დარბაზიდან გამოვიდა და იმის გარდა შაპს არავისთვის არ მიუცია ქალაქიდან გასვლის ბარათი!

ლევან—მაშ, გასვლის ბარათი აქვს? ეგ კარგი ნიშანია! მაშ, იმის მეტს არავისა აქვს... იქნება ამითი ვიპოვნო! მაშ, ნახვამდის, ბატონიშვილო... მალე მოვეწევით, ქალაქის კარგებთან... იქით გამოივლის ის დედაკაცი! მაგ გზას ხომ ვერ ასცდება! იქ დამიცადეთ, ბატონიშვილო, გევედრებით!

დადიანი—ბატონი ბრძანდებით!

ლევან—ღმერთო, რა ცილისწამება დამდეს! მოვიდა აღთქმის აღსრულების დრო! განისვენე მშვიდობით, სვიმონ, შენი აღთქმა არ დამვიწყებია! (მიდის მარცხნივ; ამ დროს ლიტანია მთავრდება და ხალხიც გადის)

ფარა

სურათი მეორე

შეიძლება მოქმედების დეკორაცია—ლითონიდის სადგომი

გამოსვდა პირველი

ქვეთებან და მოახლე

შოახლე—(ფანჯარასთან დგას; საჩქაროდ მიხურავს) ქალბატონო... ამ სახლში არ დაიდგომება! მთელი ქალაქი მოედანზეა... საცაა ტუსალებს მოიყვანენ დასაწვავად...

ქეთევან—ოკ, ის კი ჯერ არსად არის!

წოა ხ ლე—ქალბატონი, წავიდეთ სადმე! ბიჭები სურ
გაიქცენ... აი, სწორედ ამ ფანჯრის წინა სწვავენ...
წავიდეთ სადმე, რომ არ დავინახოთ...

ქ ე თ ე ვ ა ნ—საცა გინდა წადი... მე აქ უნდა დაეყუდა-
დო! რომ არ მოდის... რამდენი ხანია თავისუფალია,
პირველად ჩემთან უნდა გამოქცეულიყო... სად უნდა
იყოს?

გამოსუღა მეორე

იგინივე და ლევან

ქ ე თ ე ვ ა ნ—(დაანახავს ლევანს) ოჰ, მოდის! (მიეგებება) ოჰ,
ღმერთო ჩემო, შენა ხარ? ძლივს!

ლ ე ვ ა ნ—(მოახლებს უზვენებს, რომელიც მიდის) მოახლე აქ
არის...

ქ ე თ ე ვ ა ნ—ეხლა რაღა მენაღვლება! ოჰ, ჩემო ლევან,
რომ იცოდე, რა ტანჯვაში ვიყავი! მთელი დილა ამ
ფანჯარაში ვიყურები! ვამბობდი, სად უნდა იყოს-
მეთქი! ნუთუ იმ ჩტარვალებმა არ გაანთავისუფლეს-
მეთქი! ეხლა კი გხედავ განთავისუფლებულს, დახს-
ნილს... აქა ხარ ჩემთან... ჩემი...

ლ ე ვ ა ნ—(დაფიქრებული, საზარელი სახით) ქეთევან!

ქ ე თ ე ვ ა ნ - სთქვი რამე, რომ შენი ხმა გავიგონო და
მითი დავსტკბე... შენ ვერ მიხვდები, როგორ მიყვარ-
ხარ! გულში ვამბობდი... ის რომ შოკლან, მეც მაშინ-
ვე თავს მოვიყლავ-მეთქი! გვონია, გატყუებულე? სხვებ-
თან რომ წაეყვანე, ამ მოედანზე თავს გავიხეთქივდი
და უკანასკნელი ჩემი ოხერა შენი სახელი იქნებოდა!

ლ ე ვ ა ნ—(ამღვრეული) ქეთევან, რა სიტყვებს ამბობ...
მერე, რა დროსა!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—დამაცადე ვითხრა, როგორ მიყვარხარ...
ამდენი ტანჯვა არ. მეყოფა? განა, სიხარული არა
მართებს?

ლ ე ვ ა ნ—არა, ქეთევან, გეფიცები, რომ სიხარულის
დრო არ არის!

ქ ე თ ე ვ ა ნ – როგორ, როდესაც შენ გიპოფხებ?
ლ ე ვ ა ნ – როდესაც შენმა ქმარმა სული განუტავა?
ქ ე თ ე ვ ა ნ – ოჲ!

ლ ე ვ ა ნ – მოკვდა თავის ხელით!

ქ ე თ ე ვ ა ნ – ოჲ, ღმერთო ჩემო!

ლ ე ვ ა ნ – მოკვდა, ქეოვან, და მით უფრო უნდა ვიზ-
ლოვოთ, რომ ორივეს შეგვინდო ჩენი ცადგა...

ქ ე თ ე ვ ა ნ – (ჯერ შეწუხუბული მერე მნიარულად) შეგვინდო?
ორივეს... მაშ, ეხლა ალარა შეგვაწუხებს-რა... ეხლა
ალარავინ გაგვყრის... გათავდა... ხომ ხედავ, უპატივ-
ბია... თვით ღმერთი გვეწევა! ეხლა შემიძლია თავი -
სულლად შენი სიყვარული... ცოცხლები და აგრეთვე
შევდრები ველარას დაგვერახახვენ...

ლ ე ვ ა ნ – (ჟყურებს გაშტერებული) მაგის მეტს ვერასა ხე-
დავ მაგ შენდობაში?

ქ ე თ ე ვ ა ნ – რას უნდა ვხედავდე, თუ არა ჩემსა და
შენს თავისუფლებას! ეგრე რად მიუურებ?

ლ ე ვ ა ნ – არათერი... შენ სხვანაირად გეყურება ბერი
რამ, რომელიც მე მაძრწუნებს!

ქ ე თ ე ვ ა ნ – რა არის აქ შესაძრწუნებელი?

ლ ე ვ ა ნ – ეხლა დარწმუნებული ხარ, რომ შენდობა შენ-
სავით ესმოდა და პირობა არ დაგვიდო, რომ სამუ-
დამოდ განვშორებულიყოთ?

ქ ე თ ე ვ ა ნ – ჩეენ? ჩეენ გავშორდეთ? მაშ, რას ვაჭნევ
მაგ შენდობას! კარგი მოწყალებაა, რომელიც ტანჯ-
უაზე უარესია!

ლ ე ვ ა ნ – ქეოვან, ეგ საშინელი გრიბა! შევდარს...
შენს ქმარს...

ქ ე თ ე ვ ა ნ მაშ, დაბლა ვილაპარაკოო, თუ გეშინია,
რომ არ გავვიგონოს! მერე, შენ დასთანხმდი მაგ პი-
რობაზე?

ლ ე ვ ა ნ – არ ვიცი!

ქ ე თ ე ვ ა ნ – როგორ თუ არ იცი?

ლ ე ვ ა ნ – არა, არ ვიცი... აი, ეხლა მე აქ იმ განზრახ-
ვით მოვედი, რომ სამუდამოდ გამოგთხოვებოდი...
მაგრამ შენ რომ გხედავ... თავბრუ შესხის... შენი

თვალები სწვევს ჩემს თვალებს, შენი ხელები ჩემს ხელებს... სიყვარული, მოვალეობა, დანაშაული, სათ-ნობა... ეს ყველა ერთად ირევა ჩემს თავში... შენს მეტს გერავისა გხედავ... არ ვიცი, მე თვითონ რა მომძის და რა არა! (დაქანცული დაჯდება)

ქ ე თ ე ვ ა ნ—(ახლოს მიუჯდება) მე ვიცი, რომ გიყვარ-გარ... და ჩენ გხლა ერთმანეთს ვეკუთვნით! (ლევანს უნდა პირზე ხელი დაფაროს) ეხლა ნულარაფრისა ნუ გე-შინია... აქ აღარ არის... გათავდა ჩვენი ტანჯვა, ლევან! წავიდეთ ამ სახლიდან, რომელიც ჩენ აღარ გვიყუთვნის... გავექცეთ წარსულს... წავიდეთ ორნიც, ბედნიერნი, თავისუფალნი!

ლ ე ვ ა ნ—ოჳ, დამბადებელო! რა რიგ მიყვარხარ! შენ რომ გხედავ, ყოველივე მავიწყდება!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—მაშ, წავიდეთ! (ამ დროს შორიდან მოისმის გლო-გის ზარი)

ლ ე ვ ა ნ—(კანკალით) გესჩის?

ქ ე თ ე ვ ა ნ—რა?

ლ ე ვ ა ნ—მოჰყავთ!

ქ ე თ ე ვ ა ნ—ვინა? ის საცოდავები? ეგ უკეთესი! შაჲ, წავიდეთ, რომ არ დავინახოთ!

ლ ე ვ ა ნ—მე კიდევა ვნახე! რომ დამინახეს, მობრუნდნენ და პირში ჩამაფურთხეს... შენ გვილალატეო! მაშ, ცოცხალი რათა ხარო! იუდაო, იუდაო, დამიყვირეს, შე სამშობლოს გამყიდველოო! ოჳ, საშინელი ბრალი დამდეს... მე, ლევან ხიმშიაშვილი! ღონისძიება არა მაქვს დაუმტკიცო, რომ სცდებიან... კინაღამ გავვიუდი!.. ჩემს გვერდით დადიანი იდგა. „ნუ სწუხარ, ყმაწვილოო, მითხრა, დარწმუნებული ვარ, რომ თქვენ არა ხართო!..“ რითი-მეთქი? „იმითიო, რომ მოლა-ლატე ქალიაო“...—მერე მისი სახელი-მეთქი? „სახელი არ ვიციო, მხოლოდ ის ვიცი, რომ წუხელის შაპთან იყო და დღეს დილით ქალაქიდან გასვლის ბარათი მიიღოო“... (მივა ფანჯარასთან) საშინელებაა, რომ არ შემიძლია დავუმტკიცო... დავუყვირო აქედან, რომ მართალი ვარ! ნეტავი ვიცოდე სახელი იმ შეჩვენე-

ბულისა, რომელმაც გაგვცა, რომ ჩემი აღთქმა ავას-
რულო!

ქეთევან—ოჰ, ღმერთო ჩემო! გაქცევის მაგივრად...
ეს აღთქმაზე ლაპარაკობს... ახლა აღთქმა გამოგიჩნდა!
ლევან—აღთქმა მივეც განსვენებულს!

ქეთევან—(ფანჯრიდან ძალად მოაშორებს) რა დაგემართა,
მკვდრებს თავი დაანებე, ჩემი სიყვარულის აღთქმაზე
ილაპარაკო, ის არა სჯობია!

ლევან—ნუ ჰემობ, გეუბნები, ფიცი მიშიცია... ჩემი
სიცოცხლე შემიტიცავს...

ქეთევან—რაზე?

ლევან—რომ გულში დანა დავცე, ვინც ჩვენ გვიღა-
ლატა...

ქეთევან—(ფერ და წმა-წასული) კარგი აღთქმაა! მერე,
რაში გეჭირვებოდა?

ლევან—შევფიცე...

ქეთევან—რომ კაცის შკვლელი გახდე? საშინელებაა,
მაგას როგორ ამბობ?

ლევან—შევფიცე!

ქეთევან—არა, მაგას ვერ შეფიცავდი!

ლევან—როგორ არა!

ქეთევან—გეუბნები, ვერა-მეთქი! შენ ეგრე გგონია,
მაგრამ ტყუილია... შენ, ჩემო ლევან, უნდა მოკლა
ვინმე? ეგ ხომ სიგიურა!.. თავი დაანებე, ეგ აღარ
ითიქრო! ჩემზე ითიქრე... გილალატეს? რა ვქნათ,
რაც მოხდა, მოხდა! თავი დაანებე, წავიდეთ, მე რო-
დი გილალატებ...

ლევან—რას მეუბნები? ქალაქიდან წავიდე, რომ მთელ-
მა ქვეყანამ სთქვას: გაგვყიდა და გაიქცაო? მაგისთანა
უპატიური ცხოვრება მე არ * შემიძლია! არა, ჩემი
სიმართლე უნდა დავამტკიცო... სადაც იყოს, უნდა
დამნაშავე ვიპოვნო და იმის სისხლით დავწერო მო-
ედანზე ჩემი სიმართლე!

ქეთევან—მერე, სად და როგორ იპოვნი?

ლევან—ეს ხომ ვიცი, რომ დედაკაცია!

ქეთევან—მერე, შე საცოდავო, გჯერა? არა, რა და-
საჯერია? განა, ქალები მაგისთანა საქმეში ერევიან!
არა, მართლა გჯერა?

ლევან—მჯერა კი არა, დარწმუნებული ვარ! ვინც
მითხრა...

ქეთევან—ვინც გითხრა, შეჩევნებულია და პოროტია...
რა იცის? გესმის თუ არა... არა იცის-რა! რაც გითხ-
რან, განა ყველა უნდა დაიჯერო? (ნაღარის ხმა ახლო
ისმის)

ლევან—აგერ!

ქეთევან—არა, ჯერ არა სჩანან! ლევან, ჩემო საყვა-
რელო ლევან... აქ ნუ დგეხარ... გამიგონე, რა არის!
თუ ცოტაც არის გიყვარებარ!

ლევან—ჰო, ჰო, ეგ არის სამწუხარო, რომ მიყვარხარ!

ქეთევან—(ძალად მიათრებს და ცდილობს არა დაანახოს რა
და გააგონოს) ჩემო ლევან, აქეთ ნუ იცქირები... იფიქ-
რე, რა ბედნიერი ცხოვრება გვექნება... (ნაღარის ხმა-
მოახლოვდება) არავინ დაგვიშლის, ვიქნებით მარტონი,
ერთმანეთის ბედნიერებისათვის ვიცხოვრებთ! (ნაღარის
ხმა უფრო ახლო ისმის) ოჰ, თქვე დაწყევლილებო, გაა-
ჩუმეთ!... (ხმა დაშორდება) არათერია... არ გესმის...
შორს წავიღნენ... ყურს ნუ უგდებ! წამო, საღაც მიმ-
ყეხარ... ორნივ ერთად... სედავ, ყველაფერი გათავ-
და... განვთავისუფლდით! (ნაღარისა და ხალხის ხმა; გლო-
გის ზარი ნელა ისმის, სანამ ფარდა დაეშვებოდეს)

ლევან—აი, უყურე, ეხლა მოჰყავთ! (გამოეცლება ხელი-
დან და ფანჯარასთან მივა; შიშით უკან იშევს) მართალი ხარ,
ქეთევან... საშინელი სანახავია! აგერ, მოახლოედნენ!
როინ... ესტატე... ზაზა... ჩემო ძმანო... მეგობარნო....
არა, არ შემიძლია, ვერ გაუძლებ!

ქეთევან—(მეორე მხარეს გადაიყვანს) აკი გითხარი, წავი-
ღეთ-მეთქი!

ლევან—(კედელზე დაბჯენილი, ნელი ხმით) წამიყვანე....
წამიყვანე... რომ აღარ დავინახო... წავიღეთ ამ
სახლიდან... ქალაქიდან...

ქეთევან—(აგრეთვე დაბალი ხმით) ჰო, ორივ ერთად!

ლევან – (ეჭიდება ღონების დილი) ჰო... ერთად... ოღონდ
ამას მომაშორე!

ქეთევან – (კარს გააღებს) აბა, მაშ, მოდი!

ლევან – ქალაქიდან როგორლა გავიდეთ?

ქეთევან – შენ ხომ ბარათი გაქვს?

ლევან – მე კი ვაქვს, შაგრამ შენა?

ქეთევან – მეცა მაქვს...

ლევან – (შემცრთალი; კედელზე მიყუდებული) შენცა გაქვს?

ქეთევან – დიახ, მაქვს...

ლევან – მართალს ამბობ?

ქეთევან – გეუბნები, მაქვს. მეოქი... წავიდეთ...

ლევან – საიდან გოშოვნია?

ქეთევან – შაპხა მომცა...

ლევან – ამ დილით?

ქეთევან – ჰო...

ლევან – (შეშინებული უკან დაიწევს) აჲ, ღმერთო ჩემო!..
ეს რა მომდის?

ქეთევან – რა არის? რა დაგემართა?

ლევან – ის დედაკაცი... შაპთან... ამ დილით... ის
დედაკაცი წუხელის იმასთან... მაშ, ეს უნდა იყოს...

ქეთევან – არა...

ლევან – შენა ხარ, შენ!.. შენ დაგვალუბე, შენა ყოფილ-
ხარ, შეჩერებულო! აბა, გაბედე უარის თქმა!

ქეთევან – ლევან!

ლევან – დამეხსენ! ხელი არ მახლო!

ქეთევან – შემიბრალე!

ლევან – აჲ, ღმერთო დიდებულო, მე სხვაგან დავე-
ძებდი... და აქა ყოფილი! მაშ, სხვა ვინ იქნებოდა,
თუ არა ესა?

ქეთევან – ლევან... ნუ მწყევლი! სხვამ კიდევ, შაგრამ
შენ ნუ...

ლევან – აჲ, შე შეჩერებულო! დაწყევლილო! მომწამ-
ვლელო!.. სულმდაბალო!..

ქეთევან – შენ არ იცი, ლევან, რა ყოფაშიაც ვიყავი!
ყველაფერი გაიგო... უნდოდა მოკალი... მითხა,
უთუოდ მოკლავო! მე თვითონაც არ ვიცოდი, რას

ჩავდიოდი... შიშით გონება დამებნა... ლევან, გეფი-
ცები, რომ ჭყუაზე არ ვიყავი! შენ მაინც არა გაქვს
უფლება დამწყევლო...

ლევან—შენს სისაძალეში მე მაინც ნუ გამხვევ! მე
არ ვურევივარ!

ქეთევან—(მუხლებში ჩაუკარდება) არა, არა, შენ არ
ურევიხარ... მარტო მე ვარ დამნაშავე... ჩემო ლე-
ვან... შენს დასახსნელად მოვიქეცი ესე! შენი სიყვა-
რულის გულისთვის, შენთვის!

ლევან—შენ კიდევ სიყვარულზე ლაპარაკობ? დაწყევ-
ლოს ღმერთმა შენი სიყვარული, რომელმაც მეგო-
ბარის მოღალატედ გამხადა! დასწყევლოს ღმერთმა
შენი სიყვარული, რომელმაც შენს ქმარს თავი მოაკ-
ვლევინა! შენი სიყვარული, რომელიც აწვევინებს სამ-
შობლოს გმირთა და ღუპავს სამშობლოს! დაიწყევ-
ლოს იგი, გრძნობა ჯოჯოხეთისა და კაცის კვლისა!

ქეთევან—ლევან, ხომ მყლავ მაგითი...

ლევან—არა, ჯერ არა!

ქეთევან—რა გინდა ქნა, შე უბედურო?

ლევან—(მიათრებს ფანჯარასთან) აქ მოდი... აქ... აი,
დასტკბი შენი საქმითა!

ქეთევან—შემიბრალე! (ფანჯარა განათდება ცეცხლით
ხალხში ძრუნვის ხმა)

ლევან—უყურე, მტარგალო! ხედავ, როგორ იწვიან!..

ქეთევან—შემიბრალე, ლევან! უმაღურო! უმაღურო!

ლევან—შეეჩიი ცეცხლსა... ჯოჯოხეთისა აღარ შეგე-
შინდება!..

ქეთევან—დამნაშავე ვარ... ლევან! მაგრამ შენთან კი
არა...

ლევან—აი, ყური დაუგდე... დამინახეს... გაიგონე, რას
ამბობენ... (კულისის იქით ისმის ხმა: „ლევან, მოღალატე!
იუდა!“ გესმის?

ქეთევან—ოჳ, ღმერთო ჩემო!

ლევან—ხედავ სკიმონის სულს, რომელიც მეძახის:
„ალთქმა არ დაგავიწყდესო!“

ქეთევან—(შეშინებული უკან დაიწევს) არა... არა...

ပေါ်ခဲ့ပေး... သူမှတ်... ပေးလေး... သူမှတ်... ပေးပေးလေး... သူမှတ်... သူမှတ်...

လူ ၃ ဒါ —(နာန္တာလုပ် အမြေလျဉ်သူ) ဖုန်း ဝိမိတ်ပေါ်!

၂၅ ၁၂ ၂၀ —(နှစ်ရွှေ့ရွှေ စွာရွှေရွှေ) ပြောက ဘွဲ့လောက အလေး... အာ ဖြေ-
ဝါလီပဲ့ပဲ့! သို့ဟု ဪ ဤလောက ရာဇ်နှင့် မြတ်ပြုပေါ်ပဲ... ပြ ပြောက
ဘွဲ့လေး ပုဂ္ဂလာဂုဏ်ပို့ပဲ! ဒါ ဆန်ဝါလွှာ၊ ကျိုးပဲပဲပဲ... ပြ ပြောက
လူဗျာ... ဒာမျီးလှပဲ... ဖွံ့ဖြိုးလှပဲ အဖွဲ့စာန်...
ပူးလှာ့... ဒုံးမြို့နာ... လျော့ပဲပဲ! နှိမ် ဆယ်ခုလျှင် လွှာပဲ!

လူ ၃ ဒါ —(လွှာနိန္တာလွှာ) ဖုန်း ဝိမိတ်ပေါ်... ပြ ပြောက...

၂၅ ၁၃ ၁၀ —လူ ၂ အလေး၊ အာ မိန်လေး... တာစို လျော့ပဲပဲပဲ!

လူ ၃ ဒါ —(ဖုန်း ဝိမိတ်ပေါ်) ဖုန်း ဝိမိတ်ပေါ်!... (ဖုန်းလျှင်ပဲ)
ဖွံ့ဖြိုးလွှာ နာန္တာလုပ်)

၂၅ ၁၃ ၁၁ —(လွှာနိန္တာ လွှာနိန္တာ နာန္တာလုပ် စွာလာစွာလုပ်) ပြောက
ပေါ်မြတ်ပဲလေး... ရှင်မဲ ဝိမိတ်ပေါ်၊ ရာများစွာ ပြောနိုင်လေး... မိမ့်
ပာရ်လေး...

လူ ၃ ဒါ —(လွှာနိန္တာလွှာ) မြတ်ပဲပဲလေး? မျှ... မျှ...

၂၅ ၁၃ ၁၂ —မိမ့်လေး ဟိမ်တော်, လွှာများ... မြေလေး...

လူ ၃ ဒါ —(လွှာနိန္တာ မြတ်ပဲပဲလေး မြတ်ပဲပဲလေး စွာလာစွာလုပ်, ဒုံးမြို့နာများ)
မြေလေး... မြေလေး... မြေလေး... မြေလေး... ပြ ပြ ဒီး ဗြို့-
လျော်လီး? မြေလေးလဲ! မြေလေးလဲပဲ! မြတ်ပဲပဲလေး! မြတ်ပဲပဲလေး,
နှိမ် လွှာများ!

၂၅ ၁၃ ၁၂ —မိမ့်လေး... မြေလေး...

လူ ၃ ဒါ — အိ, ပိုမိုပဲ၊ ပိုလျှော့ မြတ်ပဲပဲလေး... (မိမ့် စာနှုန်းလာပဲ-
စာန်၊ ပာလျဉ်မဲ့ လဲ မျိုးလေးပဲ) မိမ့်နော်... မြေမိုပဲလေး...
တွေ့ဖြောက မြေလေးလဲပဲ!.. ပြ ဒုံးမြို့နာများ၊ မြတ်ပဲပဲလေး... ပြ ပြ လျော်လေး...
စာမိမ့်လေးများတော်!.. ပြ ဒုံးမြို့နာများ၊ မြတ်ပဲပဲလေး... ပြ ပြ လျော်လေး...
မြေချွေး၊ ဝါမိုး နာလာနာလဲ နော်... ခြားလောင်းရဲ့ ရွှေမြတ်ပဲပဲလေး... ဒေ စာနှုန်း

မြေဖွေ့ဖွေ့